

**POROČILO O IZVAJANJU STRATEGIJE RAZVOJA KULTURE
V MESTNI OBČINI LJUBLJANA 2020–2023 Z USMERITVAMI DO
LETA 2027 ZA LETO 2022**

1. UVOD

Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027 za leto 2022 je tretje poročilo v tem strateškem obdobju. Vsa letna poročila so pripravljena po enotni metodologiji, in sicer tako, da je za vsak strateški cilj podan opis opravljenih nalog, pri morebitnih odstopanjih od načrtovanih ciljev pa so za to navedeni tudi razlogi.

Kultura v Ljubljani je po dveh letih, zaznamovanih s pandemijo COVID–19 in vsemi negativnimi posledicami, ponovno v polnem zamahu. Normalizacija stanja se najbolj kaže v povečanem številu kulturnih dogodkov, novih produkcijah, kakor tudi v naraščajočem številu obiskovalcev in obiskovalk, ki je leta 2022 že skoraj doseglo raven obiska pred pandemijo. Okrevanje kulturnega življenja je pomembno tako zaradi kakovosti življenja prebivalcev in prebivalk, kot tudi zaradi mednarodne prepoznavnosti Ljubljane, ki ji prav kultura daje neločljivi del njene urbane identitete. Tako javni zavodi s področja kulture kot deležniki v nevladnem sektorju beležijo odlične rezultate. Pri tem je pomembno tudi dejstvo, da Mestna občina Ljubljana skrbi za stabilno in sistematično financiranje vseh deležnikov na področju kulture v Ljubljani kot tudi redno zagotavlja sredstva za javno kulturno infrastrukturo.

Za ponazoritev dejstva, kako globoko je kultura Ljubljane vpeta v mednarodne tokove (ob številnih vrhunskih dogodkih, ki jih organizirajo javni zavodi s področja kulture), velja izpostaviti podatek, da je 56 nevladnih kulturnih organizacij, ki so v programskem (štiriletnem) sofinanciranju iz proračuna Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL), v letu 2022 izvedlo 670 mednarodnih dogodkov. Ob tem so prejele 1.129.231 evrov iz proračuna Evropske unije, kar priča o njihovi programski uspešnosti, ki je prepoznana v širšem mednarodnem prostoru.

Med izstopajočimi dogodki v letu 2022 velja uvodoma izpostaviti dva jubileja:

- 70. let Festivala Ljubljana, ki je potekal med 21. 6. in 8. 9. 2022 in na katerem se je zvrstilo 108 vrhunskih umetniških dogodkov s svetovno priznanimi umetniki in umetnicami;
- 50 let Študentskega kulturnega centra (ŠKUC) kot ene najvidnejših nevladnih organizacij na področju kulture v Ljubljani in v Sloveniji.

S pregledno razstavo Michelangela Pistoletta, enega najpomembnejših umetnikov 20. stoletja, se je Galerija Cukrarna vpisala na svetovni zemljevid sodobne vizualne umetnosti.

V nadaljevanju tega poročila so podrobno navedeni številni izstopajoči dogodki po področjih.

V času nastanka tega poročila smo v sodelovanju z izvajalci kulturnih programov in projektov na Oddelku za kulturo že začeli pripravljati analitične podlage in izhodišča za osnutek nove strategije

razvoja kulture v MOL 2024–2027, saj je kontinuirano delovanje na podlagi strateških dokumentov pogoj za uspeh in nenehno izboljšanje stanja na področju kulture.

2. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI NA POSAMEZNIH PODROČJIH KULTURE

2.1 Uprizoritvene umetnosti

Gledališče in sodobni ples

2.1.1 Gledališče

1. cilj: Spodbujanje sodelovanja med javnimi zavodi, med javnimi zavodi in NVO ter med samimi NVO

Med kriteriji ocenjevanja programov nevladnih organizacij, ki so programske sofinancirane iz proračuna MOL v obdobju 2020–2023, je bil vključen kriterij *sodelovanje z drugimi kulturnimi organizacijami in posamezniki*. Gre za kriterij, s katerim spodbujamo sodelovanje med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami ter med samimi nevladnimi organizacijami, bodisi v obliki koprodukcije bodisi v drugih oblikah produkcijskega sodelovanja.

Programski dosežki javnih zavodov na področju uprizoritvenih umetnosti:

Mestno gledališče ljubljansko

Za Mestno gledališče ljubljansko (v nadaljnjem besedilu: MGL) je bilo leto 2022 izjemno uspešno tako v programskem kot v poslovnem smislu. Dosegli so odlične poslovne rezultate, podvojili so prihodek od prodanih vstopnic, prihodek iz naslova gostovanj pa potrojili v primerjavi z letom 2021. Ustvarjen je presežek prihodkov nad odhodki iz dejavnosti na trgu kot tudi pri opravljanju javne službe.

Od večjih gledaliških projektov, realiziranih v letu 2022, omenjamo naslednje:

- krstno premiero predstave *Usedline*, za katerega je po naročilu MGL besedilo napisala Katarina Morano, režiral pa Žiga Divjak z ekipo sedmih članov igralskega ansambla;
- krstno izvedbo odrske priredbe romana *Idiot* F. M. Dostojevskega, ki sta jo po naročilu MGL pripravila Eva Mahkovic in Juš A. Zidar;
- uprizoritev predstave *Bog masakra* avtorice Yasmine Reza v režiji Diega de Bree;
- krstna uprizoritev drame *Neznanec* v priredbi in režiji Barbare Hieng Samobor.

V letu 2022 so realizirali štiri premiere iz cikla avtorskih projektov, ki so jih nekateri člani igralskega ansambla na povabilo umetniške vodje idejno zasnovali med karanteno leta 2020:

- uprizoritev z naslovom *Smrtno resno*, ki je nastala po besedilu Niklasa Radströma v režiji Borisa Ostana;
- dokumentarni monoproyekt *Lotosa V. Šparovca* z naslovom *Človek v morju*;
- uprizoritev z naslovom *Junakinje* v priredbi dramaturginje Eve Mahkovic in režiserja Aleksandra Popovskega;

- Sebastijan Cavazza je prevedel in priredil monodramsko besedilo britanskega igralca Stevena Berkoffa *Shakespeare's Villains*.

Igralka MGL Jette Ostan Vejrup je v leta 2022 prejela nagrado Prešernovega sklada za premiere vloge v zadnjih treh letih. Igralka Jana Zupančič je v 2022 prejela Borštnikovo nagrado za igro v uprizoritvi MGL *Avgust v okrožju Osage*. Poleg tega so člani in članice kolektiva MGL v 2022 prejeli še 8 nagrad.

MGL je v obdobju med 9. in 14. 2. 2022 gostil prvi festival *Ruta Grupa Triglav* v Ljubljani. Gre za regionalni gledališki festival, ki povezuje šest gledališč iz držav nekdanje Jugoslavije. V letu 2022 so v okviru festivala Ruta izvedli 7 gostovanj:

- junija 2022 s predstavo *Jazz* v Kamernem teatru 55 v Sarajevu, BiH;
- aprila 2022 s predstavo *Olje črne kumine* v Gradskem pozorištu Podgorica, Črna gora;
- avgusta 2022 s predstavo *Junakinje* v gledališču Ulysses na Brionih, Hrvaška;
- oktobra 2022 s predstavo *Junakinje* v Dramskem gledališču Skopje, Severna Makedonija;
- decembra 2022 s predstavo *Junakinje* v Beogradskem dramskem pozorištu, Beograd, Srbija;
- septembra 2022 s predstavo *Usedline* Katarine Morano v režiji Žiga Divjaka na festivalu INFANT (*Internacionalni festival alternativnog i novog teatra*), Novi Sad, Srbija;
- oktobra 2022 s predstavo *Tih vdih* avtorja in režiserja Nejca Gazvode na mednarodnem festivalu igralca *Zaplet 14* v Gradskem pozorištu Jazavac, Banjaluka, BiH. Predstava je prejela nagrado festivala za najboljšo uprizoritev.

Lutkovno gledališče Ljubljana

Tudi za Lutkovno gledališče Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: LGL) je bilo leto 2022 izjemno uspešno. Realizirali so vseh 10 načrtovanih premier, poleg tega še dve napovedani enoti programskega sklopa razno: dve premieri programske niše BiTeater: predstava *410 km* v režiji Filipa Mramorja in *Razmetana soba* v režiji Klemna Kovačiča.

Ponovili so 31 predstav iz preteklih let, ki so jih odigrali 483 krat, od tega 52 na gostovanjih po Sloveniji. Ohranili in nadgradili so mrežo poletnih gostovanj na prostem: v ljubljanskem Botaničnem vrtu, na Blejskem gradu, v Metliki, v Cerknici, Arboretumu Volčji potok in v Kopru. Izvedli so tudi 30 mednarodnih gostovanj v Münchnu, Nürnbergu, Hamburgu, Liechtensteinu, Luksemburgu, če omenimo le nekatere. V tujini so odigrali kar 55 predstav.

Poseben poudarek si zasluži izvedba 16. bienalnega mednarodnega festivala sodobne lutkovne umetnosti *Lutke*. To zahtevno manifestacijo so v LGL uspešno izpeljali tako organizacijsko kot finančno. Sodelovali so z več partnerji v Ljubljani, kot sta Cankarjev dom in Kino Šiška. Na odrih treh javnih kulturnih ustanov se je zvrstilo 19 različnih uprizoritev iz Kanade, Španije, Belgije, Francije, Litve, Izraela, Avstrije, Italije, Francije in Slovenije.

V času festivala in v sklopu EU projekta ECPCP je izšla tudi 61. številka strokovne revije *Lutka*.

Predstave LGL in njihove avtorice in avtorji so v letu 2022 prejeli 9 nagrad, največ (4) je prejela predstava *Obisk* režiserke Ivane Djilas.

Slovensko mladinsko gledališče

Za Slovensko mladinsko gledališče (v nadaljnjem besedilu: SMG) je prvo postkovidno leto prav tako pomenilo viden napredek v primerjavi z leti 2020 in 2021. Število gostovanj po Sloveniji in v tujini je že doseglo predkoronsko raven, povečal se je tudi prihodek iz tega naslova. SMG je v letu 2022 izvedel 234 predstav, v letu 2021 pa 179. Število obiskovalcev se je povečalo iz 21.850 na 24.567.

Februarja 2022 so premierno uprizorili predstavo ob koncu gledališko vzgojnega programa Mlado Mladinsko, ki ga je vodila gledališka pedagoginja Ana Duša, sodelovali pa so igralci SMG Primož Bezjak, Damjana Černe in Blaž Šef. Marca 2022 je festival Bobri odprla koprodukcija SMG in Zavoda Divja misel – Vodnikove domačije Šiška *Razcufane zgodbe*, predstava za otroke in mladino v režiji Maruše Kink. Aprila 2022 so uprizorili predstavo režiserja Matjaža Pograjca *TV-mreža* Paddyja Chayefskega v priredbi Leeja Halla (po istoimenskem filmu iz leta 1976). Avtorski projekt Žige Divjaka *Krize* v koprodukciji z zavodom Maska je bil premierno uprizorjen na mednarodnem gledališkem festivalu BITEF (Beograd) v času srečanja mreže IETM (*International network for contemporary performing arts*).

Decembra 2022 je premiero doživela predstava *žbam!*, za katero je besedilo napisala Prešernova nagajenka Simona Semenič, režiral pa je Vito Taufer.

Predstava *Solo* v režiji Nine Rajić je prejela glavni nagradi na 52. Tednu slovenske drame in na mednarodnem gledališkem festivalu BITEF. Predstava *Paloma* v režiji Brine Klampfer je na Dnevih komedije v Celju postala žlahtna komedija, igralca Stane Tomazin in Tamara Avguštin pa žlahtna komedijanta. Igralka Marjuta Slamič je za vlogo Bogdane v predstavi *jerebika, štrudelj, ples pa še kaj*, ki je nastala v koprodukciji SMG in SNG Nova Gorica, prejela Borštnikovo nagrado za igro, Srečko Fišer pa Borštnikovo nagrado za jezikovno priredbo te predstave.

SMG je ena tistih javnih kulturnih inštitucij, ki je izrazito vpeta v sodelovanje z neinstitucionalnimi producenti na področju uprizoritvenih in drugih umetnosti. Leta 2022 so tako sodelovali z Zavodom Maska, Kulturno umetniškim društvom Moment, Nomad Dance Academy, Zavodom Bunker, Mestom žensk, Zavodom Divja misel itn.

Prostor Nova pošta, ki jo SMG od jeseni 2017 soustvarja z zavodom Maska, je bil tudi v letu 2022 aktiven prostor dialoga, srečevanj in soočanj, prostor za premislek o širšem družbenem dogajanju in odzivanje nanj. V okviru programa so se vrstili performansi, instalacije, predstavitve, pogovori in okrogle mize. V sodelovanju z Goethe inštitutom v Ljubljani so pripravili program mednarodne rezidence, ki je namenjena performativnim umetnikom in umetnicam iz tujine. Le-tim v prostorih Nove pošte ponudijo prostor in čas za raziskovanje, občinstvu pa so namenjene predstavitve njihovega dela.

Dosežki nevladnih organizacij na področju uprizoritvenih umetnosti:

Leto 2022 je tretje leto štiriletnega obdobja, znotraj katerega imajo izvajalci javnih kulturnih programov zagotovljeno sofinanciranje iz proračuna MOL. Šestnajst programskih izvajalcev je v celoti izvedlo svoje letne programe: Gledališče Glej, Zavod Maska, Nomad Dance Academy Slovenija, Društvo Hiša otrok in umetnosti, Zavod Emanat, Via Negativa, Zavod Federacija, Ljubljana, Zavod Delak, Zavod Bufeto, Društvo Pekinpah, Bunker, Ljubljana, Zavod EN-KNAP, Plesni teater Ljubljana, Društvo Gledališče Ane Monroe, Mini teater in DUM – društvo umetnikov. Na projektnem razpisu na področju uprizoritvenih umetnosti je bilo v letu 2022 sofinanciranih 46 projektov, od tega 28 projektov produkcije in 18 projektov postprodukcije.

V produkciji nevladnih organizacij so bili v okviru štiriletnih kulturnih programov sofinancirani naslednji festivali: Ana Desetnica v produkciji Društva Gledališče Ane Monroe, Mladi levi v produkciji zavoda Bunker, Ljubljana, PARL – Performance Art Research v produkciji Zavoda Maska, Mednarodni gledališko-klovnovski festival Klovnbuf v produkciji Zavoda Bufeto, Festival Spider v produkciji Društva Pekinpah, Mednarodni festival sodobnega plesa CoFestival v koprodukciji umetniškega društva Nomad Dance Academy Slovenija in Festival UKREP 2022 v produkciji Plesnega teatra Ljubljana.

Ustvarjalke in ustvarjalci iz nevladnega sektorja so tudi v letu 2022 ustvarili izjemne umetniške stvaritve, med katerimi še posebej izpostavljamo naslednje aktivnosti:

- 25. festival sodobne odrske umetnosti *Mladi levi* v organizaciji zavoda Bunker. Rdeča nit festivala je bila *tradicija, minljivost in repeticija*;
- Zavod EN-KNAP je imel izjemno bogat program, ki je vključeval 29 produkcij in koprodukcij, med katerimi so bile najbolj obiskane predstave *Etiopijke*, *Odvečni in Huda mravljica* (predstava za otroke);
- Društvo Via Negativa je organiziralo 18 projektov, od tega 7 premier;
- 11. Festival Spider – festival radikalnih teles društva Pekinpah je pod naslovom *Fantastična matematika* ponudil 25 dogodkov v izvedbi 60 umetnikov in umetnic iz desetih držav;
- Plesni Teater Ljubljana je izpeljal 150 plesnih dogodkov, 16 premiernih uprizoritev, od tega 8 koprodukcijskih, več kot 50 postprodukcijskih uprizoritev lastnih predstav; opravili so tudi 50 gostovanj po drugih lokacijah v Ljubljanski urbani regiji in Sloveniji;
- 25. mednarodni festival uličnega gledališča *Ana Desetnica* je samo v Ljubljani privabil več kot 15.000 obiskovalcev in obiskovalk;
- 11. mednarodni festival sodobnega plesa CoFestival 2022 v koprodukciji Nomad Dance Academy in Kina Šiška se je odvil z rekordnim številom sodelujočih in obiskovalcev;
- 16. mednarodni festival improvizacijskega gledališča *Goli oder* je gostil performerje iz Španije, Avstralije, Madžarske in Slovenije in je nastal v koprodukciji Zavoda Federacija, Kolektiva Narobov in Družine umetnosti Narobov.
- Zavod Delak je organiziral več dogodkov (predstav in t. i. informansov) znotraj avtorskega opusa Dragana Živadinova in Dunje Zupančič s skupnim naslovom *Molekular*, zaključni vizualni informans *MOLEKULAR::NOORDUNG I.* pa je bil realiziran kot vizualni informans v predstavitvenem prostoru Osmo/za.
- V okviru Hišnega gledališča (Hiša otrok in umetnosti) je bilo izvedenih 118 dogodkov, ki se jih je udeležilo 5.186 obiskovalcev.
- Gledališče Glej je izvedlo ljubljansko premiero koprodukcijske predstave *Pisma iz ječe*, premiero dokumentarnega performansa *SOUTHWIND* Marka Požlepa ter premieri predstav *SOAP OPERA 2022* in *HEROJ 4:0*;
- Premierni uprizoritvi *Shopping And Fucking*, *Dnevnik Ane Frank*, *Kdo se boji Virginije Wolf?* ter *Turingov stroj* v produkciji Mini teatra so predstave, ki so zaznamovale slovensko gledališko krajino. Predstava *Turingov stroj* je prejela povabilo za gostovanje v znamenitem njujorskem gledališču La Mama v 2023.

Tudi v letu 2022 so tako produkcije kot koprodukcijski projekti nevladnih organizacij prejele številne nagrade. Koprodukcijska predstava zavoda Maska in SMG *Solo* v režiji Nine Rajić Kranjac, je na 52. Tednu slovenske drame prejela Šeligovo nagrado za najboljšo predstavo.

Nataša Barbara Gračner je prejela Boršnikovo nagrado za igro tudi za vlogo v predstavi *Vsi ptice* v koprodukciji Mini teatra, Mestnega gledališča Ptuj in Festivala Ljubljana. Lina Akif je prejemnica Boršnikove nagrade za mlado igralko tudi za vloge v predstavah *Vročina* (koprodukcija SMG, zavod Maska in Steirisher Herbst '21), v predstavi *Vsi ptice* v koprodukciji Mini teatra, Mestnega gledališča Ptuj in Festivala Ljubljana.

Nagrado Društva gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije za najboljšo uprizoritev pretekle sezone (2020/2021) je v letu 2022 prejela uprizoritev Matije Ferlina *Sad Sam Matthäus* v režiji, koreografiji in izvedbi Matije Ferlina. Producenti predstave so zavod Emanat, skupaj z Matijo Ferlinom, Wiener Festwochen, CND Centre national de la danse in Istarskim narodnim kazališčem – Gradsko kazalište Pula.

2. cilj: Povečanje obsega postprodukcije in širitev na Ljubljansko urbano regijo

Večji obseg ponovitev in referenčnost prostorov, v katerih se odvija postprodukcija je poseben kriterij v okviru projektnega razpisa, s katerim spodbujamo izvajalce uprizoritvenih projektov k večjemu številu ponovitev. Prav tako smo z omenjenim razpisom na področju uprizoritvenih umetnosti določili, da mora prijavljeni projekt obsegati najmanj tri ponovitve z namenom povečanja obsega postprodukcije in dostopnosti predstav čim širši publiki. Pri programskem razpisu smo kot nov programski sklop določili regionalno sodelovanje. Med nevladnimi organizacijami, ki so gostovale na področju Ljubljanske urbane regije, izpostavljamo Zavod Bunker, ki je gostoval s predstavo *Mikrogostovalna mreža – Lirični utrinki v mestu* v občini Ig, Gledališče Ane Monro je gostovalo v Logatcu in Kamniku, Mini teater s predstavo *Obisk za medveda* v Domžalah, Zavod Bufeto pa v Domžalah in Kamniku.

3. cilj: Krepitev mednarodne prepoznavnosti ustvarjanja javnih zavodov in NVO s področja MOL

Dosežki treh javnih zavodov (LGL, MGL in SMG) na področju mednarodnega sodelovanja smo predstavili pri prvem cilju. S programskim sklopom *mednarodno sodelovanje* spodbujamo tudi mednarodno sodelovanje nevladnih organizacij s področja uprizoritvenih umetnosti. Med gostovanji izpostavljamo naslednje:

- Zavod Bunker je s svojimi predstavami gostoval v Innsbrucku, Pragi, Kutna Hori (Češka), Zagrebu in na Reki.
- Neja Tomšič/Nonument Group je s predstavo *Krog* gostovala v Cluj-Napoci (Romunija) in v Mondainu (Italija).
- Zavod EN-KNAP je s predstavo *Etiopijke* gostoval v Vicenzi, Veroni, Neaplju, Bologni, Bellunu, Milanu, Gorici, Torinu, Vidmu in Modeni (Italija). S predstavo *Odvečni* je gostoval v Novem Sadu (Srbija) in Celovcu (Avstrija).
- Društvo Via Negativa je s predstavo *Skupaj* gostovalo v Barceloni, Budimpešti, Dresdnu in Sarajevu, s predstavo *Golo življenje* v Zagrebu, Skopju in Pulju, s predstavo *Resnična zgodba* v Kopenhagnu, New Yorku in Los Angelesu, z mednarodno koprodukcijo *Megalith* pa v Edinburgu, Črni gori in Veliki Britaniji.
- Festival plesnih perspektiv UKREP v produkciji Plesnega teatra Ljubljana je občinstvu ponudil 12 mednarodnih plesnih dogodkov, ki so jih izvedli mladi koreografi in plesalci iz Avstrije, Nemčije, Švedske, Južne Koreje, Hongkonga, Urugvaja ter Slovenije.

- Gledališče Glej je s predstavo *Under Construction* v tujini gostovalo dvakrat, s predstavo *Kako smo prišli do sem?* prav tako dvakrat, s predstavo *Opijske ladje* pa kar dvaindvajsetkrat.
- Gledališče Glej je v koprodukciji s Centrom za kreativnost in v partnerstvu z zavodom Bunker, zavodom Mesto žensk, zavodom Moment, zavodom Pekinpah in Slovenskim mladinskim gledališčem ter Masko (program Nova pošta) organiziralo platformo za internacionalizacijo sodobnih uprizoritvenih praks TRIGGER (29.3.–2.4.2022), ki se je udeležilo 20 mednarodnih selektorjev.
- Mini teater je izvedel 6 mednarodnih gostovanj, vključno z gostovanjem predstave *Vsi ptice* na Polis teatro festivalu v Ravenni.

4. cilj: Ureditev osrednjih depojev in delavnic za javne zavode in NVO

V letu 2022 je bila v preverjanju lokacija za skladiščne prostore ter depojske prostore (stalni in prehodni) za javne zavode in nevladne organizacije na lokaciji Vilharjeva. V letu 2023 je predviden pričetek prenove.

2.1.2 Sodobni ples

1. cilj: Zagotovitev novih vadbenih in uprizoritvenih prostorov za nevladne izvajalce na področju sodobnega plesa in drugih nekomercialnih uprizoritvenih praks

Tako kot v preteklih letih so ustvarjalci s področja sodobnega plesa tudi v letu 2022 lahko za vadbo, produkcijo in postprodukcijo uporabljali naslednje prostore: Center kulture Španski borci, Plesni teater Ljubljana, Stara mestna elektrarna in Kino Šiška. Prostore v podhodu Plave lagune na Dunajski cesti 156 **brezplačno** uporablja Akademsko folklorna skupina France Marolt.

Zagotavljanje dodatnih vadbenih prostorov je tako finančno kot logistično zahteven projekt, katerega realizacijo načrtujemo v prihodnjih letih v okviru dograjenega Baragovega semenišča.

2. cilj: Promocija sodobnega plesa, vzgoja in razvoj umetniške dojemljivosti občinstva

Plesni Teater Ljubljana skrbi za kulturno-umetnostno vzgojo, ki se prične v najzgodnejšem obdobju otroštva. Poleg rednega uprizorjanja petih otroških predstav v okviru projekta *Plesni živžav*, za otroke in starše organizirajo kreativne delavnice. V letu 2022 so uprizorili skupno 46 predstav za otroke po Ljubljanski urbani regiji, Sloveniji in zamejstvu (Italija in Avstrija).

Predstave sodobnega plesa za najmlajšo publiko izvaja tudi zavod En-Knap, še posebej je priljubljena in uspešna predstava *Huda mravljica* kot tudi *EN-KNAPovo Gibališče I., II. in III., Od malih nog, Skok v umetnosti, Gibalnice in Sprehod po zaodrju*. Sodobna plesna umetnost je bila prav tako del festivala kulturno umetnostne vzgoje *Bobri 2022*.

3. cilj: Zagotovitev pogojev za delo in razvoj za mlade na področju sodobnega plesa

S posebnim razpisnim kriterijem v okviru projektnega razpisa na področju uprizoritvenih umetnosti, ki vključuje tudi področje sodobnega plesa, spodbujamo vključevanje mladih umetnikov do 29. leta v projekte nevladnih organizacij.

4. cilj: Povečanje obsega postprodukcije in širitev na Ljubljansko urbano regijo

V okviru projektnega razpisa na področju uprizoritvenih umetnosti smo v letu 2022 sofinancirali tudi postprodukcijo, ki je zajemala ponovitve tistih projektov osemnajstih prijaviteljev, ki so bili premierno izvedeni v obdobju od 1. januarja 2020 do 31. decembra 2021. Med sofinanciranimi je tudi več ponovitev sodobno plesnih projektov. Postprodukcijo so izvajale tudi nevladne organizacije, ki jih sofinanciramo v okviru programskega razpisa 2020–2023. Plesni teater Ljubljana je tako gostoval v Kamniku in Medvodah.

2.2. Vizualne umetnosti

1. cilj: Izboljšanje pogojev za izvajanje in promoviranje projektov in programov na vizualnem področju

Leto 2022 je bilo tretje leto štiriletnega obdobja, znotraj katerega imajo izvajalci zagotovljena sredstva MOL, kar jim omogoča, da načrtujejo svoje programe, sklepajo koproduksijske in izvajalske pogodbe ter si zagotovijo boljše poslovne pogoje. Na področju vizualnih umetnosti je bilo v zadnjem programskem obdobju izbranih devet programskih izvajalcev. Programi so bili izvedeni v celoti, kljub nekaterim težavam, ki so bile pogojene z zvišanjem cen energentov in drugimi posledicami epidemije.

Zavod za umetniško produkcijo MASA je s svojim programom nadaljeval z izvajanjem progresivnih razstavnih projektov, ki so pogosto socialno angažirani in s poudarkom na konceptualnem pojmovanju estetike. S svojim delovanjem razširjajo področje vizualnih umetnosti v področje interdisciplinarnega in eksperimentalnega delovanja. Po dveh letih so obudili projekt *Magical Misery Tour* in obiskovalce popeljali na voden ogled razstav in galerij v okviru Galerijske četrti Šiška in ostalih sodelujočih prizorišč na območju MOL.

Društvo Photon je v letu 2022 sodelovalo na umetniških in fotografskih sejminh, kot so Festival Foto Wien, Rovinj Photodays, Art Photo Budapest, festival Rottlicht na Dunaju, kjer je bila na festivalu za analogno fotografijo predstavljena njihova mednarodna skupinska razstava *Back to Black* kot osrednja razstava festivala. V okviru galerije na Trgu Prekomorskih brigad 1, v prostorih MOL, so bile med drugim izvedene razstave Toma Brejca, slovenskega fotografa iz Londona, *Going East: Vizualno potovanje v novo vzhodno Evropo*, razstava *Laibach, Occupied Europe Tour 1983*, ki je predstavila fotografsko gradivo turneje te glasbene skupine.

Forum Ljubljana je v okviru programa izvedel 16. festival Svetlobna gverila (23. 5.–18. 6. 2022) z vrsto postavitev v galerijskih (galerija Vžigalica, galerija ZVKDS, Mala galerija Banke Slovenije) in javnih prostorih (središče mesta, soseska Šiška). Tema festivala je bila *sence in refleksije*. Predstavili so več kot 30 svetlobnih umetniških projektov na 25 prizoriščih. Ob tem so izvedli tudi laboratorij svetlobne gverile, kjer je sodelovalo več študentov in študentk Univerze v Ljubljani. V okviru festivala stripa Tinta so sodelovali z dvema razstavama: v Slovenskem etnografskem muzeju so odprli razstavo berlinskega umetnika Ataka z naslovom *Fan Art, Kako postati detektiv*, v novomeški galeriji Simulaker pa skupinsko razstavo stripovskih del za otroke z naslovom *Minimundus*. V sklopu festivala so ob izidu drugega dela Butalcev v stripu Marka Kocipra izvedli postavitev Butalcev v mestu in sicer na 5 lokacijah na prostem v Ljubljani. V sklopu projekta *Živel strip! Živela animacija! 2022* so v Galeriji Alkatraz predstavili delo dveh avtorjev iz Slovenije in Italije: Igorja Šinkovca in Upate.

Delovanje Kulturno umetniškega društva Mreža na Metelkovi je tudi v letu 2022 temeljilo na izvedbi programa, ki odraža kritičen razmislek o dogajanju v sodobnem času. Skupinska razstava *Konec je edino, kar si lahko predstavljamo* je problematizirala razmerje med naravo in tehnologijo, naš odnos do bivanjskega okolja, vprašanje prehoda iz analognega sveta v virtualno

resničnost ter status narave v kibernetnem prostoru. Okoljske tematike je obravnavala tudi septembrska tematska razstava metelkovskih umetnikov *Terra inhabitabilis – življenje po koncu sveta*. Gala Alica Ostan Ožbolt in češki ulični umetnik Epos 257, ki so ga predstavili v sklopu projekta *Umetnica_k na delovnem izzivu*, sta vsak v svoji razstavi problematizirala urbane politike. Javno umetnost so dopolnili z javnimi umetniškimi intervencijami kiparja Boštjana Novaka, ki je v mini park javne plastike postavil štiri nove skulpture.

Zavod P.A.R.A.S.I.T.E. se je v letu 2022 udeležil štirih sejmov: ARCOMadrid, enega najpomembnejših evropskih sejmov sodobne likovne umetnosti, že 14. zapored so se udeležili sejma Viennacontemporary, ki zbiralcem, direktorjem muzejev in kustosom iz vsega sveta služi predvsem kot sejem za nova spoznanja in odkritja, New York Art Book Fair, njujorški sejem umetniških knjig, ki je največji in najpomembnejši sejem knjig umetnikov in umetnic, zinov in umetniške periodike na svetu ter sejma knjig umetnika Accident(s) v Parizu. Obisk in odziv publike je bil odličen, promocija domačih ustvarjalcev in ustvarjalk pa zelo uspešna. Od razstav je izstopala razstava Lene Lekše, ki je bila del nagrade skupine OHO, kot tudi razstavi iz sklopa *mladi*, kjer sta se predstavili Nežka Zamar in Valerija Intihar. Prva prepleta vizualno umetnost z jezikom in jezikoslovjem, izhodišče ustvarjanja druge je fotografija, ki jo uporablja kot orodje za raziskovanje materialnosti.

Društvo likovnih umetnikov Ljubljana (DLUL) je v letu 2022 s svojim programom še naprej izpolnjevalo svoje poslanstvo - predstavljanje del svojih članov in članic. V letu 2022 je imela posebno mesto razstava *Pogled naprej*, razstava ob štirideseti obletnici delovanja DLUL. Pri tem so se odločili, da dajo priložnost mladim avtorjem in avtoricam, magistrskim študentom umetniških smeri na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, ki svojo umetniško pot šele začenjajo. Ob ogledu semestrsk razstave so izbrali avtorje in dela ter jim omogočili, da svoje eksponate predstavijo v galerijskem prostoru.

Študentski kulturni center ŠKUC, ki sodi med vodilna središča kulturnega in umetniškega ustvarjanja v Sloveniji, je v 2022 praznoval petdesetletnico svojega delovanja. V petih desetletjih je imel in še ima velik vpliv na prihajajoče kulturne in družbene spremembe: v osemdesetih je odigral prvenstveno vlogo pri razvoju alternativnih kultur in infrastrukturnih možnosti zanje tako v Sloveniji kot v tedanji Jugoslaviji. V devetdesetih je oral ledino v nevladnem sektorju in razširil svoje delovanje na mnoga druga področja, od zdravstva do informiranja za mlade. Na začetku tisočletja je pridobil nove prostore in preko vseh svojih sekcij (družbene, likovne, glasbene, filmske, gledališke, festivalske in založniške) nadaljeval z inovativnimi projekti. V Galeriji ŠKUC so prvič razstavljali uveljavljeni umetniki in umetnice ter kolektivi, kot so: Irwin, Duba Sambolec, Emerik Bernard, Marjetica Potrč, V.S.S.D., Dušan Mandić itn.. Oblikovala se je prva jugoslovanska produkcija sodobnega in eksperimentalnega videa, kjer so ustvarjali skupina Borghesia, Neven Korda, Zemira Alajbegović in Marina Gržinić.

V lanskem programu Društva ŠKUC je na področju vizualnih umetnosti izstopala mednarodna skupinska razstava z naslovom *What it is, Yet a Dream-map*, ki jo je kuriral filozof, pisec in kurator Maximilian Lehner in k sodelovanju na razstavi povabil številne mednarodno priznane umetnike in umetnice ter umetniške kolektive: Anna Schiefer & Björn Kühn, Flaviu Cacoveanu, Fulterer Scherrer, Funduk, LAND 3C, Lőrinc Borsos, Marie-Andrée Pellerin, Naomi Moonlion. V letu 2022 so nadaljevali sodelovanje s Postajo DIVA, ki deluje v okviru Zavoda SCCA-Ljubljana. Organizirali so dva dobro obiskana dogodka v sklopu t. i. VideoDvorišča. Skupinsko razstavo *Jug v nas* je kurirala umetniška vodja festivala Mesto žensk, Iva Kovač kot del 28. mednarodnega festivala Mesto žensk. Poleg končne razstave *Svet umetnosti*, ki so jo tudi letos

zasnovale udeleženske šole, je izstopala mednarodna skupinska razstava *ZVOKTEKST*, ki je vključevala dela ključnih avtoric in avtorjev sodobne zvočne in vizualne sodobne poezije.

Galerija Equrna je v letu 2022 nadaljevala s svojo programsko usmeritvijo predstavljanja uveljavljenih in tudi mlajših ustvarjalcev, ki izstopajo s svojimi avtorskimi poetikami in izvedla več skupinskih ter tematskih razstav kot so: *Festival slikarstva* - skupinska razstava kuratorja Arna Brejca, festival stripa *TINTA*, Brecht Evens – *Litostrip*, Anja Jerčič Jakob - *Izbor slik iz let 2018 do 2022* in razstava Gorana Bertoka z naslovom *Štiri serije*.

Ravnikar Gallery Space je prostor, ki je zasnovan z namenom predstavitve tako mladih, kot tudi že uveljavljenih vizualnih umetnikov in umetnic iz bližnje regije, hkrati pa ustvarja vez med aktualno likovno produkcijo in širšo skupnostjo. Med dogodki, ki so v letu 2022 potekali v okviru razstavnega programa Ravnikar Gallery Space, velja izpostaviti serijo samostojnih razstav mlajše in srednje generacije. Pod programskim vodstvom kuratorke Piere Ravnikar se je v galeriji zvrstilo šest samostojnih razstavnih projektov umetnic in umetnikov, ki so s svojim aktivnim delovanjem vseprisotni v prostoru domače in mednarodne sodobne likovne produkcije. Z razstavljanjem v galeriji dosegajo širše in splošne javnosti, ki so jim do sedaj morda ostali nevidni. Predstavili so se Helena Tahir, Adrijan Praznik, Nevena Aleksovski, Maja Babič Košir, Tadej Vaukman in Wiktorija.

V okviru galerijske dejavnosti v prostorih MOL (Galerija Kresija in atriji Mestne hiše) je bilo izvedenih 52 razstavnih projektov. Kulturno umetniški projekti so sodili v naslednja področja vizualnih umetnosti: slikarstvo, kiparstvo, fotografija, risba, grafika, ilustracija, strip, video, prepleti naštetega v instalacijah in v (ambientalnih) prostorskih postavitvah. Poleg predstavitev avtorjev s področja vizualnih umetnosti so del razstaviščnega programa predstavljali razstavni projekti javnih zavodov, nevladnih organizacij in članic Univerze v Ljubljani ter razstave v okviru mednarodnega in medmestnega sodelovanja, razgrnitve javnih natečajev MOL, kot tudi proslavljanja obletnic in jubilejev, ki so del identitete mesta. Izvedba razstav kot tudi izvedba spremljajočih aktivnosti sta potekali nemoteno.

Za razstavljalce v Galeriji Kresija, uvrščene v razstavni program preko javnega razpisa, je MOL prevzela stroške oblikovanja in tiska vabila in/ali zloženke ter plakata, lekturo in prevode tiskovin v angleški jezik, zavarovanja razstavnih eksponatov, fizičnega varovanja razstav in tekočih obratovalnih stroškov prostorov. Vsi razstavljalci, uvrščeni v razstavne prostore MOL, so bili upravičeni do brezplačne uporabe razstavnega prostora in promocije dogodka. Razstavljalci, samozaposleni v kulturi in fizične osebe so bili v sklopu brezplačne uporabe razstavišča upravičeni tudi do izplačila honorarja za konceptualno prilagoditev razstavnega projekta na dodeljen razstavni prostor. Z nakupom učinkovitejših svetil in računalniške opreme za Galerijo Kresijo se izboljšujejo tudi tehnični in izvedbeni razstavni pogoji v razstavišču.

Programski dosežki javnih zavodov v letu 2022 na področju vizualnih umetnosti

Muzej in galerije mesta Ljubljane (MGML)

Muzej in galerije mesta Ljubljane (v nadaljnjem besedilu: MGML) je odprta, v prihodnost naravnana kulturna organizacija, ki skrbi za razmislek, kje in kako živimo, ustvarjamo ter postavlja vprašanja in v sodelovanju z različnimi deležniki išče odgovore na izzive današnjega časa s pomočjo zgodovine, preteklosti in današnjega ustvarjanja, s tem pa soustvarja naše okolje. MGML je osrednja mestna muzejsko galerijska inštitucija, ki deluje na različnih lokacijah in poleg matične hiše (Mestni muzej Ljubljana) programsko upravlja tudi Mestno galerijo Ljubljana, Bežigrasko galerijo 1 in 2, Galerijo Jakopič, galerijo Vžigalica, galerijo Tobačna 001 in Galerijo

Cukrarna. MGML ima v upravljanju Arheološki park Emona, Plečnikovo hišo, Vilo Zlatica, Cankarjevo sobo na Rožniku in Župančičevo spominsko sobo v Mestni knjižnici Ljubljana. Poslanstvo zavoda je identificiranje, zbiranje, dokumentiranje, vrednotenje, ohranjanje, interpretiranje, raziskovanje in predstavljanje materialne in nematerialne dediščine s področja zgodovine mesta Ljubljana in širše okolice od prazgodovine do danes, izvajanje pedagoških, andragoških in promocijskih dejavnosti na področju delovanja zavoda ter poklicno usposabljanje.

Leto 2022 je bilo zaznamovano z zagonom dela v novo odprti Galeriji Cukrarna. V prvo polno leto delovanja so vstopili s sklepnim delom razstave *Čudovitost spomina*, kasneje pa na ogled postavili še 9 razstav. Od teh velja izpostaviti obsežen razstavni projekt z naslovom *Vračanje pogleda*, na katerem so predstavili izsek ustvarjalnih procesov in praks skoraj 60 slovenskih oz. na Slovenskem delujočih umetnic od 90. let preteklega stoletja do danes ter tudi veliko pregledno razstavo italijanskega umetnika Michelangela Pistoletta, enega najpomembnejših umetnikov dvajsetega stoletja. V Mestnem muzeju so veliko pozornost namenili 150-letnici rojstva našega največjega arhitekta Jožeta Plečnika. Velika razstava z naslovom *Plečnik: metropola, kraj, vrt*, ki je nastala v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje in Fakulteto za arhitekturo, je na kompleksen način osvetlila Plečnikova dela s poudarki na novih dognanjih o njegovem opusu ter njegovo delo aktualizirala. V Plečnikovi hiši so leto 2022 zaznamovale številne občasne razstave, ki so na različne načine osvetlile Plečnikov opus in njegov vpliv na sodoben svet. Poleg razstave o Plečnikovi šoli v Ljubljani velja omeniti predstavitev in razstavo stripa o Plečnikovem življenju, delo kustosa Blaža Vurnika in striparja Zorana Smiljaniča. Galerija Jakopič je s fotografskimi razstavami seznanjala občinstvo s pomembnimi presežki v tem polju vizualne umetnosti. Tri fotografske razstave so lani zaznamovale našo percepcijo fotografske umetnosti iz treh različnih pristopov. Razstava *Taljenje: Podobe podnebnih sprememb* je obravnavala vprašanje izginjajočih ledenikov. Razstava Letizie Battaglia *Fotografija kot življenjska izbira* je na ogled postavila izbor 300 fotografij ene vidnejših predstavnic italijanske fotografije. Zadnja razstava Bojana Radoviča je njegov fotografski opus, ki tako obsežno še ni bil predstavljen, soočila s postavljanjem vprašanj o mediju fotografije in njegovih pomenih. V Mestni galeriji so se v letu 2022 prav tako odvile tri pomembnejše razstave. Mednarodna skupinska razstava z naslovom *Umetnik - zbiratelj - javnost - Umetniška zbirka Hilger*, je predstavila umetniško zbirko dunajskega galerista in zbiratelja sodobne umetnosti Ernsta Hilgerja. Predstavitev opusa oblikovalca Ranka Novaka je ponudila vpogled v pomemben okvir prikaza njegovega oblikovalskega dela, velja pa tudi omeniti slikarsko razstavo dvojca Mitja Ficko in Marko Jakše. Galerija Vžigalica je nadaljevala s svojim vpogledom v različne medije ustvarjanja domačih in tujih avtorjev ter njihovimi konceptualnimi izhodišči. Izstopala je razstava z naslovom *Zgodilo se je čisto blizu nas*. Ob 30. obletnici pričetka vojne in prihoda pregnancev iz BiH v Slovenijo, so se na razstavi s pomočjo osebnih spominov pregnancev in tistih, ki so ob njihovem sprejemu sodelovali in pomagali, posvetili k naši skupni, a vedno bolj pozabljeni znani izkušnji. Razstava, ki je bila del več razstavno, glasbeno komemorativnih dogodkov, je bila sestavljena iz osebnih spominov 45 posameznikov in posameznic, medijskega poročanja in drugega dokumentarnega gradiva. V razstavnem projektu so sodelovali z organizacijami: Divja misel, Mestni muzej Ljubljana, Muzej ratnog djetinjstva Sarajevo in Društvo BH kulturni center. V Galeriji Vžigalica so bile predstavljene video zgodbe o zapuščanju domov, prihodih v Slovenijo in nevsakdanjem bivanju v pregnanstvu, ki se je iz pričakovanih nekaj tednov raztegnilo v težko predstavljliva leta. Odprtje razstave je zaznamoval tudi začetek ruske invazije na Ukrajino s prihodom beguncev z vzhoda in zgodbami, ki so bile žalostno podobne balkanskemu konfliktu pred 30-imi leti. Razstava z naslovom *Prešerna posprava* je predstavila dela Marka Breclja, pesnika, kantavtorja, glasbenika, mladinskega in socialnega delavca ter pionirja slovenskega

performansa, utemeljitelja t.i. mehkega terorizma kot zvrsti umetniškega aktivizma, ki je živel svojo osebno umetniško obliko brez razlike, tako zasebno kot javno. Razstavo so zasnovali polpregledno, didaktično razmehčano. Ustvarjalec je 4. februarja 2022 žal preminil. Na razstavi so bili predstavljeni videodokumenti, zvočni zapisi, rekviziti in predmeti iz njegovih akcij, javnih nastopov, ki jih je snoval in izvajal s somišljeniki in sodelavci, ter odlomki njegove performativne prakse glasbenih nastopov in sodelovanja z Ivanom Volaričem – Feom.

Bežigraske galeriji 1 in 2 sta še naprej kreirali raziskavo osebnih poetik avtorjev mlajše in starejše generacije.

Mednarodni grafični likovni center (MGLC)

Mednarodni grafični likovni center (MGLC) je osrednja slovenska ustanova za področje grafične umetnosti od začetka 20. stoletja dalje, v kateri se vloga in poslanstvo muzeja prepletata z realnostjo produkcijskega in rezidenčnega centra. Kot muzej ima MGLC zelo jasno poudarjeno identiteto, ki temelji na dediščini grafičnega bienala in bistvenih značilnostih grafične umetnosti. Na dejavnost MGLC neposredno vpliva izvorna avtentičnost in integrirana mednarodnost, ki izhajata iz šestdesetletne tradicije institucionalnega sodelovanja. Poleg grafike ima v zadnjem desetletju pomembno vlogo zbirka knjig umetnikov in zbirka knjižne efemere. MGLC pripravlja razstave s področja moderne in sodobne grafike ter razstave sodobne likovne produkcije domačih in tujih likovnih umetnikov in umetnic, intenzivno se vključuje tudi v dogajanje v Tivolskem parku ter skrbi za razgiban poletni utrip. Poleg razstavnega programa, ki enakovredno obravnava tako dediščino kot sodobno produkcijo, pripravlja tudi premišljen pedagoško-andragoški program, ki kaže rezultate uspešne strategije za razvoj stika ustanove s publiko. MGLC upravlja tudi Ustvarjalni center Švicarija, kjer izvaja rezidenčni program z umetniki iz tujine, oddaja dva ateljeja mladim nadarjenim umetnikom in umetnicam iz Slovenije ter zagotavlja delovanje umetniških ateljejev, kjer deluje enajst umetnikov.

MGLC je nadaljeval delo v mreži *Perennial Biennial*, ki je partnerstvo petih evropskih bienalov sodobne umetnosti (Bergen-Berlin-Liverpool-Ljubljana-Riga), ki si skupaj prizadevajo za razvijanje in raziskovanje trajnostnih modelov za večletne prakse na področju bienalov. Program MGLC leta 2022 je zaznamovala izvedba treh velikih samostojnih razstav avtorice in avtorjev: Adriene Šimotove, Samuela Grajfonerja in Črtomirja Freliha, ki odražajo poslanstvo ustanove na področju grafične umetnosti. V tem letu so posebej predstavili in podpirali tudi grafično produkcijo mlajše generacije: priredili so samostojni razstavi Natalije Juhart Brglez in Neže Jurman. S projektom *Foto/grafika*, ki sta ga sestavljala razstava in monografija, so osvetlili pojav fotografske podobe in fotografskega razmišljanja v grafiki in grafičnem oblikovanju. Za namen promocije slovenske sodobne umetnosti so pripravili potujočo razstavo *Sodobno = sveže*, ki je predstavila presek sodobne slovenske grafike. V Tivolskem gradu so pripravili razstavo sodobne slovenske grafične produkcije, nastale v zadnjih treh letih. Avtorje so povabili, naj v obliki originalov, fotodokumentacije ali elektronsko predložijo svoja dela v katerikoli grafični tehniki ali kombinaciji tehnik in s poljubno tematiko. Mednarodna žirija je izmed 500 izvirnih del 113 slovenskih umetnic in umetnikov pripravila izbor 43 slovenskih umetnic in umetnikov, ki sta jih pod naslovom *Odtisi in vtisi 2* na ogled postavila kustosa Mednarodnega grafičnega likovnega centra mag. Breda Škrjanec in Božidar Zrinski. V letu 2022 so se pričele priprave na 35. izvedbo Mednarodnega grafičnega bienala, ki ga bo umetniško usmerjal Ibrahim Mahama.

Ljubljanski grad

Ljubljanski grad je v letu 2022 nadaljeval z javnim programom na glasbenem, likovno-galerijskem, uprizoritvenem, izobraževalnem programu, tradicionalnimi dogodki in muzejsko-razstavnim programom. Na področju vizualnih umetnosti so poleg vseh načrtovanih razstav v program umestili še dve dodatni: razstavo ilustracij Ejti Štih: *Kokošji rod* in razstavo likovnih del učencev OŠ Dragomelj ob obletnici rojstva arhitekta Jožeta Plečnika. Vse razstave so bile pripravljene v skladu z usmeritvami zavoda, da so likovno kakovostne, vizualno privlačne in obenem razumljive kar najširšemu spektru obiskovalcev. S tovrstnimi razstavami Ljubljanski grad nadaljuje svojo predstavitev kot širši javnosti prepoznavno in referenčno razstavišče v MOL, v Sloveniji in v tujini. V letu 2022 so med drugim nadaljevali nekatera tesna sodelovanja iz preteklih let: v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije so na ogled postavili fotografsko razstavo, ki je bila posvečena 150. obletnici rojstva Jožeta Plečnika. Prav tako so pripravili dve razstavi v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, in sicer prostorsko postavitev umetnice Svetlane Jakimovske Rodić ter skupinsko razstavo uveljavljenih umetnikov in umetnic, članov društva ob njegovi 40-letnici obstoja. V Peterokotnem stolpu so pripravili razstavo ilustracij Hane Stupica, ki je zajemala izbrane ilustracije iz knjige Zajčkova hišica in ilustracije za znamko vinske hiše Fedora. V jesenskem času so bile v Peterokotnem stolpu postavljene naslednje razstave: stripovska razstava Mikija Mustra, razstava ilustracij Ejti Štih: *Kokošji rod* in dobrodelna razstava Unicefa v Peterokotnem stolpu. V času njenega trajanja je bilo posvojenih 253 punčk iz cunj. V Galeriji S so predstavili fotografsko razstavo National Geographic *Spektakel*. Izpostaviti velja izredno odmevno osrednjo poletno razstavo nemškega fotografa Ulija Webra *Trenutki* v Stanovski dvorani in Palaciju, ki si jo je v dveh mesecih ogledalo nekaj manj kot 24.000 obiskovalcev. Razstava je bila posvečena trem sklopom iz avtorjevih treh knjig: *Portraits*, *The Allure of Horses* in *Goodwood Revival*.

2. cilj: Okrepitev kakovosti in raznolikosti projektov v javnem prostoru in večji delež vizualne produkcije v MOL

V letu 2022 so v galeriji Dobra Vaga, ki deluje na Plečnikovi tržnici, v okviru Kina Šiška, priredili več kot 30 skupinskih in samostojnih razstav, 11 umetniških delavnic in 9 pogovorov in drugih dogodkov. Izvedli so veliko število uspešnih delavnic, ki so namenjene podpori mladim umetnikom in umetnicam ter različne projekte, ki so povezani z njihovo zbirko zinov in zin čitalnico. Med drugim so lokalne umetnike predstavili na razstavah v Beogradu, Zagrebu in Osijeku, pri njih pa je gostoval berlinski umetniški kolektiv. Sodelovali so z mednarodnim stripovskim festivalom Tinta in v okviru tega programa gostili avtorje stripov iz Latvije. Galerijo je v preteklem letu obiskalo več kot 13.000 obiskovalcev in obiskovalk, svoj dom pa je tam našlo več kot 1.500 umetniških del. Številke pričajo, da je v šestih letih delovanja galerija DobraVaga postala prostor, ki je za lokalno skupnost nepogrešljiv, prav tako pa je obvezni postanek turističnih skupin in individualnih obiskovalcev iz tujine in vse pogosteje tudi točka zanimanja za tuje medije.

3. cilj: Spodbujanje in krepitev umetniške prakse in kulturnih projektov participatornega značaja

V letu 2022 je pri uresničevanju tega cilja izstopalo delovanje Zavoda MASA, ki s svojim večletnim projektom *Made in China* preizprašuje meje participatornosti oziroma sodelovanja ljubiteljev umetnosti, ki s svojim udejstvovanjem nadgrajujejo ustvarjanje, ki ga avtorji ponudijo na ogled. Od umetniških projektov lahko izpostavimo projekt Tanje Lažetić z naslovom *Ogledalo, odsev, vse brez naslova*, s katerim je obiskovalce opredelila kot soudeležence tako, da

jim je odprla vrata ateljeja, obenem pa je v času nastajanja projekta svoje misli o njem delila na družabnem omrežju, komentarje sledilcev pa vključila kot del projekta.

4. cilj: Vzpostavljanje temeljev za razvoj umetnostnega trga in vzgoje občinstva

V letu 2022 so, tako kot pretekla leta, izvajalci Zavod Ravnikar Gallery Space, Društvo Photon in Zavod P.A.R.A.S.I.T.E. Museum sodelovali na več mednarodnih umetnostnih sejmih (npr.: Art Rotterdam, Viennacontemporary, New York Art Book Fair, ARCOMadrid, Art Basel), vendar bi do opaznejšega razvoja umetnostnega trga lahko prišlo šele v sodelovanju s pristojnim ministrstvom, saj bi ustrezna zakonodaja spodbudila tudi razvoj tega, trenutno zanemarjenega področja, ki bi moralo vključevati strateški pristop s finančno podporo promociji slovenskih umetnikov in umetnic v tujini, kakor tudi strateške usmeritve na področju gostovanjske politike (glasba in performativne umetnosti).

V MOL smo se tudi zato odzvali na pobudo Ravnikar Gallery Space, ki je kot vodilni partner (sodelovali so še Galerija Fotografija, MAO, Galerija Cukrarna - MGML) maja 2022 v Ljubljani organiziral prvi *Ljubljana Art Weekend*. Sodelovalo je 35 različnih institucij, na ogled pa je bilo več kot sto razstav in odprtij, vodstev s kuratorji, strokovnih vodstev, delavnic, okroglih miz, performansov ter pogovorov z umetnicami in umetniki. Eden izmed pglavitnih ciljev iniciative je bil promocija ter mreženje, vzpostavljanje partnerstev, ki na takšen način zagotavljajo zanesljivo in trajnostno sodelovanje tako med lokalnimi akterji kot tudi v širšem evropskem kontekstu. Polega tega s takšno iniciativo organizatorji ustvarjajo učinkovito platformo za sodobne vizualne umetnosti na spletu in hkrati strukturirajo in kooordinirajo vikend, namenjen predstavitvi sodobne vizualne umetnosti. *Ljubljana Art Weekend* demonstrira pomembnost in raznovrstnost umetnosti, ki nastaja v okviru umetnostnih institucij, galerij ter umetniških prostorov s temelji v Ljubljani. Iniciativa povezuje različne domače partnerje in raziskuje mehanizme, kako narediti sodobno umetnost bolj dostopno, jo približati raznolikim publikam, ki sicer ne zahajajo v galerijske in druge umetnostne prostore. Želijo/mo razširiti javni dostop do umetnosti, tako da njeni prostori postanejo stičišče za številne javnosti, v katerih se vzpodbuja izmenjava znanj in vednosti, obenem pa omogoča priložnostna srečanja, ki ponujajo nadaljnja izhodišča za vse vpletene, tako ustvarjalce oziroma umetnike kot strokovnjake in zbiratelje sodobne umetnosti. Primer dobre in učinkovite prakse so predstavili galeristi, zbiratelji in umetniki ter umetnice iz Dunaja.

V okviru galerijske dejavnosti v prostorih MOL (Galerija Kresija in atriji Mestne hiše) smo v letu 2022 prispevali k ozaveščanju o ekoloških vsebinah z razstavami: *Ljubljana – Krožno mesto*, *Čebela v Ljubljani*, *Od najstarejšega kolesa na svetu do kolesarskega vrha sveta* v sklopu mednarodne konference Velo-city, razstavo *Morje plastike*, ter razstavnim projektom *Trajnostno povezani*, ki je potekal v sklopu Evropskega tedna mobilnosti 2022. Podporo smo izkazali tudi družbeno angažiranim razstavnim projektom. Z razstavo *30 let s(r)amote: razstava ob 30. obletnici izbrisa*, se je Amnesty International Slovenije poklonil trdoživosti, pogumu in neomajni vztrajnosti izbrisanih. Z razstavo *Ljubljana, mesto solidarnosti* pod okriljem Rdečega križa Slovenije, Območnega združenja Ljubljana, smo ozaveščali o pomeni solidarnosti, o družbeni krizi in vojnah XXI. stoletja pa je nazorno pričala razstava *To je vojna!*, avtorja Mateja Povšeta. Avtor je z omenjeno serijo fotografij nagovoril tudi mednarodno občinstvo. S podporo MOL je gostoval v Galeriji Uliks v sklopu knjižnega festivala *Sa(n)jam knjige u Istri*. Galerija Kresija se je v letu 2022 s projektom *da ne da ne bo več prišla da ne bo da me žg...* (producent Zavod Ravnikar Gallery Space), priključila prvi ediciji festivala Ljubljana Art Weekend, ki si tako kot

njene številne evropske vzporednice, prizadeva združiti organizacije in institucije, galerije, muzeje in projektne prostore, posvečene predstavitvi in promociji sodobnih umetnosti ter tako prispevati h krepitvi lokalne umetniške skupnosti, njene pluralnosti in živosti.

5. cilj: Povečanje števila projektov, ki na prepričljiv način na področju vizualnih umetnosti poudarjajo posamezne avtorske opuse

V letu 2022 je izstopal projekt Zavoda Ulay+, ki je predstavil knjigo in niz dogodkov avtorja Igorja Anđelića z naslovom *Flaneur*. Knjiga, ki je požela veliko zanimanje javnosti in medijev, je na izrazito avtorski način pokazala avtorjevo videnje prebivalcev mesta Ljubljana, kakor tudi videnje mesta samega skozi fotografije. Lani je izstopal tudi projekt vse bolj uveljavljene avtorice Neže Knez, z naslovom *Skozi te iste pore se še vedno zliva taisti znoj*, ki prikazuje poskus razbijanja samoumevnosti naravnih procesov v idiličnem naravnem okolju po principu terenske raziskave oziroma akcije kot terensko delo poimenuje avtorica sama, in sicer v obliki eksperimentalnega filma na izrazito samosvoj način.

V okviru galerijske dejavnosti v prostorih MOL (Galerija Kresija in atriji Mestne hiše) so svoje avtorske opuse predstavili Maja Licul in Paul Robinson, Tina Kolenik, Borut Korošec, Lea Culetto, Matic Veler, Alja Herlah, Roman Peklaj, Domen Dimovski in Alja Košir, Lin Gerkman, Barbara Jurkovšek, Lucija Šiftar, Metod Blejec in Una Rebić, Admir Ganić ter Claudi Sovre Mikelj.

2.3. Glasbene umetnosti

1. cilj: Zagotoviti pogoje za kontinuirano izvajanje kakovostne glasbene produkcije in postprodukcije

Leto 2022 je tretje leto štiriletnega obdobja, znotraj katerega ima 13 izvajalci javnih kulturnih programov na področju glasbenega ustvarjanja sklenjene pogodbe in tako zagotovljeno sofinanciranje iz proračuna MOL. Zastavljeni program je bil v letu 2022 izveden zgolj z malenkostnimi odstopanji: boleznimi nekaterih izvajalcev, odpovedi gostovanj, slabo vreme ipd. Programski izvajalci Zavod Sploh, Ustanova Imago Sloveniae – Podoba Slovenije, Zavod Druga godba, Društvo KAPA, Kulturno društvo Glasbena matica Ljubljana, Društvo Glasbena mladina ljubljanska, Društvo za trobilno komorno glasbo – SIBRASS, Društvo slovenskih skladateljev, Društvo Channel Zero, Društvo za eno glasbo, Jazz club Gajo, Staroljubljanski zavod za kulturo in Glasbeno društvo Slowind so v letu 2022 organizirali več kot 500 glasbenih dogodkov in prireditev, ki jih je obiskalo več kot 80.000 ljudi.

Začetek leta 2022 so deloma še krojile epidemiološke omejitve, občinstvo je spremenilo svoje navade in obiskovalcev je bilo ob ponovnem odpiranju prizorišč manj kot pred epidemijo. Programski izvajalci so se večinoma prilagodili razmeram in preoblikovali program v spletne dogodke, dogodke na zunanjih površinah ali neposredne prenose koncertov na družbenih omrežjih, oziroma t. i. hibridne dogodke, da so zastavljeni program lahko izvedli. Prav področje glasbenih umetnosti je zaradi svoje narave, večje zasedbe, občutljivi instrumenti, akustičnost prostorov... epidemija najbolj prizadela. Program je bil večinoma izveden, nekaj predvidenih nastopajočih je v letih kovida odpovedalo turneje, občinstvo pa se je v letu 2022 vračalo v dvorane.

Programski dosežki javnih zavodov v letu 2022 na področju glasbenih umetnosti

Festival Ljubljana

Program javnega zavoda Festival Ljubljana ohranja najvišjo kakovostno raven. V letu 2022 je potekal peti Zimski festival, ki sicer postaja odlična programska stalnica. Osemndnevni festival je ponudil vrhunske glasbene dogodke in se je začel z baročnimi skladbami v izvedbi sopranistk Julie Doyle, Polone Plaznik in mezzosopranistke Barbare Kozelj ter Orkestra in Zbora Slovenske filharmonije z dirigentom Bartom Van Reynom. Sledili so klavirski duet Marco Schiavo in Sergio Marchegiani, madžarski pianist Janos Balasz, ki je v svoj nastop vključil spominsko leto Gyorgyja Cziffre. Program se je nadaljeval s pianistom Nicolaom Bourdonclom, Orkestrom slovenske filharmonije in tenoristom Josephom Galleo ter dirigentom Gianluco Marcianom. Eden od vrhuncev festivala je bil gotovo nastop slovenskega pianista Aleksandra Gadžijeva s programom Beethovna, Chopina in Stravinskega. Nastopil je s Simfoničnim orkestrom RTV pod dirigentskim vodstvom Riccarda Castra.

Zaključni je bil posvečen W. A. Mozartu in njegovemu Rekviemu. Dirigiral je Yan Pascal Torteliera, nastopili pa so sopranistka Giulia Semenzato, mezzosopranistka Wiebke Lehmkuhl, tenorist Xabier Anduaga, basbaritonist Paul Armin Edelmann s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenije, Zborom slovenske filharmonije in Mešanim pevskim zborom Glasbene matice Ljubljana.

Festival Ljubljana že vrsto let pripravlja glasbeni cikel *Mladi virtuoz*, s katerim širši javnosti predstavlja največje mlade glasbene talente, večinoma zmagovalce Državnega tekmovanja mladih glasbenikov in nagrajence mednarodnih tekmovanj. Na štirinajstih glasbenih večerih so se predstavili večinoma domači glasbeniki in glasbenice mlajše generacije, sodelovalo pa je tudi nekaj tujih mladih glasbenih gostov. Konec aprila so potekali 36. Slovenski glasbeni dnevi s pestrim glasbenim programom in mednarodnim muzikološkim simpozijem.

Devetega maja 2022 je Festival Ljubljana slavnostno otvoril koncertno sezono v Poletnem gledališču Križank, ki je po zaprtju leta 2019 spet zaživel z novo streho.

Na 70. Ljubljana Festivalu se je zvrstilo 108 prireditev, na katerih je nastopilo skoraj 6.000 umetnikov in umetnic iz več kot 50 držav, pester program pa si je ogledalo okoli 51.000 domačih in tujih obiskovalcev. Jubilejni festival se je uradno odprl 21. junija s *Poletno nočjo*, ki je bila posvečena 60-letnici Slovenske popevke.

Program poletnega festivala je zaznamovala častitljiva obletnica, ki je občinstvu Festivala Ljubljana ponudila največje glasbene interprete. Pod dirigentskim vodstvom Roberta Abbada je Orkester in zbor Slovenske filharmonije skupaj z Mešanim pevskim zborom Glasbene matice izvedel Verdijev Rekviem. Nastopili so mednarodno priznani solisti mezzosopranistka Elīna Garanča, sopranistka Krassimira Stojanova, tenorist Dimitro Popov in basist Riccardo Zanellato. Sledilo je gostovanje veronske zasedbe Italijanski virtuoz v cerkvi Sv. Jakoba, kjer je nastopila mezzosopranistka Daniela Pini, v vlogi solista in dirigenta pa Alberto Martini. Julija je gostovala baletna skupina Bejart Ballet, v Križevniški cerkvi pa je bila predstavljena produkcija Anton Podbevšek Teatra z naslovom *Franc Kafka: Pismo očetu*. Ljubitelji baleta so julija lahko v Poletnem gledališču Križanke občudovali *Svadbo* in *Posvetitev pomladi* v koreografiji Edvarda Cluga z glasbo Igorja Stravinskega. Pod vodstvom dirigenta Charlesa Dutoita je okoli dvesto

nastopajočih uprizorilo delo Hectorja Berlioza *Faustovo pogubljenje*. Nekaj dni kasneje je v Gallusovi dvorani nastopil ameriški igralec John Malkovich s predstavo *Glasbeni kritik*. Med 23. julijem in 9. avgustom so potekali Mojstrski tečaji, obiskovalci so lahko prisluhnili kar dvema mladinskima orkestroma – Mladinskemu orkestru Luigi Cherubini, ki ga vodi dirigent Riccardo Muti ter Slovenskemu mladinskemu orkestru.

V izvedbi Slovenskega komornega gledališča je bilo izvedeno operno delo Tine Mauko *Deklica z vžigalicami*. Harmonikar Marko Hatlak je z zasedbo FUNtango obeležil 100. obletnico rojstva Astorja Piazzole. Avgusta je v Ljubljani z dvema koncertnima večeroma gostoval znameniti in legendarni Orkester Zahodno vzhodni divan (Western East Diwan) pod vodstvom maestra Daniela Barenboima in s solistom pianistom Lang Langom. Program se je nadaljeval s Simfoničnim orkestrom iz Pittsburga pod vodstvom maestra Manfreda Honecka in s pianistko Helene Grimaud. Simfonični orkester RTV Slovenija je spremljal nastop Ane Netrebko, Yusifa Eyvazova in Monike Bohinec. Sledil je nastop madžarskega violinista Kristofa Baratija in Tajskega filharmoničnega orkestra. Prvega septembra sta kot solista z Londonskim kraljevim filharmoničnim orkestrom nastopila violinistka Lana Trotovšek in violist Maksim Risanov. Tradicionalni koncert v Križankah je izvedel Vlado Kreslin z Malimi bogovi in Beltinško bando, 5. in 6. september pa je bil oder namenjen predstavitvi projekta *Alamut* skupine Laibach. Jubilejni festival se je zaključil 8. septembra z znamenitimi Dunajskimi filharmoniki in pianistom Rudolfom Buchbinderjem pod taktirko maestra Ese-Pekke Salonena. V okviru spremljevalnega programa je že sedmo leto zapored je potekal *Ljubljana Festival na Ljubljani*, četrto leto zapored pa tudi mojstrski tečaji pod vodstvom mednarodno uveljavljenega in priznanega slovenskega pozavnista Branimirja Slokarja z uglednimi profesorji in profesorici, ki so mladim nadarjenim glasbenikom ponudili dodatna strokovna znanja.

Tudi v letu 2022 je v organizaciji Festivala Ljubljana v sodelovanju s šestimi glasbenimi šolami v Viteški dvorani potekal *Praznični december*, na katerem so se predstavili najmlajši glasbeni talenti.

Center urbane kulture Kino Šiška

Glasbeni program Kina Šiška je v letu 2022 od marca dalje zaznamovala vrnitev v polno obratovanje s pestrim koncertnim programom in polnima dvoranama. Vrhunci v letu 2022 so bili koncerti DakhaBrakha, Caribou, Metronomy, Matter, MRFY, Vazz, Thundercat, Hladno pivo, Altin Gün, Milky Chance.

Uspešno so izpeljali mednarodno odmevni osmi festival MENT Ljubljana, ki je potekal v juniju. Festival je bil po obisku izjemno uspešen, prav tako pa se je vrnil na mnoga prizorišča po Ljubljani: Kino Šiška, Stara mestna elektrarna, Gala hala, Channel Zero, Menza pri koritu, Klub Gromka (na Metelkovi), Orto bar, Klub K4, galerija DobraVaga, M hotel, prvič pa so bili dogodki izvedeni tudi v Cankarjevem domu, klubu Zorica in v Računalniškem muzeju. Zadnji dan konference so v koprodukciji s festivalom Tresk na Trgu francoske revolucije gostili mednarodni sejem založnikov, konferenčne vsebine pa so se odvijale v Atriju ZRS SAZU, Mestnem muzeju Ljubljana, v Kogojevi dvorani (SIGIC) in v Art Hotelu. Na tokratnem festivalu je v treh dneh na 15 odrih po Ljubljani nastopilo 78 izvajalcev iz 24 držav, ki so žanrsko prehajali od neodvisnega rocka, popa, elektronike in folk-rocka do hip-hopa in DJ nastopov. Zabeležili so nekaj več kot 6.000 obiskovalcev in obiskovalk, med katerimi so prevladovali domači, veliko pa je bilo tudi tujih, predvsem iz okoliških držav.

Kino Šiška je od leta 2016 članica EU platforme *Liveurope*, platforme za spodbujanje novih evropskih glasbenih talentov. Združuje 25 koncertnih dvoran in klubov po Evropi. Kljub oteženim razmeram na začetku leta, se je aktivnost, povezana s platformo *Liveurope* v letu 2022 povečala. Uspeli so realizirati 26 koncertov *Liveurope* ustvarjalcev v Kinu Šiška in v okviru mehanizma *slow mobility tool* podpreti 3 dodatne koncerte v partnerskih prostorih oziroma organizacijah: MC Krško, CMK Koper, Hangar Trst.

Projekt *Špil Liga*, ki je namenjen odrskemu opolnomočenju dijaških glasbenih skupin in posameznikov, se je na začetku leta moral še deloma prilagoditi razmeram in tri predtekmovalne večere izpeljati enega za drugim v mesecu februarju, ko so bili dogodki s publiko spet mogoči. Trije predtekmovalni večeri in oba polfinalna so bili izvedeni tudi v video produkciji in spletnem prenosu hišne snemalne in tehnične ekipe, ter prenašani preko platforme YouTube. Finalni večer je potekal 13. junija na velikem odru Kongresnega trga v okviru festivala Junij v Ljubljani. Za zmagovalca natečaja je bila izbrana punkrock skupina Bibliban. Ponovno so sodelovali tudi pri ljubljanskem festivalu kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, ki je bil izveden med marcem in aprilom, njegova tema pa je bila pripovedovanje zgodb.

Program *Poletje v Šiški*, serija brezplačnih koncertov, ki na vrtu kavarne Kina Šiška poteka od sredine junija do sredine septembra, se je v zadnjih letih dodobra uveljavila in postala priljubljena tako pri rednih, kot naključnih obiskovalcih Kina Šiška. V letu 2022 so v okviru tega programa izvedli 15 koncertov: Kety Fusco (IT), Drone Emoji (SI), Nina Kohout (SK), Dina Jashari, Kariti (IT), Stadt (UA), Duo Vadis (SI), Samuel Blues (SI), the tree man band (SI), SALOMEA (DE), Laiho (HU), M.U.G. Trio (SI), Nava (IT), Zajtrk (SI), Amos Vamos & Škaf (SI). Mednarodni del programa je bil izveden s pomočjo platforme *Liveurope*.

V letu 2022 so na pobudo in povabilo organizacije Hangar Teatri iz Trsta izbrali in koproducirali 7 nastopov slovenskih izvajalcev in izvajalk v tem tržaškem prizorišču. V mesečni dinamiki so nastopili Pantaloons, freekind, Balans, Jimi Barka Experience, Ana Pupedan, Matter, Iztok Koren in Etceteral. V okviru tega programa in s pomočjo *Liveurope* *slow mobility* mehanizma so realizirali tudi nastop avstrijskega dua Gazelle & The Bear.

Kino Šiška s svojimi vsebinami ostaja prepoznaven na mednarodni ravni, hkrati pa je skupnostno in družabno stičišče lokalnega okolja. Izvedli so obsežen, kakovosten in raznovrsten program, krepili sodelovanje z domačimi in tujimi producenti in organizatorji (festival MENT Ljubljana, MENT platforma, CoFestival in Tinta, Street Art Festival), okrepili medijsko umeščenost v širši regiji, ter z različnimi vizualnimi, debatnimi, humanitarnimi, družbeno odgovornimi in ostalimi projekti posegli v okolico. Uspešno so promovirali slovenske umetnike in umetnice v tujini in razširili ponudbo na področju razstav, predvsem zaradi galerije Dobra Vaga in spletne prodaje ter avdiovizualne umetnosti.

2. cilj: Urediti vadbene prostore za glasbenike, predvsem za sodobno avtorsko, klasično in jazz glasbo (t. i. Black Box – Šiška Hub)

V prostorih blizu Kina Šiška, na Trgu Prekomorskih brigad 1, nastaja novo umetniško središče t. i. Šiška Hub. V večnadstropni stavbi ima svoje pisarniške in produkcijske prostore več kot 40 kulturnih društev, zasebnih zavodov in ustvarjalcev s področja kulture, v pripravi pa so tudi produkcijski prostori, odprte galerije, studii, ateljeji in prireditveni prostor, ki bo namenjen tudi

vadbi in preizkušanju glasbenih ustvarjalcev. V stavbi deluje tudi spletni Radio Terminal. Sicer imajo glasbeniki v Ljubljani možnost vadbe še v zakloniščih.

3. cilj: Vzpostavitev novega prostora glasbenega ustvarjanja in prezentacije

V naslednjih letih bo potekala temeljita prenova Križank, kjer bomo poleg letnega gledališča prostor namenili tudi prezentaciji zgodovine Križank.

2.4. Intermedijske umetnosti

Področje intermedijskih umetnosti zajema programe in projekte, ki se opisujejo predvsem kot spletna umetnost, virtualna, povečana in razširjena resničnost, intermedijski performans, interaktivna instalacija, robotska umetnost, kibernetska umetnost, digitalno arhiviranje, umetna inteligenca, internet stvari, bio umetnost, raziskovalna medijska umetnost oziroma različni prepleti naštetega. Gre za projekte, ki na umetniški način uporabljajo in predstavljajo procese, produkte ter vplive tehnologij, znanosti in z njimi povezanih praks, pri čemer sodobne tehnologije uporabljajo na reflektiven, kritičen, ustvarjalen in raziskovalen način.

Na področju intermedijskih umetnosti ni ustanovljenih javnih zavodov, so pa bili nekateri odmevni projekti izvedeni v okviru javnega zavoda Muzej in galerije mesta Ljubljane (MGML) v sklopu sedme izvedbe festivala Indigo z naslovom *Sadovi jeze*. V okviru festivala so si zastavili vprašanje: Kakšno kolektivnost si lahko zamislimo, da bi prestregli sadove jeze in da bi ti obrodili v drugačni družbi? Od dogodkov v okviru festivala je izstopal besedni dvoboj Slavoj Žižka in Ervina Hladnika Milharčiča, ki je pritegnil veliko obiskovalcev in medijske pozornosti. Prav tako je bile aktualna okrogla miza na temo *Participativno upravljanje v javnih (kulturnih) institucijah: priložnosti in omejitve*.

V letu 2022 so bili v okviru programskega sofinanciranja na področju intermedijskih umetnosti sofinancirani programi štirih izvajalcev. Dva programska izvajalca, Društvo Ljudmila in Zavod Projekt Atol, sta svoje delovanje še naprej izvajala v prostorih Osmoza na Slovenski cesti 54, ki so v lasti MOL in v brezplačni uporabi za nevladne organizacije. Prostore delijo še z Zavodom Delak. Prostor je na voljo tudi za druge projekte nevladnih organizacij s področja intermedijskih umetnosti. Deljenje delovnih prostorov za kulturne organizacije je ena od dobrih praks, ki smo jih uvedli v okviru zagotavljanja pogojev dela za nevladne organizacije.

Programski izvajalec Cirkulacija 2 s svojim programom, ki temelji na povezovanju znanosti in umetnosti in ga izvaja v prostoru v podhodu Ajdovščina, postaja pomemben koproducent različnih izvajalcev, društev, zavodov in posameznikov, ki delujejo na področju ustvarjanja, ki bi ga lahko opredelili tudi kot interdisciplinarno. Od razstav je izstopala skupinska razstava z naslovom *Skupni imenovalec | Common Denominator* z naslednjimi izvajalci: Cirkulacija 2, Ksenija Čerče, Dejan Knez, Tatiana Kocmur, Tilen Mihelič Kurent, NAME, Alen Ožbolt, Nina Pivk, Urška Savič, Francisco Tomsich, Damián Vega Velasco.

Zavod Cona je v letu 2022 nadaljeval z uveljavljenim delovanjem radioCona. Zvočna inštalacija *Kronolit* avtorjev Boštjana Perovška, Bojana Šaljič Podešve, Braneta Zormana je tematizirala svet kamnin, časovnosti in naše vpete soodvisnosti z naravo in je bila sestavljena iz več kanalne

zvočne kompozicije, dopolnjene s kamnito instalacijo. Avtor Brane Zorman je z delom *Duh dreves/Dotik* bil med tremi prejemniki nagrade Palma Ars Acustica 2022.

1. cilj: Povečati število projektov/programov, ki se pri umetniški obravnavi aktualnih znanstvenih in tehnoloških procesov, produktov ter z njimi povezanih praks lotevajo družbeno in okoljsko relevantnih tem z vključevanjem marginaliziranih družbenih skupin in okoljskih tematik, ki so zaradi hitrega tehnološkega razvoja najbolj ogrožene

Pričujoči cilj je bil realiziran predvsem v okviru projektov, izbranih na Javnem razpisu za izbor kulturnih projektov, ki jih je v letu 2022 sofinancirala MOL. Pri tem je izstopal projekt v izvedbi Zavoda Sektor, z naslovom *Sinhronitete*. Projekt, s katerim je umetnica Robertina Šebjanič tematizirala urbanizacijo rečnih ekosistemov, je izpostavljala vprašanje umeščenosti rek kot vitalnih naravnih enot v urbanih okoljih in problematizirala njihovo onesnaževanje posledično projekcije za njihovo prihodnost. Izstopal je tudi projekt Miha Godca z naslovom *D.still*, v okviru katerega je izvedel niz instalacij s poudarkom na čiščenju voda in raziskovanjem sonifikacijskih lastnosti voda.

2. cilj: Povečati širšo zastopanost manj uveljavljenih ali še neuveljavljenih umetnic in umetnikov ter drugih deležnikov (npr. raziskovalcev ali poklicnih sodelavcev drugih disciplin) v prijavljenih programih in projektih ter s tem spodbujati raznolikost področja intermedijskih umetnosti

Vsi programski izvajalci na področju intermedijskih umetnosti so v okviru svojih programov posebej podpirali mlajše ustvarjalce in jim tako omogočali produkcijo svojih del, saj so produkcijski stroški kot del samostojnih projektov pogosto preveliki in jih je lažje kriti v okviru sodelovanj večjih producentov. Ob tem velja izpostaviti delovanje dveh mlajših izvajalcev, Miha Godca in Anžeta Seklja, ki v svojih del preizprašujeta mejne prakse v presečišču znanosti in umetnosti s poudarkom na eksperimentalnosti.

2.5. Knjiga in knjižnična dejavnost

2.5.1 Knjiga in bralna kultura

1. cilj: Dvig zanimanja za knjigo in branje pri vseh ciljnih skupinah ter povečanje prisotnosti knjige v mestu

Knjiga in programi za spodbujanje branja so bili tudi v letu 2022 pomemben del izvajanja kulturne politike v mestu. Akterji knjižnih programov v mestu so vse leto izvajali številne projekte, s katerimi so promovirali vse člene knjižne verige, od avtorjev do bralcev. Vodnikova domačija Šiška s kontinuiranim programom, ki zajema različne ciljne skupine, ostaja pomembno knjižno prizorišče izven mestnega središča, hkrati pa z različnimi programi sega tudi v druge mestne predele. Knjižnica pod krošnjami je tako na 11 bralnih otokih v mestu (Park Tivoli, Botanični vrt, Trnovska plaža, Vrt Plečnikove hiše, Atrij Galerije ŠKUC, Spominčica v Savskem naselju, Fužine, Vodnikova domačija, Park Kodeljevo, Bratovševa ploščad, festival Junij v Ljubljani v Parku Zvezda) vabila k branju in sodelovanju na različnih dogodkih. Ob tem je potrebno poudariti, da pri vzpostavitvi in delovanju posameznih enot Knjižnice pod krošnjami tesno sodelujejo z akterji v lokalnem okolju (prostovoljci, nevladne organizacije, javni zavodi, četrtne skupnosti).

Skupaj so na Vodnikovi domačiji v letu 2022 izvedli 178 dogodkov za različne ciljne skupine, še posebej skrbno pripravljajo otroški program in program za mlade: Nedelce, Otroški knjižni festival, Festival Itn. in številne spremljevalne dogodke ob razstavah v galeriji domačije.

Vodnikova domačija je s številnimi partnerji ob tridesetletnici prihoda bosanskih beguncev v Ljubljano pripravila izjemen program: bili so soorganizatorji razstave z naslovom *Zgodilo se je čisto blizu nas*, ki je bila posvečena 30. obletnici pričetka vojne in prihoda pregnancev iz BiH v Slovenijo. Pripravili so celotno dokumentarno gradivo in video zgodbe o zapuščanju domov, prihodih v Slovenijo in nevsakdanjem bivanju v pregnanstvu. Ob razstavi spominov v galeriji Vžigalica in Galeriji Vodnikove domačije ter bogatem spremljevalnem programu so priredili osrednji glasbeni dogodek v preddverju Križank *Ljubljana Sevdah Reunion*. Nastopali so člani skupin Vali in Dertum, ki so ju ustanovili takratni begunci in begunke v Ljubljani, za ta namen pa so se po več kot 20 letih spet zbrali, pridružila sta se jim Damir Imamović in Vlado Kreslin.

Zavod Beletrina je v okviru festivala Literature sveta Fabula s festivalskim fokusom »Krhki (ne)močni svet« izhajal iz vprašanja o človeški ranljivosti, ki prihaja v ospredje prav v času, ko se je človeštvo borilo s svetovno pandemijo, ekološko katastrofo, družbenimi pretresi in izostreno politično situacijo v svetu. Festival je v začetku marca v Cankarjevem domu odprl ruski pisatelj Sergej Lebedjev, ostali gostje pa so bili nigerijska avtorica svetovnega slovesa Chimamanda Ngozi Adichie, švicarska pisateljica Zora del Buono, nizozemski avtor Marieke Lucas Rijneveld in japonska zvezdniška pisateljica Mieko Kawakami. V programu Fabula Hub je bil gost Dino Pešut, eden najbolj perspektivnih mladih hrvaških pisateljev. Fabula je literaturo tudi v 2022 razširila v javni prostor: v sodelovanju z organizacijo prostoRož in pisarno Ljubljane, Unescovega mesta literature so nadgradili zvočno instalacijo *Tukaj poslušamo literaturo/ Glasovi Fabule* in ji dodali podprojekt Fabula polis, znotraj katerega so izvedli ulično galerijo festivalskih naslovnih in razstavo oblikovalke Eve Mlinar v Desnem atriju Mestne hiše, pri čemer so sodelovali z Galerijo Kresija. S podjetjem Donor so zasnovali tudi poseben stol, ki bo zvočne knjige omogočal poslušati prebivalcem in prebivalkam domov starejših občanov. V sklopu programa Mlada fabula so pozornost namenili tudi najmlajšim bralcem z delavnico Mlada Fabula.

Društvo slovenskih pisateljev je v sodelovanju s pisarno Ljubljane - Unescovega mesta literature, uspešno izpeljalo 27. *Slovenske dneve knjige*, ki so ponudili pester in raznolik program, ki je sledil preteklim izvedbam festivala, v dopoldanskem času je tako že tradicionalno ponudil otroški in mladinski program, popoldne so se odvijala literarno-strokovna omizja ter predstavitve posameznih projektov in slovenskih založb (ob tem so podelili tudi več literarnih nagrad – Kritiško sito, nagrado Fabjana Hafnerja ...), večere pa so zaključevali s fokusom na slovenskih literarnih ustvarjalcih (z avtorskimi branji in performansi) ter prepletom z glasbo in drugimi zvrstmi umetnosti. V petih festivalskih dneh so organizirali več kot 40 dogodkov. V partnerstvu z Goethe institutom so prvič podelili nagrado Fabjana Hafnerja, novost festivala pa je bil program *Slovenski avtor/ica in tuji/a avtor/ica v fokusu*, kjer so posebno pozornost namenili slovenski književnici Mojci Kumerdej, iz tuje literature pa izbrali ustvarjalni fokus francoske avtorice Sophie Daull. Ob tem so v okviru programa pozornost namenili tudi manjšinam in ranljivim skupinam (avtorjem ICORN, slovenski LGBT literaturi in slovenski mladi literaturi v sklopu Mladih rim in kolektiva IGNOR).

Septembra je potekala 37. Vilenica, literarni festival, z geslom *Evropa se širi in krči – Kako daleč je dom?*, kjer so v ospredje postavili begunstvo. Del programa je potekal v Ljubljani. Na 17 dogodkih rednega programa in 8 dogodkih spremljevalnega programa je nastopilo 14 avtorjev in

avtoric, ki so predstavili najboljšo literaturo z območja Srednje Evrope pa tudi iz drugih delov Evrope, skupaj iz 12 držav. Poleg begunstva so se posvetili tudi na vprašanja jezika, osrednjega orodja pisateljstva, ter probleme prilagajanja novega jezika, ohranjanja spomina, zgodb in izkušenj preteklosti.

37. Vilenica se je posvetila predvsem dvema avtorjema svetovne literature: slovenskemu avtorju v središču Andreju Blatniku in nagrajenki Vilenice, latvijski pesnici Amandi Aizpuriete.

Društvo slovenskih pisateljev prireja tudi program za najmlajše in podeljuje nagrado Desetnica, ki jo je za leto 2022 prejela Mateja Gomboc za knjigo *Balada o drevesu*. Poleg tega so izvedli več dogodkov, s katerimi so obeležili pomembnejše literarne obletnice: Prešernov dan, svetovni dan maternega jezika, 100-letnico rojstva Franceta Balantiča, svetovni dan poezije, svetovni dan knjige in avtorskih pravic, Cankarjev dom, 150-letnico Društva slovenskih pisateljev itn.

Vsako drugo nedeljo v mesecu nagrajenka MOL za širjenje bralne kulture in ambasadorica akcije Gospodarske zbornice Slovenije Slovenija bere, Manca Košir, v Ljubljani – Unescovemu mestu literature, približuje knjige v pogovorih z zanimivimi gosti, ki jih gosti na Švicariji.

V okviru Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov v letu 2022 smo podprli 10 projektov, ki so na različne načine spodbujali branje. Vsi projekti so bili izvedeni in cilji doseženi. Prav tako smo uspešno izpeljali projekt *Ljubljana bere*, v okviru katerega so triletniki na sistematskem pregledu pri pediatru prejeli vrhunsko knjigo *Sadje z naše ladje* avtorice Anje Štefan in ilustratorke Jelke Reichman, prvošolci so na prvi šolski dan prejeli knjigo *Obisk* avtorice Gaje Kos in ilustratorke Ane Zavadlav, četrtošolci pa knjigo *Deček Brin na domačem kolišču* avtorja Sebastijana Preglja in ilustratorja Jureta Engelsbergerja. V sodelovanju z Vodnikovo domačijo in Mladinsko knjigo založbo d.d. smo za knjigo *Obisk* pripravili tudi predstavitveni film in pedagoško gradivo.

Ljubljana je od leta 2017 nosilka naziva *Branju prijazna občina*. Naziv za obdobje treh let z možnostjo podaljšanja podeljuje Skupnost občin Slovenije in Združenje splošnih knjižnic.

2. cilj: Dvigniti prepoznavnost Ljubljane kot Unescovega mesta literature

Pisarno Ljubljane – Unescovega mesta literature upravlja zavod Divja misel, ki je na Vodnikovi domačiji vzpostavil pisarno mesta literature. Temeljni cilji delovanja pisarne so povezovanje in krepitev sodelovanja med akterji na literarnem področju v mestu, ozaveščanje in obveščanje javnosti o aktivnostih mesta literature ter aktivno sodelovanje v mreži mest literature, povezovanje in sodelovanje pri projektih, na festivalih in vzpostavitve pozitivnih praks mednarodnih izmenjav, da bi pisarna postala središče ključnih podatkov o Ljubljani kot mestu literature.

Mreža Unescovih mest literature, ki se zavezujejo k spodbujanju trajnostnega razvoja literature in bralne kulture, trenutno šteje 42 mest - članic iz vsega sveta.

Pomembno referenčno mesto za knjigo v Ljubljani ostaja spletna stran *mestoliterature.si*, kjer so na sistematičen način predstavljena pomembnejša literarna prizorišča in organizacije, obsežen seznam knjižnic, knjigarn, založb in drugih z literaturo povezanih prostorov, kar vse skupaj tvori literarni zemljevid mesta. Na spletni strani je tudi pregled literarnih prireditev v mestu, ki so na ta način prvič zbrani na enem mestu.

Pisarna Unescovega mesta literature je v sodelovanju z različnimi akterji izvedla dva t. i. *Sejma na zraku*: ob svetovnem dnevu knjige v parku Zvezda in ob Slovenskih dnevih knjige na vrtu

Društva slovenskih pisateljev. Oba sejma sta bila izjemno dobro obiskana, sodelujoči založniki so bili zadovoljni z organizacijo obeh dogodkov in tudi s prodajo knjig.

Poleg tega so v okviru pisarne Unescovega mesta literature v sodelovanju z različnimi partnerji na področju knjige izvajali projekte spodbujanja branja in kupovanja knjig (rubrika in nagrada mlado pero v sodelovanju s časopisno hišo Delo, zvočna inštalacija *Tukaj poslušamo literaturo* z različnimi producenti literarnih dogodkov v mestu, *Poletje na platnu in med platnicami* s Slovensko Kinoteko, Ženska literarna Ljubljana z založniki in zavodom Urbana Vrana, Zvočne knjige v domovih starejših v sodelovanju z DSO, Reportaže iz domačih knjižnic z revijo Outsider, premične pop-up knjižarne na različnih prireditvah v mestu, pesniška turneja ob svetovnem dnevu poezije, portreti pomembnih literarnih ustvarjalcev v reviji Bukla, *Zajtrk v mestu literature*...

Pisarna mesta literature vodi tudi program literarnih rezidenc v Švicariji, s katerim spodbujamo sodelovanje in povezovanje z avtorji iz drugih mest literature ter na ta način nudimo odprt prostor za ustvarjanje in vključevanje v lokalno literarno krajino. V letu 2022 je na razpis prispelo kar 110 prijav z vsega sveta, tričlanska žirija je za rezidenco (ta traja mesec dni) izbrala Ennisa Čehića iz Melbourne in Anno Cieplak iz Krakowa. Mesto gostom za čas trajanja rezidence podeli stipendijo in skrbi za njihovo vključevanje v literarno in kulturno življenje mesta.

V pisarni Ljubljane – Unescovega mesta literature so pripravili zasnovo za *Knjižno čestitko* – knjižni bon ob polnoletnosti, izvedbo projekta premikamo v leto 2024.

2.5.2 Knjižnična dejavnost

1. cilj: Krepitev dostopnosti knjižničnih storitev za prebivalce in prebivalke ter obiskovalce in obiskovalke MOL

V letu 2022 je poslovanje knjižnice ponovno potekalo v normalnih pogojih delovanja. Dinamika obeh let delovanja v spremenjenih razmerah je prinesla nove uporabniške navade, ki jim knjižnica prilagaja svoje storitve.

Podobno kot v letu 2021 so tudi v 2022 zabeležili spodbudno rast števila novih članov, kar 49,61 % več kot v letu 2021 oz. 26,92 % več kot v primerljivem petletnem obdobju. **Tako je bilo v letu 2022 novih vpisov kar 16.158.** V letu 2021 so beležili 10.800 novih članov, kar je bil 10,76% porast glede na predhodno leto. Zaznavajo tudi trend stabiliziranja števila članov knjižnice in deleža včlanjenega prebivalstva. V pokovidnem obdobju izrazito prevladujejo vpisi v prostorih knjižnice, kar pomeni, da se nakazuje želja uporabnikov po uporabi fizičnih prostorov knjižnice.

V letu 2022 so pričeli ponovno spremljati skupno število posredovanih informacij uporabnikom v knjižnici. Glede na ponovno normalnost delovanja v letu 2022 je razumljiv tudi izrazit poskok izvedenih prireditev, ki je za 111,58 % višji kakor v še vedno okrnjenem delovanju v letu 2021. Prireditve so se ponovno v večji meri začele dogajati v fizičnem prostoru knjižnice, zato je statistični kazalnik virtualno izvedenih prireditev za 82 % manjši od virtualnih prireditev v letu 2021. Prirast gradiva je bil v letu 2022 za 17,81 % nižji kakor v letu 2021, razlogi za to pa ležijo predvsem v podražitvah knjižnega gradiva. Je pa v letu 2022 obrat gradiva za 14% višji kot v letu 2021 (2,06 v 2022 in 1,81 v 2021), kar je posledica izločanja neaktivnega gradiva ter boljše izposoje glede na kovidno obdobje.

Izposoja gradiva na dom je bila v letu 2022 za 15% višja kot v letu 2021, povečala se je uporaba vsega knjižnega gradiva, serijskih publikacij in neknjižnega gradiva za odrasle ter knjižnega in

neknjižnega gradiva za otroke. Izposoja knjig se je skupno povečala za 15 %, serijskih publikacij za 14 % in neknjižnega gradiva za 12 %.

Med uporabniki je bila zelo dobro sprejeta možnost vračila gradiva v katerikoli od enot - na ta način je zaokrožilo 44.813 kosov gradiva. Storitev naročanja gradiva za prevzem v drugi knjižnici so testno uvedli sredi leta 2021 in nadgrajevali v letu 2022, ko so zabeležili 5.009 naročil (v testnem obdobju 2021: 1.113). Poleti 2021 so vzpostavili prvi 24/7 knjigomat za vračanje gradiva (vračalnik) v vetrolovu Knjižnice Polje, ki s člansko izkaznico ali kodo na knjigi omogoča vračilo tudi v času zaprtosti knjižnice. Samostojni prevzem gradiva v paketnikih 24/7 so razširili v vse knjižnice mestnega območja (Knjižnico Jožeta Mazovca, Knjižnico Otona Župančiča, Knjižnico Prežihov Voranc, Knjižnico Šiška) in Knjižnico Jurij Vega Dol pri Ljubljani, skupno je bilo v letu 2022 uporabnikom na voljo 57 paketnikov.

Poletna bralna akcija *Maček v žaklju* s paketno izposojjo zakritih knjig je trajala od junija do avgusta, izposodili so 28.576 knjig (2021: 88.331 knjig – vendar je akcija potekala celo leto). Razširili so storitev samostojnega prevzema naročenega in rezerviranega gradiva, ki je uvedena v vseh knjižnicah, kjer so nameščeni knjigomati za naknadno samostojno izposojjo in poskrbeli za oznake ter promocijo. Starejšim, bolnim in hendikepiranim uporabnikom so nudili storitev *Knjiga na dom* (dostava in odvoz gradiva), redno so obiskovali trinajst članov (2021: 12), opravili so 74 obiskov (2021: 59) ter izposodili 605 enot gradiva (2021: 393).

Z akcijo Knjižnica na delovnem mestu so v letu 2022 sodelovali s štirimi partnerji (Spar, Ljubljanske mlekarnice, Trubarjeva domačija in Občina Velike Lašče), kjer so vzpostaviličasne posebne knjižnične zbirke, ki so jih lahko uporabljali zaposleni in njihovi družinski člani.

2. cilj: Digitalizacija storitev in večja ponudba e-vsebin

Tudi v letu 2022 so opravljali inventurne popise knjižničnega gradiva, in sicer v sedmih knjižnicah: Knjižnici Otona Župančiča, Knjižnici Ig, Knjižnici Zalog, Knjižnici Bežigrad, Knjižnici Vodice, Knjižnici Šentjošt in Knjižnici Horjul, ter preoprema RFID v Knjižnici Vodice, Knjižnici Horjul in Knjižnici Ig. V Knjižnici Horjul in Ig so uvedli tudi knjigomate, v Knjižnici Polje pa deluje prvi vračalnik v mreži MKL, ki omogoča 24-urni dostop do vračanja gradiva.

Število naročenih elektronskih virov narašča že nekaj let, v letu 2022 pa je ponovno začela naraščati tudi njihova uporaba (kazalnik dostopov je narastel za 7% oziroma skoraj 12% na daljavo), predvsem v primerjavi s predkovidnim obdobjem, saj primerjava med leti 2020 in 2021 ni realna zaradi delovanja knjižnice v spremenjenih razmerah, ki je v veliki meri temeljila na uporabi elektronskega gradiva.

Uporabnikom knjižnice so po sedmih letih ponovno ponudili dostop do podatkovne zbirke Encyclopedia Britannica Online Public Library Edition, zanimanje pa so uporabniki knjižnice v pokazali za platformo Baza slovenskih filmov, razširjen izbor naslovov elektronskih knjig preko platforme Biblos in zvočne knjige preko platforme Audibook. Za platformi Audibook in Biblos so zakupili 2.373 licenc in je zdaj na razpolago 5.463 naslovov leposlovja in deloma strokovnega gradiva v on-line obliki za odrasle in mladino v slovenščini.

Uporaba elektronskih knjig in izposoja e-vsebin na različnih platformah (PressReader, Kanopy, Kamra, dLib) je na večini platform v letu 2022 na primerljivi ravni s preteklima dvema letoma,

ko je knjižnica sicer delovala v delno spremenjenih razmerah. Deloma je to pripisati spremenjenim navadam uporabnikov, ki so kljub večji odprtosti fizičnih knjižnic ostajali tudi virtualni uporabniki storitev knjižnice. Tako je bilo v letu 2022 na platformi PressReader izposojenih 448.914 e-časnikov in e-časopisov (2021: 210.231), kar predstavlja 113 % povečanje izposoje v primerjavi z enakim obdobjem lani. V letu 2022 so zabeležili 55.903 dostopov do platforme (2021: 40.078), ob samem vstopu si je posamezni uporabnik lahko izposodil več publikacij. V decembru 2021 so uporabnikom ponudili dostop do nove platforme za pretočne vsebine – Baze slovenskih filmov (BSF), ki omogoča ogled slovenskih filmov in dokumentarcev. V letu 2022 je bilo uporabnikom na izbiro 147 naslovov, 303 različni uporabniki so si jih izposodili 1.026-krat (2021: 160), kar pomeni, da si je povprečen uporabnik platforme izposodil več kot tri filme. Uporabniki platforme Kanopy, ki omogoča dostop do video vsebin, so v letu 2022 izvedli 2.463 predvajanj videov (2021: 4.566). Pri tej platformi je opazen odziv uporabnikov na ponudbo drugih pretočnih video vsebin v letu 2022 (Baza slovenskega filma) in ozko število potencialnih uporabnikov, ki jih zanimajo bolj specializirani naslovi filmov in dokumentarcev v primerjavi z BSF. Domoznanski portal Kamra je zabeležil 481.883 vpogledov v vsebinske enote, kreirane v MKL (2021: 425.042), kar predstavlja 13% povečanje uporabe vsebin. Na portalu Digitalne knjižnice Slovenije je bilo v celotnem letu 2022 zabeleženih 2.223.615 vpogledov v polna besedila in metapodatke, digitalizirana v MKL (2021: 2.284.885). Digitalizirali so nabor naslovov tovarniških časopisov in dopolnilno digitalizirali občinska glasila z osrednjeslovenskega območja, skupno število polnobesedilnih dokumentov na portalu Digitalne knjižnice Slovenije se je tako povečalo za 2.876 enot s skupnim obsegom 28.376 skenogramov.

Digitalizirane vsebine so v obliki posebnih zbirk objavljene tudi na domoznanskem portalu Kamra in domoznanski podstrani MKL. Na nacionalni ravni so sodelovali pri aktivnostih za vzpostavitev pogojev za trajno ohranjanje elektronskega domoznanskega gradiva (digitalnih in digitaliziranih virov), ki so v lasti ali jih kreirajo slovenske splošne knjižnice ter postopkih za prilagoditev (lokaliziranje) vsebin, ki jih knjižnice objavljajo na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Za spremljanje prireditev in izobraževanj MKL so pričeli uporabljati novo aplikacijo, ki je prinesla racionalizacijo delovnih procesov (postopek zbiranja, obdelava in izpis podatkov za različna poročila, načrtovanje, objava v napovedniku dogodkov in na spletni strani) in tehnične izboljšave (oddaljen dostop, sledljivost, dodeljevanje pravic).

Nadgradili so funkcionalnost in vsebine spletne strani MKL, izvedli prvo spletno akcijo branja NaBer minute (mesečno zbirajo minute branja obiskovalcev ter jih za branje in sodelovanje nagradijo), prenovili mesečni NoviČnik, ki ima 3.737 naročnikov (2021: 3.834).

3. cilj: Razvoj knjižnične mreže za boljši dostop do storitev knjižnice za vse prebivalce in prebivalke

S Centrom Rog so sodelovali pri oblikovanju koncepta Knjižnice Rog, ki izhaja iz zasnove in delovanja celotnega Centra Rog.

Jeseni 2021 so uspešno oddali prijavo na neposredni poziv Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa bibliobusa, zato so skozi vse leto izvajali aktivnosti v skladu s terminskim načrtom izvedbe nakupa: podpis pogodbe med Ministrstvom za kulturo, občinami in knjižnico; priprava dokumentacije, izvedba in izbor izdelovalca bibliobusa v okviru javnega razpisa;

naročilo in začetek predelave avtobusa. Pričetek delovanja *Potujoče knjižnice* z novim vozilom bo jeseni 2023.

V mreži MKL z okrog 18.800 m² prostorov se redno izvaja prenova prostorov za boljše uporabniško izkušnjo in dostop do storitev ter uvaja napredna IKT za samostojno uporabo knjižnice (20 knjigomatov, vračalnik gradiva, paketniki v vseh knjižnicah mestnega območja in v Dolu pri Ljubljani).

V mreži MKL se na novi lokaciji vzpostavljata Knjižnica Jurij Vega iz občine Dol pri Ljubljani, ki bo svoja vrata odprla v letu 2023, in Knjižnica Škofljica iz občine Škofljica.

2.6. Film

1. cilj: Zagotoviti dostopnost do kakovostne filmske produkcije in filmske vzgoje za vse ciljne skupine prebivalstva v mestnem središču

Kinodvor je mestni kino, ki deluje na področju prikazovanja zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije. S svojim delovanjem omogoča kontinuirano dostopnost tovrstne produkcije. Temeljni program sestavljajo redni filmski program, program za mlada občinstva in festivalski program. Pomembna spremljevalna dejavnost prikazovanja filmov v Kinodvoru je filmska in kulturna vzgoja, zato zavod ohranja poseben poudarek na izvajanju pedagoških programov, programov promocije, strokovnih debat in publikacij ter izobraževalnih programov, ki se nanašajo na področje avdiovizualne kulture. Tudi v letu 2022 so izvajali kakovosten in raznolik program ter veliko pozornosti namenjali zagotavljanju kar najboljše izkušnje obiska kina. Nadaljevale so se tudi priprave za ureditev miniplexa mestnega kina v podhodu Ajdovščina: sprejet je bil novi občinski prostorski načrt, pripravljena dokumentacija za gradbeno dovoljenje in vložena vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Delovanje Kinodvora so v prvih mesecih leta še zaznamovali ukrepi za preprečevanje okužb in širjenja koronavirusa (predvsem omejitev števila obiskovalcev), poletje 2022 pa je označilo začetek pokoronskega okrevanja oziroma normalizacije. V letu 2022 so na 1.837 projekcijah in spletnih ogledih našli 109.865 obiskovalcev, ki so si ogledali 340 različnih filmov in programov. V kinu so na 1.786 projekcijah zabeležili 106.220 obiskovalcev, od tega 16.325 na Filmu pod zvezdami, letnem kinu na Grajskem dvorišču, ki ga pripravljajo v sodelovanju z Ljubljanskim gradom. 490 projekcij programa za mlada občinstva s filmsko vzgojo je v obiskalo 33.463 obiskovalcev, od tega so 11.979 obiskovalcev zabeležili na 274 projekcijah Kinobalonovega rednega programa, 21.484 učencev in dijakov pa na 216 projekcijah v okviru Kinodvorovega šolskega programa. Programa *Kinotrip* – mladi za mlade se je udeležilo 1.229 obiskovalcev tako v okviru festivala Kinotrip kot tudi Kinotripovih projekcij na rednem programu. Šolskih spletnih ogledov se je v letu 2022 udeležilo še dodatnih 3.585 učencev na 42 spletnih predvajanjih. Brezplačnih projekcij štirih filmskih klasik Letnega Kinodvora na Kongresnem trgu se je udeležilo še približno 3.300 gledalcev.

Ena od prioritet mestnega kina je prikazovanje in popularizacija slovenskih filmov ter organizacija dogodkov, ki spodbujajo mreženje domačih ustvarjalcev in filmskega sektorja: v letu 2022 so predvajali kar 26 slovenskih celovečercov in 8 programov kratkega filma. Kinodvor je tudi t. i. event kino in medgeneracijsko srečevališče, zato so se premier in dogodkov ponovno udeležili tudi vrhunski domači in mednarodni filmski ustvarjalci ter igralske zasedbe. Pomemben

del programa zavoda je festivalski program, zato Kinodvor ostaja zavezan podpori in izvedbi festivalov. Kot gostitelj, partner oziroma koproducent so gostili kar 13 festivalov. V letu 2022 so skupaj z mednarodnimi partnerji ponovno uspešno kandidirali na razpisu Evropske unije za razvoj občinstev in filmske vzgoje, tako da se projekt *Film v bolnici* lahko nadaljuje in razvija. Namen mednarodnega projekta in istoimenske spletne platforme je otrokom in mladim, ki se zdravijo v bolnišnicah, omogočiti dostop do kakovostne filmske vzgoje.

Ob zaključku petletnega nacionalnega projekta *Filmska osnovna šola* so v sodelovanju z Art kino mrežo Slovenije organizirali in izvedli strokovni posvet z naslovom Nacionalni filmsko vzgojni program za prihodnost.

2. cilj: Utrjevati podobo Ljubljane, filmu prijaznega mesta

Javni zavod Kinodvor je v sodelovanju z Oddelkom za kulturo izdal brošuro Ljubljana - filmsko mesto. Namen je predstavitev Ljubljane tujim producentom in oglaševalcem. V brošuri slikovno in podatkovno gradivo dopolnjujejo kontakti vseh institucij in drugih organizacij, ki se ukvarjajo s filmom. Na začetku so v brošuri na kratko podane splošne informacije o slovenski zgodovini, pokrajinah, filmski produkciji in kulturi ter možnostih prenočevanja v slovenski prestolnici. Večji del knjižice zavzemajo barvne fotografije znanih in manj znanih ljubljanskih lokacij, zaključni pa se z uporabnimi podatki, na primer o praznikih, vremenu, prometnih povezavah, napetosti električnega omrežja itn. Oddelek za kulturo daje tudi vse informacije v zvezi s podatki, ki so v brošuri, in je prevzel tudi koordinacijsko vlogo z drugimi oddelki Mestne uprave MOL pri izdaji dovoljenj za snemanje in s tem olajšal pridobivanje dovoljenj vsem, ki želijo posneti film na območju MOL. Iskanje ustreznih rešitev za lažje pridobivanje dovoljenj za filmska snemanja na javnih površinah MOL terja več sredstev, kot pa je trenutno zagotovljenih v okviru proračuna MOL. MOL zastavljeni cilj uresničuje tudi s pomočjo pri iskanju in zagotavljanju začasnih prostorov, ki so potrebni pri snemanju.

Ukrepa »oživitev Filmske točke« in »podpora kratkim ter dokumentarnim filmskim projektom« v letu 2022 še nista bila realizirana, zato se priprava prenaša v prihodnja leta.

2.7. Mediji

Cilj: Spodbuditi nove pristope h kritičnemu vpogledu na področju kulture

V letu 2022 smo nadaljevali sodelovanje z Uredništvom otroških in mladinskih oddaj RTV Slovenija, kjer ob liku bobra Bora promoviramo kakovostne kulturne prireditve in literaturo za otroke, posebej aktivno pa sodelovanje v oddajah Kriškraš in Infodrom poteka v času festivala kulturno-umetništne vzgoje Bobri. Uspešno sodelovanje smo nadgradili tudi v okviru projekta Čebelice, kjer so slovenske igralka in igralci bobru Boru pred večernim TV Dnevnikom prebirali pravljice slovenskih avtorjev in avtoric.

Glasilo Ljubljana je pomemben vir obveščanja meščank in meščanov o kulturnem dogajanju v mestu, zato uspešno nadaljujemo in nadgrajujemo sodelovanje in skrbimo, da je v vsaki številki glasila Ljubljane v veliki meri zastopana kultura in umetnost ter ustvarjalci in ustvarjalke iz MOL.

2.8. Podporni kulturni programi

Cilj: Krepitev podpornih kulturnih programov kot razpisnega področja v okviru štiriletnega programskega razpisa

V okviru štiriletnega programa na področju podpornih kulturnih programov MOL sofinancira sedem nevladnih organizacij in sicer Zavod SCCA – Ljubljana, SIGIC – Slovenski glasbenoinformacijski center, društvo, Zavod Radio Študent, Društvo Galerija Boks, društvo študentov za kulturno umetniško dejavnost, kulturno umetniško društvo Trivia, Z.O.P. – Zavod za oblikovanje prostora in MOTOVILA, Center za spodbujanje sodelovanja v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.

Zavod SCCA – Ljubljana na svojih spletnih straneh nudi spletni arhiv video umetnosti, gradivo šole *Svet umetnosti* in druge informacije. Že vrsto let izstopa zlasti po tem, da sistematično in kontinuirano zapolnjuje vrzel predvsem na dveh področjih, šola *Svet umetnosti*, ki izobražuje na področju kuratorskih praks ter *Postaja DIVA*, ki zbira umetniško video gradivo.

Društvo SIGIC – Slovenski glasbeno informacijski center je skrbelo za povezovanje in promocijo glasbenikov, zlasti preko spletnega portala sigic.si in spletne glasbene revije *Odzven*.

V okviru radijskega programa Zavoda Radio Študent velja izpostaviti posebne oddaje, ki so bile tudi v letu 2022 posvečene kulturi – t. i. *Kulturno-umetniška omizja*. Med spletnimi vsebinami so izstopale kulturne vsebine v okviru platforme RADAR, ki je sicer namenjena širši promociji in soustvarjanju umetniških dogodkov v polju intermedijskih in uprizoritvenih umetnosti.

Galerija Boks, društvo študentov za kulturno umetniško dejavnost, je tudi v letu 2022 spodbujala razvoj kritičnega diskurza o sodobni vizualni umetnosti, zlasti z izdajo revije *ŠUM*, ki je brezplačno dostopna na spletu.

Kulturno umetniško društvo Trivia s svojim programom zagotavlja podporo samozaposlenim v kulturi v obliki informiranja, izobraževanja in svetovanja. Izdajajo mesečno e-publikacijo *Novičnik* za samozaposlene v kulturi ter redno izvajajo tematske delavnice in osebna svetovanja.

Programska dejavnost Z.O.P. – Zavoda za oblikovanje prostora je osredotočena predvsem na izdajo revije *Outsider*, ki opravlja pomembno poslanstvo na področju širjenja zavesti o pomenu arhitekturne kulture.

Zavod Motovila, Center za spodbujanje sodelovanja v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, je tudi v letu 2022 nudil strokovno pomoč številnim kulturnim producentom v obliki informacij glede EU programa Ustvarjalna Evropa. Njihova strokovna podpora različnim kulturnim izvajalcem je izjemno pomembna za vpetost ljubljanskih izvajalcev v mednarodne kulturne tokove, pridobljena sredstva iz tega naslova 1.129.231 evrov iz proračuna Evropske unije, pa priča tako o programski uspešnosti prijaviteljev kot tudi o odličnem delu Zavoda Motovila.

2.9. Transdisciplinarni kulturni programi

V okviru Javnega razpisa za izbor javnih kulturnih programov, ki jih sofinancira MOL v obdobju od 2020 do 2023 smo objavili posebno področje za izvajalce kulturnih programov, ki izvajajo transdisciplinarne programe. To so programi, ki presegajo tradicionalne delitve med umetniškimi področji. V okviru razpisa smo podprli štiri nevladne organizacije: Mesto žensk, društvo za

promocijo žensk v kulturi, Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje Kersnikova, Kulturno umetniško društvo MOTA - Muzej tranzitornih umetnosti in AKSIOMA - Zavod za sodobne umetnosti. Vse štiri organizacije so v letu 2022 uspešno izvedle načrtovan program.

Društvo Mesto žensk je v letu 2022 organiziralo ali sodelovalo pri 116 dogodkih, njihove dogodke pa je obiskalo več kot 5.600 obiskovalk in obiskovalcev. Za svoje delo so lani prejele priznanje MOL, ki ga prejmejo posamezniki in posameznice (izjemoma tudi skupine in pravne osebe, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti), ki so dosegli pomembne dosežke v svojem življenju z delom na različnih področjih ter s tem prispevali k razvoju, ugledu in dobrobiti Ljubljane ter k prepoznavnosti mesta doma in v tujini.

Uspešno so izvedle 28. mednarodni festival Mesto žensk, na katerem so gostile 61 domačih in mednarodnih ustvarjalk, na festivalu pa so v okviru projekta *Power* gostile tudi 25 mladih iz Španije, Francije in Italije.

Že tretje leto zapored so marca podelile nagrade *Ženske o ženskah*, ki so jih prejeli: Ženski pevski zbor Kombinat; Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja; koroška organizacija za zaščito, razvoj in opolnomočenje LGBTIQ+ skupnosti Zavod Koroška Pride, pisateljica, prevajalka, publicistka in dolgoletna lezbična aktivistka Suzana Tratnik in Pravna mreža za varstvo demokracije.

Izdale so dvojezično publikacijo *Refleksije 2021/2022* in uspešno izvedle raznolik program kulturno-umetnostne vzgoje, ki je namenjen primarno dijaški in študentski skupnosti ter pedagoginjam. V programu je sodelovalo 570 mladih.

V Dnevnem centru aktivnosti za starejše Ljubljana in na Univerzi za tretje življenjsko obdobje so izvajale delavnice, ki so rezultirale v aktivnem sodelovanju nekaterih udeleženk/cev v nastanjanju novih produkcij za leto 2023.

Društvo Mesto žensk že vrsto let uspešno sodeluje z Javnim zavodom Kinodvor, ki ostaja nepogrešljivi partner pri realizaciji njihovega filmskega programa žensk, uspešno pa so zaključile projekt *Burnout Aid*, v okviru katerega se je v prostorih Dijaškega doma Tabor 24. in 25. maja 2022 odvila dvodnevna mednarodna konferenca, ki je naslovila problem izgorelosti v nevladnem sektorju.

Omeniti velja še delo na katalogizaciji gradiv Specialne knjižnice za področje sodobne umetnosti in feminizem Mesto žensk, ki obsega okrog 1500 enot, manjši delež (523 naslovov) je že evidentiranih v sistemu COBISS, kar se odraža tudi v vedno pogostejših povpraševanjih in prvih izposojah gradiv.

Program zavoda Aksioma se je v letu 2022 osredotočal na dve glavni tematski smernici - kritika novega ekstraktivizma kot vladajočega ekonomskega modela in preučevanje verige blokov ter njenih utopičnih obetov in dve splošni smernici: (kontinuirana) produkcija mladih slovenskih umetnikov skozi program U30+ in utrjevanje partnerstev z javnimi zavodi, izobraževalnim sektorjem in sorodnimi kulturnimi organizacijami v Sloveniji in tujini. Izvedli so transdisciplinarno zgoščeno serijo dogajanj, ki je vključevala dogodke iz področij intermedijske in vizualne umetnosti ter založništva: Taktike & praksa #12: Novi ekstraktivizem (serijo 4 predavanj umetnikov v Cukrarni, 4 delavnice na ALUO UL, izdajo publikacij iz serije

PostScriptUM (slo/ang, ena tudi v francoščini) in 4 samostojne razstave v Aksiomi). V Aksiomi so predstavili še razstavo $f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ slovenskega umetnika Igorja Štromajerja, ki jo je izpeljal skupaj Robertom Sakrowskim, kustosom, ki vodi galerijo Panke v Berlinu. Mednarodna spletna razstava *Problem bizantinskih generalov*, ki jo je kuriral Domenico Quaranta, je predstavila dela priznanih umetnikov, ob razstavi pa so izdali tudi knjigi. V sklopu iniciative za podporo mladim umetnikom U30+ so realizirali pet novih projektov: skupinsko razstavo *Live, Laugh, Love* v Galeriji Kresija (umetniki_ce: Dan Adlešič, Sara Bezovšek, Lea Culetto, Olja Grubić, Emil Kozole, Tamara Lašič Jurković, Danilo Milovanović, Iza Pavlina, Iris Pokovec in Dorotea Škrabo; kuratorja Jure Kirbiš in Janez Fakin Janša), samostojno razstavo *Obraz* korporativnega izgrajevanja umetniške platforme FaceOrFactory (Aljaž Rudolf in Eva Smrekar), instalacijo, prilagojeno razstavnemu prostoru, *Dobrodošli* kolektiva Kvadratni Meter (Urša Rahne, Teja Miholič, Klara Kracina, Sangara Perhaj), projekt *Game Changers* (Spremeniti igro) Roka Kranjca in inštalacijo *Kritični udarec* Dorijana Šiška.

Zavod Kersnikova, ki združuje razstavni prostor (Galerija Kapelica) s tremi podpornimi laboratoriji (BioTehna, Vivarij, Rampa), je ena najbolj prepoznavnih producerskih platform za sodobno raziskovalno umetnost v Sloveniji in v širši regiji. Zavod je osredotočen na konceptualno in vsebinsko natančne umetniške projekte in izobraževalne dejavnosti, ki tematizirajo družbo, prežeto z visokimi tehnologijami. Program za leto 2022 je vključeval drzne umetniške projekte mladih in že uveljavljenih slovenskih umetnikov in umetnic – Zorana Srdića Janežiča (njegov projekt *Biobot: Plasticity* je septembra gostoval na festivalu Ars Electronica v Linzu), Dorotee Dolinšek, Betine Habjanič, Marka Damiša in Tima Prezlja. Izvedli so tudi pomembna mednarodna gostovanja: predstavitev dela 'PL'AI' Špele Petrič na skupinski razstavi »BioMedia« v ZKM – Centru za umetnost in medije v Karlsruheju in gostovanje projekta *!brute_force* Maje Smrekar na skupinski razstavi *Colliding Epistemes* v BOZAR-ju - Centru za likovno umetnost v Bruslju. V Galeriji Kapelica so gostili razstavo *Transparentnost naključij* Mathiasa Gartnerja in Vere Tolazzi in razstavo »One Tree ID« umetnice Agnes Meyer-Brandis. V laboratorijih BioTehna, Vivarij in Rampa se je odvijal razvoj umetniških projektov iz tekoče produkcije in predstavitve del, delavnice, predstavitve doma in v tujini (Art4Med - Linz, Pariz idr.). Vpetost Kersnikove v mednarodni prostor se vse bolj krepi s sodelovanjem v številnih novih mednarodnih projektih. Z letom 2022 so postali del platforme EMAP (European Media Art Platform), ki je namenjena produkcijski podpori in predstavljanju umetniških projektov mladih umetnic in umetnikov.

MOTA – Muzej tranzitornih umetnosti MoTA, platforma za produkcijo in raziskovanje tranzitornih umetnosti v svojem programu prepleta intermedijske, vizualne in glasbene produkcije v povezavi s kulturno dediščino, ekologijo in arhitekturo. S tem se njeni projekti povezujejo v prednostne teme MOL na področju spodbujanja in promocije mladih, še neuveljavljenih umetnikov (razstava Terminal Drift/Začasni zdrs obetavnih mladih, še neuveljavljenih umetnikov) v MoTA Lab, ki ga oblikujejo v nov projektni prostor. Z brezplačnimi vsebinami in programom, ki ga izvajajo v nenavadnih arhitekturnih kontekstih in neutečenih lokacijah, so pritegnili širši krog občinstva vseh generacij, z inovativnimi vsebinami in pristopi, ki jih razvijajo v produkcijah *Pionirske proge*, rezidenčnega in izobraževalnega programa na festivalu Sonica, simpozijev, mednarodnih gostovanj, pa predvsem obiskovalce mlajše generacije, ki so tehnološko dobro osveščeni in na tekočem z orodji sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije. MOTA ima razvejano mednarodno dejavnost: gostovanje nagrajenega projekta Cyanometer v Tehniškem muzeju Dresden v sklopu Noči

muzejev, gostovanje Cyanometra ob Ženevskem jezeru in v Muzeju zgodovine znanosti Ženeva ob panevropskem festivalu Noč znanosti, gostovanje intermedijske instalacije Drops na največjem festivalu umetnosti v javnem prostoru OpenArt v mestu Orebro na Švedskem. Uspešno nadaljujejo s programom *Nonument*: pojem nonumenta je v slovenskem prostoru razmeroma nov in se nanaša na koncept, ki ga je razvila skupina @nonument group. Koncept nonumenta prevprašuje arhitekturo, spomenike, javne prostore in infrastrukture, ki so zaradi zgodovinskih, ideoloških in družbenih premen spremenili svoj pomen ali šli v pozabo. V letu 2022 so ob posameznih projektih predavali: Rok Vevar, Miloš Kosec, Klemen Ploštajner in Nika Grabar.

3. ŽUPANČIČEVE NAGRADE

Cilj: Promocija in dvig zanimanja za vrhunske umetniške stvaritve in umetnike

Župančičeve nagrade so najvišja priznanja MOL za vrhunske stvaritve na področju umetnosti, ki trajno bogatijo kulturno zakladnico Ljubljane in s svojo izjemnostjo odmevajo tudi v širšem mednarodnem prostoru. Nagrade podeljujemo na podlagi Odloka o priznanjih MOL, ki določa, da vsako leto podelimo štiri nagrade, ki jih prejmejo ustvarjalci, ki ustvarjajo v Ljubljani, in sicer eno za življenjsko delo in tri za stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v preteklem dveletnem obdobju. Župančičeve nagrade 2022 smo svečano podelili 9. junija 2022 v Cukrarni.

Župančičevo nagrado za življenjsko delo v letu 2022 je prejel akademski kipar in univerzitetni profesor Matjaž Počivavšek. Župančičeve nagrade za dveletno ustvarjanje (2020–2022) so prejeli igralka, pesnica, pisateljica, dramatičarka in univerzitetna profesorica Saša Pavček, filmska in gledališka ustvarjalka Tijana Zinajić in glasbenik, skladatelj in glasbeni producent Tomaž Grom.

Akademski kipar **Matjaž Počivavšek** s svojim delom pomembno prispeva k predstavitvi in ugledu Ljubljane doma in v svetu, hkrati pa stalno opazno sooblikuje javni mestni prostor, ga s stvaritvami polni in hkrati s svojimi umetninami skrbi za senzibilizacijo javnosti. Njegovo ustvarjanje se dogaja v poglobljeni umetniški avtorefleksiji. Ob postavljanju javnih plastik se umetnik premišljuje, kako postaviti nekaj, kar je javno in za določen čas nepremično, kar prehaja med intimnim ateljejskim delom in vstopa v javni prostor tako, da vanj vnaša hedonistični ustvarjalni esprit in hkrati intimo svojega ateljeja. Ko ustvarja za mesto, upošteva dimenzije in način postavitve v dialogu med javnim in osebnim, s čimer javni prostor humanizira, hiteči množici pa omogoča, da se v njem zaustavi in občuti blagodejen dotik z umetnino.

Saša Pavček s svojim celovitim umetniškim delovanjem pomembno sooblikuje kulturno krajino prestolnice in slovensko umetnost nasploh. V SNG Drama Ljubljana je v predstavah *Škorpion*, *Moj mož* in *#punceinpolpunce* ustvarila vloge, ki izkazujejo širok interpretativni razpon in prodoren vpogled v globino človekove duše. S pesniško zbirko *Zastali čas* se umetnica spominja preminulih prednikov in prijateljev in v dvogovoru z njimi zaustavlja neusmiljeno »hitenje, pehanje, dokazovanje, krvavenje«. Ko postoji v času, se pred njo razprostrejo brezbrežni horizonti preteklosti in prihodnosti.

Tijana Zinajić, filmska, televizijska in gledališka režiserka, je s svojim samostojnim filmskim prvcem *Prasica, slabšalni izraz za žensko* ustvarila film, ki je popularen, ne da bi bil populističen, zabaven, ne da bi podcenjeval gledalca, in provokativen, ne da bi pri tem pozabil biti človeški. Eksistencialna stiska mlade ženske je v filmu predstavljena z eksplozivno energijo

in smislom za humor, s pravo mero provokativnosti in optimizma. Film odlikuje tudi raznovrsten izbor filmske glasbe, ki izrisuje zemljevid sodobne urbane zvočnosti našega prostora.

Tomaž Grom je kontrabasist, improvizator, skladatelj, oblikovalec zvoka in producent, ustanovitelj in umetniški vodja produkcijskega zavoda SPLOH, ki ima v Ljubljani in Sloveniji edinstveno vlogo na področju sodobne improvizirane glasbe, skrbi za razvoj in uveljavljanje praks improvizacije, sodobne kompozicije in zvočnega ter tehnološkega eksperimenta. V zadnjih dveh letih je sodeloval v številnih glasbenih zasedbah, napisal avtorsko glasbo ali oblikoval zvok za različne umetniške projekte, ustvaril pa tudi filmski prvenec *Komaj čakam, da prideš*.

4. JAVNI ZAVODI S PODROČJA KULTURE

Cilj: Ustvariti še stabilnejše finančne, infrastrukturne in organizacijske pogoje za delovanje javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovila MOL, s programskim poudarkom na krepitvi koprodukcije z drugimi javnimi zavodi in NVO ter s spodbujanjem razvoja kulturnega turizma

FESTIVAL LJUBLJANA	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	19	22	22	23	22
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	1	4	4	5	4
Število prireditvev	239	288	162	222	287
(od tega prireditve Festivala)	204	327	138	209	239
Število obiskovalcev	101.916	137.412	213.930	231.020	238.558*
(od tega prireditve Festivala)	88.116	101.014	209.510	226.930	199.258*
Sredstva sponzorjev /donatorjev	933.247 €	821.796 €	765.149 €	869.004 €	1.184.100 €
Prihodki	5.007.544 €	5.312.716 €	3.796.684 €	5.445.407 €	7.485.882 €
Odhodki	5.001.228 €	5.293.682 €	3.774.890 €	5.443.706 €	7.478.153 €
Delež lastnih prihodkov	33,95%	32,33%	28,47 %	30,79%	35,60%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	9	26	18	14	25
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	6	0	4	2	1
Število tujih koprodukcij	1	1	0	1	4
Število kulturno - turističnih dogodkov	239	237	158	234	287

*zavod od leta 2020 beleži tudi število vseh gledalcev prireditvev Festivala Ljubljana, ki so predvajane na spletu

KINODVOR	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	14	14	14	13	14
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	7	7	7	6	7
Število projekcij	2.071	2.254	995	1.190	1.786
(od tega Kinobalon)	502	556	226	403	543
Število obiskovalcev	119.611	134.052	46.076	57.921	109.865
(od tega Kinobalon)	38.912	40.698	12.992	25.055	36.930
Sredstva sponzorjev /donatorjev	39.634 €	30.459 €	28.836 €	41.118 €	40.727 €
Število prodanih vstopnic	106.093	119.733	42.392	52.412	98.815
Prihodki od prodanih vstopnic	323.421 €	362.661 €	133.953 €	138.269 €	314.402 €
Prihodki	1.209.764 €	1.213.866 €	906.089 €	948.595 €	1.157.170 €

Odhodki	1.201.360 €	1.191.748 €	849.301 €	926.994 €	1.154.694 €
Delež lastnih prihodkov	47%	44%	73%	28%	37 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	10	7	3	4	11
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	11	9	5	9	11
Število tujih koprodukcij	2	2	2	5	12
Število kulturno - turističnih dogodkov	2	2	2	1	2
CENTER URBANE KULTURE KINO ŠIŠKA	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	11 (8 MOL, 1 last. sred., 1 MzK, 1 ZRSZZ)	10 (8 MOL, 2 last. sred.)	10 (9 MOL, 1 last. sred.)	10 (9 MOL, 1 last. sred.)	10 (9 MOL, 1 last. sred.)
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	1	2	1	1	1
Število dogodkov	422	369	268	327*	424
(od tega osnovni program)	255	222	133	165	218
Število obiskovalcev	164.395	141.280	123.048	168.418*	162.713
Zasedenost prizorišč	76,80%	80,20%	81,7%	72%	72%
Sredstva sponzorjev /donatorjev	68.319 €	41.500 €	60.784 €	43.500 €	44.000 €
Število prodanih vstopnic	45.949	44.574	9.343	7.078	31.718
Prihodki od prodanih vstopnic	372.254 €	478.383 €	152.471 €	83.833 €	497.041 €
Prihodki	1.928.043 €	2.140.887 €	1.465.642 €	1.417.911 €	2.229.149 €
Odhodki	1.922.598 €	2.139.818 €	1.463.843 €	1.417.448 €	2.228.478 €
Delež lastnih prihodkov	47%	39%	37%	27,24%	46%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	64	34	52	101	13
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	118	127	56	61	107
Število tujih koprodukcij	12	6	6	4	12
Število kulturno - turističnih dogodkov	192	175	36	33	77

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	51,5	51,5	55,5	59,5	59,5
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	5 (4 EU sred.; 1 arheolog.)	5 (3 EU sred.; 2 arheolog.)	7 (2 EU sred.; 5 arheolog.)	5	3 (1 EU sred.; 2 arheolog.)
Obseg zbirke	63.610	65.235	65.795	66.399	67.003
Število razstav	50 + 3 gostujočih	60 + 2 gostujoči	41+2 gostujoči	47	59
Število vseh dogodkov	1534	1457	469	618	613
Število obiskovalcev	109.193 + 15.000 (gostovanja)	117.210 + 289 000 (gostovanja)	33.755+ 78.078 ogledi splet	60.290 3396 ogledi splet	129.403
Sredstva sponzorjev /donatorjev	49.285 €	20.835 €	11.770 €	16. 639 €	18.370 €
Prihodki	5.416.995 €	5.418.717 €	4.378.098 €	5.259.667 €	5.479.068 €
Odhodki	5.403.459 €	5.410.018 €	4.374.247 €	5.251.015 €	5.463.296 €
Delež lastnih prihodkov	34,01	33,32	22,20	21,50	16%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	3	5	6	4	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	5	5	4	6	6
Število tujih koprodukcij	3	4	6	4	2

Število kulturno - turističnih dogodkov	59	61	29	42	51
---	----	----	----	----	----

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	34	33	32	31	33
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	19	18	13	13	14
Število vpisanih v dejavnost	1467	1401	1297	1.309	1.368
Število vpisanih v kulturno - vzgojne programe	911	820	790	814	842
Število prireditev (od tega v Festivalni dvorani)	362 (184)	394 (203)	103 (83)	196 (82)	216 (155 v FD)
(od tega javna služba)	251	304		38	92 v FD
Število obiskovalcev (od tega v Festivalni dvorani)	99.400 (46.354)	105.335 (52.455)	11.630 (11.330)	15.604 (3.134)	29.359 (21.765 v FD)
(od tega javna služba)	83.700	85.100		1.470	12.908
Sredstva sponzorjev /donatorjev	7.140 €	3.940 €	440 €	200 €	35.049 €
Prihodki	1.417.642 €	1.485.068 €	1.223.854 €	1.344.259 €	1.856.666 €
Odhodki	1.415.006 €	1.483.748 €	1.222.212 €	1.341.503 €	1.849.821 €
Delež lastnih prihodkov	53,06 %	52,15 %	34,67 %	33,79 %	55,57 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	1	2	1	2	0
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	5	7	3	8	2
Število tujih koprodukcij	1	2	0	22	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	4	7	3	2	4

LJUBLJANSKI GRAD	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	61	69	66	70	72
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	41	49	46	50	52
Število prireditev	595	616	254	353	445
(od tega programske prireditve)	352	371	152	215	301
(od tega nekomercialne prireditve)	41	14	12	8	13
(od tega komercialne prireditve)	202	231	90	130	131
Prevoz z vzpenjačo - vstopnice	538.903	590.128	97.600	142.274	428.892
Število obiskovalcev kulturno-umetniških programov	424.695	441.212	79.132	108.330	355.828
Število obiskovalcev	1.316.339	1.336.190	313.964	460.355	1.004.349
Sredstva sponzorjev /donatorjev	113.460 €	103.231,66 €	143.461 €	145.927 €	82.592 €
Prihodki	5.969.814 €	7.096.659 €	3.876.197 €	4.436.800 €	6.605.839 €
Odhodki	5.956.375 €	6.755.445 €	3.853.308 €	4.199.233 €	6.277.169 €
Delež lastnih prihodkov	79,28%	83,37%	8,13 %	16,19%	78,81
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	35	34	35	22	23
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	15	100	30	45	69
Število tujih koprodukcij	1	2	0	1	3
Število kulturno- turističnih dogodkov	119	98	9	32	46

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	108	108	108	108,2	108,2

(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	3	3	3	3	3
Število premier	11+ 1 koncert	13	11	11	12
Število naslovov ponovitev	17	16	22	18	14
Število ponovitev iz prejšnjih sezon	168	186	81	127	165
Število vseh predstav	412	431	201	220	356
Število obiskovalcev	97.295	87.219	45.787	44.450	57.352
Število prodanih vstopnic	81.705	72.752	43.541	27.609	47.726
Sredstva sponzorjev /donatorjev	30.152 €	34.040 €	14.831 €	19.630 €	35.186 €
Prihodki	5.124.311 €	5.539.213 €	4.953.926 €	4.810.917 €	5.595.162 €
Odhodki	5.069.075 €	5.388.975 €	4.736.720 €	4.795.003 €	5.504.579 €
Delež lastnih prihodkov	18,30%	18,10%	7,7 %	6,7 %	12,1 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	1	0 *	1	0	0
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	0	1	0	0	0
Število tujih koprodukcij	0	0	0	0	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	1 (Junij v LJ)	0	0	1 (Junij v LJ)	0

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	60	60	60	60	61
Število premier	7*	8	5	6	5*
Število dogodkov	278	323	147	242	268
Število gostovanj	69	62	36	53	59
(od tega v tujini)	22	17	2	15	17
Število obiskovalcev	45.026	42.036	23.347	21.850	24.547
Število prodanih vstopnic	33.119	32.289	11.207	11.808	13.433
Sredstva sponzorjev /donatorjev	10.738,12 €	9.226,80 €	27.555 €	/	38.860 €
Prihodki	3.233.006 €	3.064.590 €	3.071.590 €	3.047.364 €	3.290.655 €
Odhodki	3.230.448 €	3.061.067 €	3.042.583 €	3.035.561 €	3.255.523 €
Prihodek na trgu	322.712 €	224.042 €	135.216 €	174.786 €	225.881 €
Delež lastnih prihodkov	9,98%	7,31%	4,40%	5,74%	6,93%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	1	1	1	1	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	1	5	3	2	2
Število tujih koprodukcij	1	-	1	1	1
Število kulturno - turističnih dogodkov	3	-	1	-	-

* dve premieri sta bili zaradi bolezni realizirali v januarju in februarju 2023. Skupno število realiziranih premier bi bilo torej 7

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	69	71	68	68	67
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	6	9	5	4	3
Število premier	13	11	5	13	12
Število ponovitev iz prejšnjih sezon	35	31	26	26	31
Število vseh prireditev	1214	1155	330	459	797
Število obiskovalcev	125.437	121.696	28.064	33.872	88.490
Število prodanih vstopnic	97.533	93.251	19.758	25.863	72.168

Sredstva sponzorjev /donatorjev	47.013 €	44.885 €	2.101 €	71.259 €	72.143 €
Prihodki	3.835.328 €	3.973.986 €	3.373.175 €	3.633.557 €	4.223.772 €
Odhodki	3.834.407 €	3.972.626 €	3.371.433 €	3.631.719 €	4.220.124 €
Delež lastnih prihodkov	21,11%	19,16 %	2,63 %	1,8%	12,41%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	1	1	2	1	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	1	1	1	4	1
Število tujih koprodukcij	2	1	1	2	2
Število kulturno - turističnih dogodkov	3	3	1	0	3

MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	12,5	13,5	14,5	16,5	16
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	0	0	0	0	2
Obseg zbirke	8.329	8.353	8.634	8.643	8.683
Število razstav	15	15	12	12	21
Število vseh dogodkov	359	351	196	248	361
Število obiskovalcev	44.145	56.073	56.600 (vkl. splet)	85.591 (splet 55.331)	43.794 (splet 24.945)
(od tega Grafični bienale)	0	30.893	0	35.758 (splet 19.977)	0
Sredstva sponzorjev /donatorjev	2.330 €	5.888 €	2.754 €	20.892€	1.920 €
Prihodki	1.129.487 €	1.268.023 €	1.029.368 €	1.403.092€	1.339.556 €
Odhodki	1.122.229 €	1.267.388 €	998.607 €	1.349.861€	1.313.252 €
Delež lastnih prihodkov	8,5%	12,8%	5%	19%	12%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	18	14	12	28	11
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	20	18	13	30	14
Število tujih koprodukcij	6	10	4	11	4
Število kulturno - turističnih dogodkov	45	25	27	1	23

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	217,5	220	221	219	219,5
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	2	3	3	3	4,5
Obseg knjižnične zbirke	1.760.196	1.787.931	1.793.851	1.791.551	1.805.424
Število dogodkov	3.798	3.698	1.069	1.234	2.718
Število obiskovalcev	2.384.793	2.520.838	1.791.295	1.723.440	1.668.581
Število knjižnic MOL	23	23	23	23	23
Število izposojališč druge občine	13	13	14	14	14
Število postajališč potujoče knjižnice	47	47	47	47	47
Prirast knjižničnega gradiva	70.794	72.660	70.158	70.754	59.790
Število obiskovalcev spletne strani	274.711	271.670	144.681	219.687	248.436
Število izposoj	4.366.80katar ina2	4.288.782	2.916.675	3.264.691	3.731.860
Sredstva sponzorjev /donatorjev	10.414 €	13.415 €	1.669 €	3.124 €	18.741 €
Prihodki	8.877.504 €	9.112.464 €	9.189.535 €	9.927.219 €	9.948.777 €
Odhodki	8.733.173 €	8.991.532 €	9.048.693 €	9.830.943 €	9.863.500 €

Delež lastnih prihodkov	12,21%	11,69%	8,86%	9,40%	10,05%
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	89	97	11	55	81
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	-	-	-	-	-
Število tujih koprodukcij	-	-	-	-	4
Število kulturno - turističnih dogodkov	-	-	-	-	-

CENTER ROG	2021	2022
Število zaposlenih	1	4
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	0	0
Obseg zbirke	-	-
Število razstav	0	0
Število dogodkov	24	224
Število obiskovalcev	375	438
Število uporabnikov opreme	120	170
Sredstva sponzorjev /donatorjev	0	30.000 €
Prihodki	105.000 €	391.270 €
Odhodki	105.000 €	375.898 €
Delež lastnih prihodkov	3%	15,9
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	6	4
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	4	9
Število koprodukcij s podjetji in organizacijami kulturno-ustvarjalnega sektorja	2	7
Število tujih koprodukcij	7	5
Število kulturno - turističnih dogodkov	0	17

5. PROFESIONALNE NEVLADNE ORGANIZACIJE S PODROČJA KULTURE

Cilj: Ustvariti stabilne finančne in druge pogoje za delovanje profesionalnih NVO s področja kulture, ki bodo izvajale javne kulturne programe v obdobju 2020–2023, ob proračunski podpori MOL

Iz skupne razpredelnice so razvidni podatki, na podlagi katerih se kontinuirano spremlja poslovanje in programsko delovanje 56 izvajalcev štiriletnih javnih kulturnih programov, ki so bili izbrani na podlagi javnega razpisa 2020-2023:

IZVAJALEC	OBSEG PROGR . (št. program skih enot)	ŠTEVILO OBISK.	ŠTEVILO DOGOD.	PRIHODK I	SREDSTVA IZ DRŽAVNEG A PRORAČUN A	SREDSTVA IZ PRORAČUN A MOL	SREDSTV A EU	LASTNA SREDSTV A	ODHODKI	ŠTEVILO KOP. Z JAVNIMI ZAVODI	ŠTEVIL O KOP. Z DRUGI MI NVO	ŠTEVILO MEDNAR. SODELOV ANJ
DUM Društvo umetnikov	13	9.000	61	80.361 €	9.919 €	39.700 €	6.000 €	24.742 €	80.361 €	4	16	13
Mini teater	44	15.846	226	600.693 €	148.500 €	160.000 €	0	292.123	600.693 €	0	3	30
Emanat, Zavod za razvoj in afirmacijo plesa in	81	6.131	191	273.628 €	54.807 €	68.450 €	1.250 €	149.121 €	273.628 €	19	31	29

sodobne umetnosti												
Društvo hiša otrok in umetnosti	14	9.907	306	122.406 €	1.356 €	40.214 €	0	80.836 €	122.406 €	1	3	2
Društvo Gledališče Ane Monro	9	35.000	136	180.996 €	29.750 €	63.200 €	0	88.046 €	180.996 €	13	3	15
Plesni teater Ljubljana	12	11.492	257	357.255 €	135.000 €	87.000 €	38.520 €	96.735 €	357.255 €	3	10	17
Zavod EN-KNAP	36	13.977	264	423.791 €	131.000 €	164.200 €	7.500 €	122.091 €	423.791 €	1	5	40
VIA NEGATIVA	28	7.163	82	312.632 €	135.000 €	40.000 €	0	137.632 €	312.632 €	10	19	19
MASKA LJUBLJANA	12	3.774	72	246.500 €	134.880 €	70.000 €	2.100 €	39.520 €	246.500 €	12	7	4
Zavod Federacija	8	7.142	103	82.160 €	10.350 €	39.000 €	0	32.810 €	82.160 €	5	10	12
Zavod Bunker	9	10.000	98	286.117	120.000 €	93.000 €	67.979 €	5.138 €	286.117 €	0	16	35
Gledališče Glej	19	2.136	140	182.815 €	47.400 €	70.800 €	0	64.615 €	182.815 €	0	3	30
Zavod Delak	4	510	22	85.161 €	31.500 €	45.000 €	0	8.811 €	85.161 €	4	7	3
Umetniško društvo Nomad Dance Academy	38	5.450	68	163.657 €	31.202 €	33.500 €	65.496 €	33.460 €	163.657 €	12	10	25
Društvo Pekinpah	14	3.630	59	126.122 €	65.000 €	35.500 €	9.000 €	16.622 €	126.122 €	1	6	16
BUFETO - Zavod za razvoj cirkuško gledaliških umetnosti	5	10.000	85	194.097 €	30.000 €	34.850 €	0	129.247 €	194.097 €	2	4	4
SPLOH Zavod za umetniško produkcijo in založništvo	46	12.428	124	310.159 €	136.990 €	38.000 €	0	135.169 €	310.159 €	7	46	34
Ustanova IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE	1	16.000	13	94.854 €	0	20.000 €	0	74.854 €	94.854 €	8	7	10
KAPA - društvo za kulturno in umetniško produkcijo	6	9.736	47	179.411 €	16.600 €	35.000 €	0	127.811 €	179.411 €	0	3	5
Kulturno društvo Glasbena matica Ljubljana	4	6.149	39	107.746 €	6.900 €	23.000 €	0	77.846 €	107.746 €	7	2	7
Društvo Glasbena mladina ljubljanska	9	13.871	72	189.254 €	41.700 €	75.000 €	0	72.544 €	189.254 €	50	12	0
Društvo slovenskih skladateljev	7	1.760	18	170.063 €	65.800 €	33.000 €	0	71.263 €	170.063 €	8	2	5
KUD Channel Zero	5	4436	40	86.451 €	0	20.000 €	0	66.451	86.451 €	1	4	1
Jazz club Gajo	5	8.000	45	104.329 €	79.280 €	20.000 €	0	5.049 €	104.329 €	6	0	13
Staroljubljansk i zavod za kulturo	3	10.220	30	145.025 €	0	52.190 €	0	92.835 €	145.025 €	7	10	19

Zavod Druga godba Ljubljana	4	2.572	36	230.280 €	123.680 €	20.000 €	23.000 €	63.600 €	230.280 €	14	7	8
Društvo za ENO glasbo	3	1.300	49	46.462 €	0	18.000 €	6.624 €	21.838 €	46.462 €	5	3	5
Glasbeno društvo SLOWIND	1	230	3	32.832 €	0	19.000 €	0	13.832 €	32.832 €	1	2	5
Društvo za trobilno komorno glasbo SIBRASS	3	1.100	21	140.143 €	41.500 €	18.000 €	0	80.643 €	140.143 €	1	2	4
KUD Mreža	13	6.077	59	220.000 €	90.000 €	42.000 €	0	88.000 €	220.000 €	9	25	19
Društvo Photon	14	2.500	34	139.800 €	90.000 €	34.800 €	0	15.000 €	139.800 €	3	3	20
DLUL	19	4.950	28	36.205 €	476 €	20.700 €	0	15.029 €	36.205 €	2	8	2
Zavod P.A.R.A.S.I.T. E.	22	168.970	82	180.392 €	113.021 €	53.000 €	0	14.371 €	180.392 €	1	4	8
Društvo ŠKUC	51	48.375	628	751.579 €	287.956 €	131.320 €	24.000 €	308.303 €	751.579 €	5	10	19
Forum Ljubljana	13	48	36	278.393 €	92.561 €	85.000 €	0	100.332 €	278.393 €	14	9	10
Ravnikar Gallery Space	7	3.100	25	112.500 €	53.000 €	10.000 €	10.000 €	39.500 €	112.500 €	5	9	8
Zavod Masa	7	25.000	10	57.500 €	10.000 €	32.500 €	0	15.000 €	57.500 €	0	4	3
Galerija Equrna	9	3.523	9	30.628 €	0	10.000 €	0	20.628 €	30.628 €	1	1	0
Cona, zavod za procesiranje sodobne umetnosti	10	10.480	55	122.900 €	70.400 €	24.200 €	15.000 €	13.300 €	122.900 €	11	3	9
Društvo Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost	14	32.590	31	146.636 €	35.078 €	27.000 €	38.625 €	45.932 €	146.636 €	5	7	5
Cirkulacija 2-društvo za interdisciplinarnost in cirkulacijo sodobne umetnosti	49	1.350	54	0	28.679 €	18.300 €	0	10.379 €	28.679 €	1	10	6
Projekt ATOL, zavod za umetniško produkcijo, posredovanje in založništvo	21	8.105	47	248.136 €	88.575 €	31.500 €	28.228 €	99.833 €	248.136 €	3	4	9
Beletrina	13	52.367	258	1.118.277 €	203.000 €	55.000 €	584.223 €	276.054 €	1.118.277 €	2	0	43
Društvo slovenskih pisateljev	4	5.810	75	137.950 €	81.500 €	8.000 €	0	48.450 €	137.950 €	10	6	12
Divja misel	9	35.000	700	467.975 €	88.000 €	221.670 €	17.610 €	140.695 €	467.975 €	24	31	6
Društvo Mesto žensk	20	6.995	90	155.957 €	33.600 €	53.887 €	57.751 €	10.719 €	155.957 €	2	4	28
Zavod Kersnikova	14	24.600	42	299.239 €	113.090 €	55.000 €	86.538 €	44.611 €	299.239 €	4	4	17

Aksioma, zavod za sodobne umetnosti	15	3.190	21	147.797 €	81.000 €	57.500 €	0	9.297 €	147.797 €	6	5	7
MoTa – Muzej tranzitornih umetnosti	10	1.800	28	93.145 €	46.469 €	30.500 €	11.563 €	4.613 €	93.145 €	2	6	22
SCCA	19	3.450	107	108.865 €	15.600 €	47.200 €	0	4.840 €	108.865 €	6	10	8
SIGIC	8	3.000	24	230.127 €	110.000 €	24.400 €	77.134 €	735 €	230.127 €	8	17	12
ZAVOD RADIO ŠTUDENT	8	15.900	1.698	206.029 €	26.804 €	31.000 €	0	148.225 €	206.029 €	5	12	3
Kulturno umetniško društvo TRIVIA	4	323	13	19.000 €	0	5.000 €	0	7.740 €	19.000 €	1	0	0
MOTOVILA	3	90	2	15.341 €	0	6.500 €	8.841 €	0	15.341 €	3	4	12
GALERIJA BOKS	3	11.100	9	9.079 €	0	6.000 €	0	2.429 €	9.079 €	1	3	1
Z.O.P.- Zavod za urejanje prostora	2	854.000 spletnih obiskov alcev	10	14.008 €	0	4.000 €	0	10.008 €	14.008 €	20	15	1

6. LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI

1. cilj: Ohranitev in nadaljnje zagotavljanje stabilnih pogojev in uveljavljenih standardov za delovanje ljubiteljskih kulturnih društev ter podpora novim vsebinam na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

a) Skrb za obstoječo aktivno ljubiteljsko kulturo, spodbuda, podpora, svetovanje pri oblikovanju in nastajanju novih skupin/zasedb

Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: OI JSKD Ljubljana) je prvo triado leta 2022 prilagodila izvajanje programa pogojem, ki so bili zaradi epidemiološke situacije še vedno v veljavi. Izobraževalne oblike na področju literature in likovne dejavnosti so potekale v spletni obliki. Kljub temu so celoten načrt dela za leto 2022 izvedli. Izvedbo koncertov pevskih zborov in vokalnih skupni so prilagodili razmeram in nastope skupin zaprli za javnost. Kljub omejitvam se je programa udeležilo preko 40 različnih vokalnih zasedb. Izvajanje programa se je začelo v drugi triadi leta postopoma sproščati, kar je omogočilo realizacijo območnega in regijskega programa. V prvem polletju 2022 je potekala realizacija na območnem in regijskem nivoju, v drugi polovici leta se je realizaciji območnega in regijskega programa pridružila še realizacija državnega programa – *Festival Živa 2022, Sozvočenja 2022*. Izpostava je prav tako zagotovila vso podporo v smeri stabilnega sofinanciranja deležnikov ljubljanske ljubiteljske kulture (izvedba enoletnega javnega razpisa za sofinanciranje kulturnih dejavnosti in triletnega razpisa za podporo sofinanciranja na področju gledališke dejavnosti 2022-2024). V obvezni program so vključena kulturna društva, posamezniki in najrazličnejše oblike neformalnih skupin. Izpostava sama izvaja številne kulturne dogodke: pregledna srečanja, revije, izobraževalne oblike, razstave, literarne večere in večvrstne dogodke na tistih umetnostnih področjih, kjer je prisotna, aktivna in delujoča ljubiteljska scena. Izpostava je aktivno vključena tudi v letne produkcije samih akterjev ljubiteljske kulture, saj jih spremlja neposredno preko podelitve priznanj: Gallusova priznanja za glasbo, Maroltova priznanja za folkloro, priznanja Mete Vidmar za sodobni ples, Linhartovo priznanje za gledališče, Ažbetovo priznanje za likovno dejavnost. Letne produkcije kulturnih društev zgoščeno potekajo v času Tednov

ljubitelske kulture, saj so na osnovi sporazuma med JSKD in Združenjem SAZAS v tem mesecu oproščeni dodatnih dajatev. Za razliko od preteklih dveh let, so bila v letu 2022 realizirane letne produkcije kulturnih društev.

b) Vključitev akterjev ljubiteljske kulture v aktualne programe kulturnega turizma

Kot ena izmed možnosti v smeri dodatne podpore kakovostni produkciji različnih ljubiteljskih skupin, je tudi vključitev v aktualne programe kulturnega turizma v mestu. Projekta Koncerti na Ljubljani in VIP na Ljubljani sta uspešno že vključena v turistično podobo Ljubljane. V toplih mesecih nekatere vokalne zasedbe realizirajo letne koncert/letno produkcijo v atrijih starega mestnega jedra, na manjših trgih, na mestnih vrtovih (npr. ob Plečnikovem letu – zaključek likovne šole OI Ljubljana s slikanjem na Plečnikovem vrtu). Ljubljanska kulturna društva tako aktivno posegajo v prostor urbane kulturne krajine.

c) Vključitev novih vsebin v programe kulturnih društev

Območna izpostava je v letu 2022 pripravila novo vsebino na področju otroškega in mladinskega zborovskega petja - območni Zborovski bum, v sklopu katerega je na skupnem koncertu zapelo preko 7000 mladih pevk in pevcev ljubljanskih osnovnih šol. Prenos nekaterih dodatnih vsebin na splet omogoča nadaljnjo razširitev do novih uporabnikov programov. Dodatno je izpostava k vključitvi v oblikovanje in pripravo novih umetniških vsebin povabila samozaposlene v kulturi in jim ponudila možnost prevzema vloge mentorja posameznega umetnostnega področja.

2. cilj: Približanje kakovostne produkcije ljubiteljske kulture širši javnosti in razširitev dostopnosti

Kulturna društva so pobudniki kulturnega utripa kulturnih dejavnosti v svojih četrtih skupnosti. V sodelovanju med MOL (Služba za lokalno samoupravo in Oddelek za kulturo), Šentjakobskim gledališčem in OI JSKD Ljubljana je potekal program dodatnih kulturnih vsebin v posameznih četrtih skupnosti, ki je doprinesel k obogatitvi kulturnega dogajanja v posameznih lokalnih skupnostih. Abonma ljubiteljske kulture, ki izhaja iz uprizoritvenih umetnosti na področju ljubiteljske kulture, se odvija na različnih lokacijah četrtih skupnosti v MOL. Namen abonmaja je predstavitev bogate in kvalitetne ustvarjalnosti kulturnih ljubiteljskih društev ter promocija njihovega dela po celotnem območju MOL, hkrati pa omogoča dodatno aktivno participacijo posameznih kulturnih društev v četrtih skupnostih. Abonma ljubiteljske kulture predstavlja izbor kakovostnih vsebin na področju gledališke, glasbene in folklorne ustvarjalnosti ljubiteljskih ustvarjalcev. Zaradi epidemioloških razmer in upoštevanje ovire, ki so onemogočale aktivno, v živo izvajanje kulturnih vsebin, je bila izvedba Abonmaja ljubiteljske kulture v letu 2022 začasno zamrznjena. Sredstva, ki so bila namenjena za njegovo izvedbo, so bila preusmerjena k dodatni podpori na področju izobraževanja – izvedba gledališke šole, nosilec Šentjakobsko gledališče Ljubljana, ki je tudi eden izmed nosilcev in izvajalcev abonmaja ljubiteljske kulture.

Na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti se skozi aktivno kulturno udejstvovanje vzpostavljajo novi odnosi in poznanstva, ki neposredno pripomorejo k boljšemu vsakodnevemu sobivanju in spodbujajo razvoj kulturnega utripa in ustvarjalnosti.

3. cilj: Ohranitev in razširitev podpore krepitvi sodelovanja ljubiteljskih NVO in profesionalnih kulturnih organizacij na področju kulturno-umetnostne vzgoje

Program OI JSKD Ljubljana povezuje različne generacije in prepleta različne medkulturne prakse. Medgeneracijsko sodelovanje kot tudi medkulturni dialog potekata na vseh področjih ljubiteljske kulture. Program je tesno prepleten s profesionalnimi institucijami na področju kulture in izobraževanja. OI JSKD Ljubljana v svoje programe vključuje strokovne sodelavce in različne umetnike, ki s profesionalnimi znanji in vsebinami nadgrajujejo vsebino ljubiteljske kulture. Ravno sobivanje ljubiteljske in profesionalne kulture pomeni za akterje ljubiteljske kulture dodano vrednost in je pomembna komponenta v razvoju njihove dejavnosti. Možnost udeleževanja v ljubiteljski kulturi je primarno področje, ki poskuša omogočiti prijazno sobivanje vsakomur in hkrati poskuša zagotavljati prenos teh vrednot tudi v širše družbeno okolje. Ljubiteljska dejavnost je eden od temeljev, iz katerega se lahko razvije profesionalno kulturno ustvarjanje in je mladim v veliko pomoč pri njihovem izobraževanju in vključevanju v življenje. Pri vseh teh poteh imajo vse generacije, ne glede na to, kdaj se odločijo, da se bodo posvetile kulturi in umetnosti, najboljše profesionalne pogoje, prostore, dogodke, prireditve, delavnice in izobraževanja, pregledna srečanja itd. S tem ljubiteljstvo v Ljubljani ohranja svoje poslanstvo in razvija ustvarjalne potenciale v vseh vključujočih kulturnih dejavnostih (stara glasba, vokalna in instrumentalna glasba, literatura, likovna, filmska, folklorna, gledališka in plesna ustvarjalnost). OI JSKD Ljubljana omogoča, da se na področju umetniškega in kulturnega prostovoljstva pri vključevanju v kulturna društva razvija in polno izrazi potencial v ljubiteljski kulturi.

OI JSKD Ljubljana poleg izvajanja že utečenega programa dodatno razvija, išče, raziskuje, oblikuje nove sodobne oblike pri pripravi in oblikovanju programov za vključevanje mlajše generacije: oblikovali so nove vsebine s programom Ars, pripravili radijsko igro s prepletom zvočne in likovne dejavnosti v interdisciplinarno vsebino. Omogoča mladim glasbenim ustvarjalcem, da se udeležujejo na vseh javnih revijah in dogodkih, oblikuje dodatne spodbude za nastop na urbanih prizoriščih. V svojem programu razpisuje aktualne delavnice in natečaje, ki so osredotočeni prav za to ciljno skupino. Sodeluje pri ljubiteljskem ustvarjanju v kulturnih društvih v smislu opolnomočenja ustvarjalnosti posameznikov in deluje interdisciplinarno. Ljubiteljski ustvarjalci delujejo prav na vseh področjih in v vseh poklicih in znanostih. Tako je ljubiteljsko ustvarjanje primarno interdisciplinarno in presega le povezovanje ljubiteljskih, nevladnih in poklicnih kulturnih organizacij ter s tem ustvarja temelj ljubljanske urbane skupnosti.

4. cilj: Povečati prepoznavnost ljubljanske ljubiteljske kulture

OI JSKD Ljubljana je ena od 59 izpostav Javnega sklada republike Slovenije za kulturne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: JSKD), ki vzdržuje in oblikuje smernice na področju ljubiteljske kulture in skrbi za razvoj in spremljanje nacionalnega programa na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Skozi mrežo Amateo, v katero je vključen JSKD, posreduje vednosti, informacije in vedenja glede dobrega delovanja v Sloveniji in prepoznavnosti kulturnih društev v mednarodnem prostoru. JSKD je član regionalne kulturne povezave dežel Srednje in Jugovzhodne Evrope ECuCO in evropske mreže prostočasnih kulturnih organizacij ENVAA.

Izpostava dosledno in pravočasno seznanja medije z izvajanjem vseh prireditev. Dodatna medijska podpora OI JSKD Ljubljana je zagotovljena tudi s strani Centra kulture Španski borci v Mostah, v katerem se izvajajo vsi dogodki s področja uprizoritvenih ljubiteljskih dejavnosti – ples, gledališče, folklor. Ljubljanska izpostava ima pomembno prepoznavno noto zanesljivega partnerja med akterji ljubiteljske kulture, vzgojno-izobraževalnimi institucijami in institucijami

na področju kulture in turizma. Predstavniki ljubljanske ljubiteljske kulture so v mednarodnem kulturnem prostoru prepoznavni kot izjemni poustvarjalci ter posegajo po najvišjih mednarodnih nagradah in dosežkih.

7. VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

1. cilj: Nadgradnja upravljanja z arheološko dediščino na širšem območju MOL

Oddelek za kulturo sodeluje pri pripravi vsebinskih izhodišč za izdelavo občinskega podrobnega prostorskega načrta 361 Livada. Gre za območje arheološkega najdišča in neposredne bližine spomenika državnega pomena – struge Ljublanice. Pripravili smo predlog predstavitve kulturnih vsebin. Po sprejetju OPPN Livada bomo začeli z aktivnostmi za pripravo prezentacije.

2. cilj: Povečati stopnjo varovanja dediščine in izboljšati njeno upravljanje

Mednarodni grafični likovni center (Grad Tivoli)

S postopno obnovo Gradu Tivoli bo objekt, v katerem deluje MGLC, postaja dostopen, uporabnikom prijazen, sodoben, mednarodno relevanten muzej grafične umetnosti sedanjosti in prihodnosti ter živahen kulturno-izobraževalni center. V letu 2022 smo umestili dvigalo v Grad Tivoli ter pričeli z izvedbo prvega ukrepa -dostopnost za gibalno ovirane. Pripravili smo tudi projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje, ki se nanaša na umestitev sanitarij v kletne prostore ter obnovo informacijske točke v pritličju. S temi deli bomo pričeli v letu 2023.

Ljubljanski grad

Ukrep 1: Dokončna ureditev Bastije

Izdelana je idejna zasnova, arheološke raziskave še niso izvedene, zato tudi še ni bilo nadaljnjih postopkov za končno ureditev Bastije. Izvedena je bila začasna ureditev s tlakovanjem in zaščitno ograjo na obzidju.

Ukrep 2: Projekt Ljubljanski grad za vse

Izveden je bil projekt obnove in dokončanja prehoda, ki povezuje Palacijo z Grajskim dvoriščem, Galerijo S in Grajskim gledališčem. Pri tem je bil uporabljen celoviti pristop k reševanju dostopnosti za vse vrste oviranosti, tako gibalne kot senzorične (gluhost in slepota).

Ukrep 3: Šance – širitev dejavnosti Javnega zavoda Ljubljanski grad na celoten kompleks grajskega griča

Pričetek izvajanja je predviden v času, ko bodo izpolnjeni ključni pogoji, in sicer, ko na Grajski planoti ne bo prometa. S tem bo omogočena ureditev varovanega Plečnikovega drevoreda, vključno s Šancami, kjer bo predhodno potrebna odstranitev antene.

Ukrep 4: Obnova Stolbe

Stavba Stolbe je bila obnovljena z namenom pridobitve dodatnih upravnih prostorov za javni zavod Ljubljanski grad in sicer za preselitev dveh služb na eno lokacijo in za potrebe oddajanja nastanitve gostujočim umetnikom in s tem manjšanja stroškov namestitve v okviru izvajanja programskih vsebin.

Križanke

Objekt Križanke je potreben celovite obnove. MOL je 48% lastnica prostorov v kompleksu Križanke, vendar je zainteresirana za enovito lastništvo. To je razlog, da še nismo začeli z naročilom za izdelavo konservatorskega načrta, ker sta za celovito obnovo potrebna soglasja obeh lastnikov. V letu 2021 je bila izvedena nova streha nad avditorijem poletnega gledališča, v dvorišču Križank je bil obnovljen Plečnikov slavolok kot vzorčni primer za pripravo konservatorskega načrta obnove sgraffitov na notranjih fasadah Križank.

Mestna galerija Ljubljana

Za pripravo na obnovo Mestne galerije Ljubljana z namenom vzpostavitve sodobnih predstavitvenih prostorov za izvedbo projektov s področja vizualnih umetnosti ter za dostopnost razstavišča za gibalno ovirane je upravljenec prostora, MGML naročil prostorsko preveritev Mestne galerije Ljubljana. V letu 2022 je MGML pripravil programsko nalogo.

Galerija Cukrarna

Izvedba projekta Galerija Cukrarna se je začela v letu 2018 in je bila zaključena poleti 2021. Slavnostna otvoritev je bila 23. septembra 2021 in od tedaj dalje Galerija Cukrarna deluje z izvajanjem načrtovanega programa ter izpolnjuje poslanstvo, zaradi katerega je bila stavba tudi obnovljena.

Vila Zlatica

Z izvedbo investicije smo začeli avgusta 2019. V letu 2021 je sledil nakup opreme in muzejska postavitve razstave o Ivanu Hribarju in spominske sobe za Zlatico Hribarjevo. Slavnostna otvoritev Vile Zlatice je bila 9. maja 2021. V stavbi deluje Forum slovanskih kultur, ki izvaja javno dostopen program. Za javnost je prav tako na voljo ogled zbirke, ki je posvečena Ivanu in Zlatici Hribar.

Vodnikova domačija

Za celovito obnovo Vodnikove domačije smo v letu 2020 naročili projektno dokumentacijo, v letu 2021 pa pridobili gradbeno dovoljenje in naročili projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje, ki je bila izdelana in poslana v recenzijo. V letu 2022 je bil izbiran izvajalec za izvedbo celovite obnove, ki poteka v letu 2023.

Center kulture Španski borci

V letu 2022 nismo izvajali investicijskih posegov na tem objektu, saj je bil le-ta temeljito prenovljen v preteklih letih.

Vzdrževanje javnih spomenikov in spominskih obeležij

V lasti MOL je 171 posameznih javnih spomenikov in obeležij.

V letu 2022 smo nadaljevali z rednim vzdrževanjem in obnovo spomenikov in spominskih obeležij, ki so v lasti MOL, prav tako smo zagotavljali vzdrževanje zelenih površin ob spomenikih. Izvedena je bila montaža in demontaža zimske zaščite treh spomenikov: spomenik NOB na Urhu, spomenik Železničarjem na Zaloški in spomenik Primožu Trubarju. Izvedeno je bilo redno čiščenje Mežnarije na Urhu in čiščenja naslednjih spomenikov: Krogla na Taboru, Orfeja na Celovski cesti, stebrička PST na Hruševski, čiščenje Valvasorjevega spomenika in obnovitev podstavka, premazana je bila Krogla ter odstranjeni grafiti na vodnjaku Tabor, popravljen je bil gorilec ob Spomeniku ruskim vojakom na Žalah.

Obnovili in prestavili smo Spomenik padlim v NOB na Dolgem mostu. Spomenik se zdaj nahaja ob Cesti Rdečega križa. Spomenik padlim borcem, ki je bil postavljen na zasebni parceli ob Vodovodni cesti, smo prestavili pred Osnovno šolo Franceta Bevka ter ga hkrati tudi obnovili. Obnovili smo spomenik kurirjem Dolomitskega odreda ob Cesti na Toško čelo. Prav tako je bil obnovljen spomenik Ilegalcu Frančiška Smerduja.

Vzpodbujanje, ohranjanje in prezentacija starih obrti

Skladno s predlaganimi ukrepi smo v letu 2021 naročili študijo o prisotnosti in dejavnosti poklicev – starih obrti v Ljubljani s predlogi za nove turistične produkte. Študijo smo predali javnemu zavodu Turizem Ljubljana v njihovo nadaljnjo uporabo. Turizem Ljubljana se je povezal s petimi ljubljanskimi obrtniki in skupaj z njimi pripravili osem novih butičnih doživetij. Vsa so na voljo v več jezikih in oblikovana za manjšo skupino udeležencev, ki se bodo lahko seznanili s tradicionalnimi obrtnimi poklici, se sami preizkusili v vlogi obrtnikov ter aktivno sodelovali pri izdelavi končnega izdelka. Nova doživetja ozaveščajo lokalno prebivalstvo o pomenu ohranjanja kulturne in obrtne dediščine, hkrati pa predstavljajo pomemben doprinos k razvoju turistične ponudbe v Ljubljani.

3. cilj: Povečanje stopnje varovanja Plečnikove dediščine

V letu 2022 je bila izdelana projektna dokumentacija za obnovo pokopališča Navje. V letu 2021 smo izvedli nujna vzdrževalna dela na Rimskem zidu na Mirju, saj je bil del zidu, ki smo ga na novo pridobili v last, v določenih delih v izredno slabem stanju. Pri izvedbi teh del je bilo ugotovljeno, da moramo za kvalitetno nadaljnjo sanacijo in vzdrževanje naročiti izdelavo ekspertize, ki obsega materialne in konstrukcijske raziskave Rimskega zidu, s predlogom njegove konstrukcijske sanacije. Ekspertizo je v letu 2022 izdelala Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Avditorij Tivoli

V letu 2021 je bil izdelan projekt umestitve sedežnih površin na to območje (po projektu arhitekta Jožeta Plečnika), v letu 2022 pa je potekala izvedba, ki je uspešno zaključena. Prostor bo omogočal bolj kakovosten prireditveni prostor in bo v uporabi za različne manjše umetniške dogodke (glasba, uprizoritvene umetnosti).

4. cilj: Unescova dediščina v Ljubljani

Plečnikova arhitekturna dediščina – celostna valorizacija, popularizacija in upravljanje

Odbor za svetovno dediščino je z vpisom izbranih Plečnikovih del na seznam svetovne dediščine na 44. zasedanju, ki se je pod kitajskim predsedovanjem začelo 16. julija 2021, sledil priporočilu Mednarodnega sveta za spomenike in spomeniška območja – ICOMOS. Ta je 4. junija 2021 podal pozitivno oceno nominaciji izbranih Plečnikovih del v Ljubljani in s tem potrdil utemeljenost predloga za vpis.

Vpis Plečnikovih del na listo svetovne dediščine Unesca razumemo tudi kot potrditev pravih odločitev in naporov lokalne skupnosti pri vzdrževanju in ohranjanju Plečnikove dediščine v Ljubljani.

V letu 2022 smo obeležili 150 letnico Plečnikovega rojstva. Ob Plečnikovem letu so tako potekale številne prireditve in razstave predvsem v organizaciji Muzeja in galerij mesta Ljubljana in Muzeja za arhitekturo in oblikovanje. Za izvedbo promocije dogodkov ob Plečnikovem letu smo obnovili trafiko na Tromostovju, kjer so potekale posamezne promocijske prireditve. Prireditve in razstave so potekale tudi v Plečnikovi hiši, Mestni knjižnici Ljubljana, na Ljubljanskem gradu, pripravljena pa so bila tudi številna javna vodstva. Mestni muzej je izdal tudi Plečnikovo življenjsko zgodbo v stripu in na Gallusovem nabrežju pripravil razstavo fotografij Plečnikovih spomenikov, posvečenih NOB.

Arheološka in etnološka dediščina Ljubljane

V pripravi je projektna dokumentacija za obnovo stare šole v Črni vasi, kjer bomo po obnovi stavbe skupaj z upravljavcem pripravili informacijsko točko za Plečnikovo cerkev sv. Mihaela in razstavo etnološke dediščine Ljubljanskega barja.

5. cilj: Dokumentiranje in vzpostavitev arhiva javnih spomenikov MOL

V projekt dokumentiranja so bili vključeni trije javni spomeniki, in sicer spomenik Janezu V. Valvasorju, spomenik Francetu Prešernu in spomenik Valentinu Vodniku. Vsi trije spomeniki so bili skenirani v 3D tehniki.

8. KULTURA V JAVNEM PROSTORU

Cilj: Dvig kakovosti javnih skulptur v javnem prostoru

V letu 2022 smo v Beogradu otvorili spomenik jezikoslovcu Jerneju Kopitarju. Prav tako je bil končan in montiran podstavek za spomenik A. F. Hallersteinu, ki bo v sodelovanju s kitajsko ambasado zaključen v letu 2023. Kitajska ambasada je naročila kopijo astronomskega opazovalnika, ki stoji v Pekingu in ga je v 18. stoletju izdelal A. F. Hallerstein. Gre za izjemen dosežek, saj je s kombinacijo heliocentrične zasnove, ki je bila v uporabi v Evropi in ekvatorialne postavitve, kot je bilo v navadi na Kitajskem, dosegel povsem inovativno in sodobno rešitev, kakršna se uporablja pri teleskopih.

Postavili smo spominsko ploščo pisatelju Tonetu Seliškarju. V Miklošičevem parku je bila postavljena spominska plošča Kraljem ulice.

V sodelovanju z Judovskim kulturnim centrom in Mini teatrom Ljubljana smo nadaljevali s projektom postavljanja spotikavcev, kamnov spomina, ki obeležujejo pregon Judov iz Ljubljane v nacistična koncentracijska taborišča med drugo svetovno vojno. 3. septembra 2022 smo prvič postavili skupinski spotikavec za več kot 150 hrvaških Judov in Judinj, ki so poiskali zatočišče pred zločinskim ustaških režimom v Ljubljani. Tu so jih okupatorji internirali in jih izpred Cukrarne odpeljali v koncentracijska taborišča po Evropi.

Vse spomenike in obeležja postavljamo v skladu s sklepi Komisije za postavitve spomenikov in obeležij v MOL. Vsi spomeniki in obeležja so izbrani na javnih natečajih.

9. MEDPODROČNO SODELOVANJE

9.1 Kulturno-umetnostna vzgoja

1. cilj: Vzpostaviti dolgoročnejša sodelovanja med javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je MOL, NVO s področja kulture in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami

Preko javnih razpisov in v sodelovanju z javnimi zavodi MOL smo spodbujali sodelovanja in povezovanja med kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami. Vzgojno–izobraževalne ustanove v Ljubljani preko platforme Kulturni bazar mesečno obveščamo o kulturno-vzgojnih vsebinah, na razpisih pa prednostno podpiramo programe in projekte, kjer je predvideno sodelovanje z VIZ. V letu 2022 smo podprli 14 izvajalcev javnih kulturnih programov, ki so prijaviili program na področju kulturno-umetnostne vzgoje: zavod Divja misel, zavod Bunker, zavod Forum Ljubljana, zavod EN-KNAP, društvo Hiša otrok in umetnosti, zavod Cona, zavod SCCA, društvo Gledališče Ane Monro, društvo Pekinpah, PTL - Plesni Teater Ljubljana, Zavod Federacija, društvo Študentski kulturni center, Društvo likovnih umetnikov Ljubljana, zavod P.A.R.A.S.I.T.E. Na razpisu za sofinanciranje kulturnih projektov smo na področju kulturno-umetnostne vzgoje podprli 16 projektov.

Štirinajsti festival kulturno-umetnostne vzgoje *Bobri* je potekal med 26. marcem in 9. aprilom. Osrednji temi festivala sta bili pripovedovanje in ilustracija, ki sta se med seboj prepletali in dopolnjevali. V okviru festivala je bilo izvedenih 120 prireditev, za katere je bilo na voljo 12.000 brezplačnih vstopnic. Program, ki se je odvijal na 35 prizoriščih, je sooblikovalo 42 različnih producentov s področja kulture.

V Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih so v letu 2022 izvedli 25 celoletnih kulturno-umetniških in 12 jezikovno-kulturnih programov, osem festivalov, 5 tednov počitniških šol na dveh lokacijah, številne krajše delavnice, kulturne dneve za vrtce in šole ter študente. Poleg tega so izvajali predstave za otroke, družine in odrasle ter enodnevne dogodke s poučno kulturno-umetniško in zabavno vsebino. Zavod sodeluje s številnimi kulturnimi inštitucijami in nevladnimi organizacijami (vrtci, šolami, nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi ter fakultetami iz Osrednje slovenske regije, Slovenije in tujine). Zavod organizira tudi izobraževanja, svetovanja in posvetovanja za mentorje vzgoje za kulturo, druge strokovnjake in praktike, vzgojitelje in starše s področja svoje dejavnosti. Izobraževanja izvajajo v okviru festivalov, samostojnih izobraževanj zavoda in izobraževanj, ki so bila potrjena s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Razvijajo tudi druge dejavnosti, ki so namenjene ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, večanju socialne kohezivnosti, vseživljenjskega učenja, večanju dostopnosti kulturnih dobrin in znanja ter spodbujanju medgeneracijskega dialoga, pri čemer sodeluje s

sorodnimi institucijami doma in v tujini. Pionirski dom - Center za kulturo mladih se je uveljavil kot ena ključnih referenčnih institucij na področju kulturno umetnostne vzgoje v Sloveniji.

V Kinodvoru je 490 projekcij Programa za mlada občinstva s filmsko vzgojo obiskalo 33.463 obiskovalcev, od tega so 11.979 obiskovalcev zabeležili na 274 projekcijah Kinobalonovega rednega programa, 21.484 učencev in dijakov pa na 216 projekcijah v okviru Kinodvorovega šolskega programa. Programa Kinotrip – mladi za mlade se je udeležilo 1.229 obiskovalcev tako v okviru festivala *Kinotrip* kot tudi Kinotripovih projekcij na rednem programu. Šolskih spletnih ogledov se je v letu 2022 udeležilo še dodatnih 3.585 učencev na 42 spletnih predavanjih. V letu 2022 so skupaj z mednarodnimi partnerji ponovno uspešno kandidirali na razpisu Evropske unije za razvoj občinstev in filmske vzgoje, tako da se projekt Film v bolnici lahko nadaljuje in razvija. Namen mednarodnega projekta in istoimenske spletne platforme je otrokom in mladim, ki se zdravijo v bolnišnicah, omogočiti dostop do kakovostne filmske vzgoje. Ob zaključku petletnega nacionalnega projekta *Filmska osnovna šola* so v sodelovanju z Art kino mrežo Slovenije organizirali in izvedli strokovni posvet z naslovom Nacionalni filmsko vzgojni program za prihodnost.

Kakovostne programe kulturno-umetnostne vzgoje so izvajali tudi v Mednarodnem grafičnem likovnem centru, Lutkovnem gledališču Ljubljana, Muzeju in galerijah mesta Ljubljane, Ljubljanskem gradu. Vsi pri snovanju in izvajanju programov sodelujejo z vzgojno izobraževalnimi ustanovami in nevladnimi organizacijami.

2. cilj: Dvigniti delež mladih obiskovalcev kulturnih dogodkov (15–29 let)

Tako javni zavodi kot nevladne organizacije, ki jih sofinanciramo preko programskega oziroma projektnega razpisa izvajajo programe, ki nagovarjajo različne starostne skupine, tudi mlade. Gre za skupino, ki jo je zahtevno nagovoriti k obiskovanju kulturnih prireditev, kljub temu pa programe nadgrajujejo in so pri tem uspešni (festival Itn., Kinotrip, zavod Bunker, društvo Mesto žensk,...).

3. cilj: Kulturno-umetnostna vzgoja za različne generacije

Javni zavodi MOL in nevladne organizacije izvajajo številne programe kulturno-umetnostne vzgoje za različne generacije v skladu s sodobnimi trendi vseživljenjskega izobraževanja. Tako je v Kinodvoru izjemno priljubljen program *Filmska srečanja ob kavi* (za starejše), *Prvič v kino* (za najmlajše), ogled kina z dojenčki (za starše), v MGML s programi za študente, odrasle in seniorje v ustvarjajo prijazno in odprto okolje za ustvarjalno, navdihujoče in koristno pridobivanje novih znanj in veščin iz bogato napolnjene skrinje ljubljanske dediščine in kulture, v MGLC izvajajo raznolike tečaje grafičnih tehnik, prav tako izvajajo umetniške tečaje za različne starostne skupine v Pionirskem domu. V Mestni knjižnici Ljubljana vsako leto razpišejo natečaj za starejše »Zgodbe mojega kraja«. V Slovenskem mladinskem gledališču imajo poseben popoldanski abonma Gledališče ob petih s pogovori. Prav tako se z vzgojo publike intenzivno ukvarjajo nevladne organizacije, ki pripravljajo raznolike programe za različne ciljne skupine (zavod Bunker, ki vključuje sosesko Tabor, Gledališče Glej, Zavod EN-KNAP itn.).

9.2 Kulturni turizem

1. cilj: Povečati delež domačih in tujih turistov, ki Ljubljano obiščejo zaradi kulturne ponudbe

V letu 2022 je pri projektu zbiranja podatkov o številu in izvoru gostov v javnih kulturnih zavodih, ki ga je izvajal Turizem Ljubljana, sodelovalo 11 ustanov: Ljubljanski grad, Narodna galerija, Narodni muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej, Plečnikova hiša, Mestni muzej, Muzej novejšje zgodovine, Cukrarna, Mestna galerija, Mednarodni grafični likovni center in Narodni muzej Slovenije. Leta 2022 je 11 kulturnih zavodov obiskalo skupaj 381.498 gostov, kar je 126,6 % več kot v letu 2021, ko je muzeje in galerije obiskalo 168.377 obiskovalcev. Če leto 2022 primerjamo z zadnjim predkoronskim letom, to je letom 2019, ko je muzeje in galerije na letni ravni obiskalo 511.840 oseb, smo na 74,5 % takratnega obiska. Leta 2019 je podatke prispevalo 13 kulturnih zavodov. Najvišji delež tujih obiskovalcev beležijo na Ljubljanskem gradu, 87,8 %.

2. cilj: Promovirati privlačno kulturno-turistično ponudbo izven ožjega mestnega središča, razširiti gibanje turistov v druge predele Ljubljane in vključiti lokalno prebivalstvo v organizirano turistično ponudbo

Kulturna četrt Šiška je eden izmed ukrepov decentralizacije. Na Turizmu Ljubljana so pripravili komunikacijske in promocijske vsebine četrti, nosilno zgodbo četrti in kratek marketinški opis. Pripravili so tudi kratke, pripovedovalsko in turistično vabljivo zastavljene vsebine posamičnih interesnih točk, restavracij in kavarn, nastanitev, trgovin in dogodkov. Vključili so praktične informacije za turiste in obiskovalce ter predloge dveh itinerarjev/sprehodov: Krožni grafičarski pohod po Šiški in Po poteh modernistične literature in arhitekture.

3. cilj: Razvoj integralnih turističnih produktov s kulturnimi vsebinami

Skupaj s Turizmom Ljubljana smo na primeru rokodelstva in obrtništva v Ljubljani razvili idejo kreativnega turizma. V ta namen smo skupaj s Turizmom Ljubljana in Slovenskim etnografskim muzejem na osnovi zgodovinskih razprav in obravnav tematike pripravili analizo še obstoječih in delujočih rokodelcev in obrtnikov v Ljubljani.

Razvila se je nova turistična izkušnja in na ta način je zaživelo osem butičnih doživetij, ki obiskovalce seznani s tradicionalnimi obrtni v Ljubljani, kot so dežnikarstvo, tiskarstvo, tkalstvo, lončarstvo in zlatarstvo. Nova doživetja Popravi svoj dežnik, Tiskar za en dan, Natisni svoj plakat v stari tiskarni, Tkalstvo od A do Ž, Odprto vreteno, Igra za dva, Doživetje zlatega runa in Moč prstana predstavljajo še obstoječe ljubljanske obrti obrtnike in njihovo delo, ozaveščajo lokalno prebivalstvo o pomenu ohranjanja kulturne in obrtne dediščine, hkrati pa predstavljajo pomemben prispevek k razvoju turistične ponudbe v Ljubljani. Doživetja oživljajo stare obrti in predstavljajo dragocen uvid v življenje v Ljubljani skozi čas, hkrati pa zadovoljujejo potrebe novih generacij obiskovalcev, ki potujejo v iskanju novih izkušenj, znanj in povezovanj z lokalnim prebivalstvom v različnih kulturah. Domačim in tujim obiskovalcem Ljubljane ponujajo priložnost, da destinacijo izkusijo in občutijo skozi aktivno participacijo in lastno izkušnjo, ki je edinstvena in posebna za lokalno skupnost, v kateri počitnikujejo. Ponujajo jim tudi kakovosten vpogled v zakladnico znanja, ustvarjalnosti in dediščine lokalnih ljubljanskih obrtnikov, osvetlitev ljubljanskih obrtnikov pa ima tudi širši potencial vključevanja mladih v opravljanje starih tradicionalnih obrti, njihovo prezentacijo ter razvoj turistične ponudbe.

4. cilj: Razvoj kulturno-turistične ponudbe, povezane z Unescovo svetovno kulturno dediščino v Ljubljani

V letu 2022 smo obeležili 150. obletnico rojstva znamenitega arhitekta Jožeta Plečnika, ob tem so v Turizmu Ljubljana pripravili akcijski načrt aktivnosti, povezanih s Plečnikovim letom. Na spletni strani visitljubljana.com so pripravili podstran Plečnikova Ljubljana, ki vsebuje informacije o Plečniku, vodenih ogledih in dogodkih, ki so povezani s Plečnikovo dediščino.

Na Turizmu Ljubljana so aktivno promovirali eno novih doživetij Plečnikove vizije in Mojster Plečnik ter promovirali vse dogovorjene aktivnosti v zvezi s prenovljeno Plečnikovo trafiko. Ob obletnici rojstva Jožeta Plečnika je julija v Ljubljani zaživel Plečnikov mestni avtobus na liniji št. 2 Ljubljanskega potniškega prometa, ki je v novi preobleki potnike 150 dni spodbujal k odkrivanju Plečnikovih znamenitosti v bližini postaj sicer redne mestne linije. Linija št. 2 oz. Plečnikova linija je vozila mimo največjega števila Plečnikovih znamenitosti (osemindvajset), ki so od njenih postaj oddaljene do največ dvesto metrov. Med njimi so to vodna zapornica, Levstikov trg, Križanke, Trnovski pristan, Plečnikova hiša, Ilirski steber, Šubičeva gimnazija, Tromostovje, Plečnikove Žale in številne druge.

9.3 Mladi v kulturi in umetnosti

1. cilj: Povečati število mladih v MOL, ki so uporabniki kulture, za vsaj 10 % letno, za vsaj 2 % letno pa povečati število mladih v MOL, ki se dejavno vključujejo v kulturno ustvarjanje

Mreža mladinskih centrov Ljubljana

V okviru Mreže mladinskih centrov Ljubljana, ki predstavlja pomemben del dejavnosti s področja mladinskega dela in neformalnega učenja in ki so jo je v letu 2022 sestavljali štirje četrtini mladinski centri javnega zavoda Mladi zmaji, mobilni mladinski center Ljuba in Drago, skupnostni center Borc, osem mladinskih centrov v upravljanju nevladnih organizacij ter delovanje dveh enot Centra za socialno delo Ljubljana na petih lokacijah, spremljamo podatke o aktivnostih s pomočjo spletnega orodja Logbook.

Podatki za leto 2022 kažejo, da je bilo na področju kulture in umetnosti v okviru mladinskih centrov izvedenih 1.851 dogodkov oziroma 5.380 ur aktivnosti. Zabeležili so 16.092 obiskov teh aktivnosti, ki jih je sooblikovalo 653 mladih prostovoljcev, mladi pa so sami ustvarili 46 % programa.

	2022	2021	2020
Število aktivnosti	1.851	2100	1.598
Število ur programa	5.380	6.159	5.514
Število obiskov	16.092	21.364	15.922
Angažmaji prostovoljcev	653	810	
Delež fasilitacije mladih (delež programa, ki ga izvedejo mladi sami)	46%	48%	

Ti podatki kažejo upad glede na preteklo leto, vendar velja poudariti, da se ti podatki nanašajo izključno na dejavnosti v mladinskih centrih, prav tako pa se je spremenil tip aktivnosti: le-te so trajale dlje in so terjale časovno dolgoročnojšo udeležbo mladih. Cilj je, da so mladi v programu aktivni in da je njihovo sodelovanje angažirano in ne temelji samo na obisku mladinskega centra.

V nadaljevanju navajamo še druge programe, ki so povezani s kulturo in umetniškim ustvarjanjem.

Javni zavod Mladi zmaji je organiziral, sodeloval in izvedel več projektnih vsebin, ki neposredno povezujejo mlade in umetnost, naj med večjimi projekti navedemo:

- v okviru mestnega inkubatorja je bilo v letu 2022 kar 6 od 14 pobud neposredno povezanih s promocijo kulture in umetniškega ustvarjanja (projekti: Glasbeno opismenjevanje mladine, Urbano hoopanje, Avant-garde plesna predstava, Art for forest, Glasba gre v svet, Pita projekt)
- v prvih treh mesecih leta je še vedno potekala aktivnost ulične galerije na Vegovi ulici – v sodelovanju s podjetjem Tam– tam;
- zgodbe iz govorilnic predstavljajo preobrazbo treh telefonskih govorilnic v razstavne prostore mladih na Špici.

2. cilj: Vzpostavitev spletnega kanala za delovanje virtualnega *Radia Basement* – internetni medij za sporočanje, angažiranje in dialog med mladimi

Programsko skupino sestavlja 9 mladih članic in članov. Radio *Eter* (pred tem Radio Basement) je internetni (študentski) radio. Skozi delo na radijskem mediju mladi spoznavajo poklice ter pridobivajo izkušnje in kompetence za delo na večjem mediju. Radio Eter temelji na pravilih skupnosti: spoštovanju, zaupanju in dogovorih. Programsko radio ohranja svoja področja: družbeno aktualnost, kulturo, glasbo in študentske tematike. Povprečno število mesečnih poslušalcev na spletni strani je 750. Mesečno ekipa pripravi vsaj 8 oddaj in 4 pisne prispevke. Trenutno izhajajo naslednje kulturne oddaje: Poetnica, Teater, Recenzije, Branja, Kje je tu most?. Redni glasbeni oddaji sta: Narativna playlista in Na Gramofonu.

Palača Cukrarna

V letu 2021 smo na Oddelku za kulturo pripravili predlog koncepta in vsebin, ki se bodo prepletale v Palači Cukrarna. Cilj, ki smo si ga zastavili v strategiji je, da vzpostavimo večji in glede na programsko strukturo kompleksnejši center, ki bi poleg zagotavljanja programov za mlade v središču Ljubljane nastopal tudi kot stičišče vseh, ki se profesionalno ukvarjajo z izboljšanjem položaja mladih in delujejo v mladinskem sektorju. V letu 2022 je bila potrjena idejna zasnova ter naročena projektna dokumentacija. V letu 2023 se načrtuje začetek prenove.

V letu 2022 smo na Uradu za mladino v okviru Oddelka za kulturo v sodelovanju z Javnim zavodom Mladi zmaji nadaljevali z razvojem koncepta in vsebin, ki se bodo prepletale v Palači Cukrarna. Cilj, ki smo si ga zastavili v strategiji je, da vzpostavimo večji in glede na programsko strukturo kompleksnejši center, ki bi poleg zagotavljanja programov za mlade v središču Ljubljane nastopal tudi kot stičišče vseh, ki se profesionalno ukvarjajo z izboljšanjem položaja mladih in delujejo v mladinskem sektorju. Program predvideva povezovanje dejavnosti in akterjev s področja neformalnega izobraževanja in mladinskega dela. Javni zavod Mladi zmaji je izvedel dve srečanja z mladimi z namenom razvoja idej in dejavnosti v Centru mladih Ljubljane. Te bodo v veliki meri usmerjene prav v produkcijo kulturnih vsebin.

9.4 Participativni (skupnostni) projekti v četrtnih skupnostih MOL

Cilj: Krepitev občutka povezanosti in pripadnosti lokalni skupnosti med prebivalci sedemnajstih četrtnih skupnosti MOL prek t. i. »skupnostnih projektov«

Omejena proračunska sredstva v letu 2022 nam niso omogočila načrtovane izvedbe novega ciljnega razpisa za projekte, nastale na podlagi pobud prebivalcev in prebivalk MOL, ki krepijo občutek medsebojne povezanosti in pripadnosti lokalnemu okolju. V naslednjem strateškem obdobju (2024-2027) bomo skupaj s Službo za lokalno samoupravo ponovno definirali način, na kateri bomo okrepili lokalna središča znotraj sedemnajstih četrtnih skupnosti MOL, in sicer kot središča kulturnega in družabnega življenja. V nekaterih četrtnih skupnosti (npr. Kulturna četrť Šiška) smo sicer že dosegli velik napredek, vendar je naš cilj ustvariti mrežo novih ustvarjalno-skupnostnih žarišč na celotnem območju MOL. Prav tako se je kulturni dogodki dobro vpeli v program Centra Zalog, kjer je v neposredni bližini tudi Četrtni mladinski center, ki pri tem sodeluje.

9.5 Kulturni programi za večjo socialno vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin

Cilj: Večja socialna vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin s pomočjo kulture

V letu 2022 smo že tretjič zapored (prvi je bil objavljen leta 2017) objavili Javni razpis za izbor dvoletnih kulturnih projektov na področju festivali, ki jih bo v letih 2022 in 2023 sofinanciral MOL. Namen razpisa je podpora projektom – festivalom, ki kulturno ustvarjanje povezujejo z družbenokritičnimi in družbeno angažiranimi vidiki mestnega življenja ter hkrati udeležajo interdisciplinarni pristop k različnim umetniškim področjem in zvrstem. Sofinanciranje je namenjeno podpori dvoletnih kulturnih projektov na področju festivali, ki so v javnem interesu in so po svoji angažiranosti prepoznani kot vrhunski ter nujno potrebni za pestro intelektualno in ustvarjalno življenje na območju MOL.

V letu 2022 smo podprli 10 projektov festivalov: Lezbična četrť (izvajalec: ŠKUC), Mednarodni večdisciplinarni simpozij Glasba mladih – med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo (izvajalec: Ustanova Imago Sloveniae - Podoba Slovenije), 23. Mednarodni feministični in kvirovski festival Rdeče zore (izvajalec: KUD MREŽA), Festival odpornosti (izvajalec: Gledališče Glej), Hiša drugih - 8. festival Hiša strpnosti 2022 (izvajalec: Mini Teater), Festival Grounded (izvajalec: Zavod za kulturo raznolikosti Open), Mednarodni festival animiranega filma Animateka 2022 (izvajalec: Društvo za oživljanje zgodbe 2 Koluta), Gibanica - Bienale slovenske sodobne plesne umetnosti (izvajalec: Društvo za sodobni ples Slovenije), FeKK - Festival kratkega filma v Ljubljani (izvajalec: Društvo za uveljavljanje kratkega filma Kraken), Street Art Festival Ljubljana/Festival ulične umetnosti Ljubljana (izvajalec: Inštitut za urbana vprašanja).

10. KREATIVNA LJUBLJANA

10.1 Kulturne in kreativne industrije

1. cilj: Zagotovitev trajnejših in stabilnih pogojev za razvoj področja kreativnih industrij v MOL ter večja prepoznavnost dejavnosti in akterjev

1. Spodbujanje dialoga z organizacijami s področja kulturnih in kreativnih industrij (v nadaljnjem besedilu: KKI)

Center Rog je spomladi 2022 nadaljeval dialog z nevladnimi organizacijami in mikro podjetji ter uporabniki in uporabnicami s ciljnih področij v okviru mednarodnega projekta *Skupni prostori* –

Skupne priložnosti. Pet delovnih skupin je izdelalo aplikativna priporočila za delovanje Centra Rog:

1. Model participativnega so-upravljanja in participativnega proračuna;
2. Smernice za vključevanje migrantske in begunske populacije;
3. Načrt raznolikosti in enakosti spolov;
4. Smernice za vključujoče zelene površine Centra Rog;
5. Smernice za zagovorniške dejavnosti za finančne podore meddisciplinarnemu kreativnemu ekosistemu.

Rezultate dela so junija 2022 preverili na mednarodni konferenci, smernice pa so vključili v petletno strategijo Centra Rog.

2. Podpora pri reševanju prostorskih potreb za produkcijo, promocijo in distribucijo izdelkov ustvarjalcev:

Leto 2022 le bilo v znamenju obnove nekdanje tovarne Rog, med potekom gradbenih del so pilotni projekt RogLab predstavili na rob nekdanjega tovarniškega dvorišča, kjer še vedno ponuja delovni prostor, storitve in infrastrukturo za ustvarjalce.

3. Spodbujanje partnerstva z obstoječimi organizacijami, iniciativami in kreativnimi vozlišči ter podpora nadaljnjemu razvoju kreativnih četrti izven mestnega središča:

Center Rog je v letu 2022 nadaljeval sodelovanje s programskimi partnerji RogLaba in obenem vzpostavljal povezave z novimi potencialnimi partnerji in komplementarnimi organizacijami. Pomembno strateško partnerstvo je Center Rog zgradil z Univerzo v Ljubljani in s pripadajočimi fakultetami s področja kreativnega sektorja. Spodbujanje sodelovanja izvajajo tudi z rednimi spletnimi konferencami *Zoom na Center Rog*, kjer predstavljajo možnosti partnerskega sodelovanja in odgovarjajo na vprašanja zainteresiranih organizacij.

4. Spodbujanje souporabe v javni kulturni infrastrukturi:

Prostor bodočega Centra Rog temelji na konceptu skupne rabe, krožne rabe, začasne rabe in, na podlagi kartičnega dostopa, tudi samostojne rabe. Pričakujemo, da bo javna infrastruktura na ta način izkoriščena v največji meri. Spodbujanje sodelovanja izvajajo tudi z rednimi spletnimi konferencami *Zoom na Center Rog*, kjer predstavljajo možnosti souporabe prostora in odgovarjajo na vprašanja zainteresiranih organizacij.

5. Spodbujanje mednarodnega sodelovanja in črpanja evropskih sredstev:

V letu 2022 so izvedli pilotno rezidenčno bivanje francoskih ustvarjalcev na temo robotskih svetil; bili partnerji projekta Shemakes (program Horizont), namenjenega opolnomočenju žensk v tekstilni industriji; zaključili projekt Art is Us (program Erasmus+) namenjen integraciji migrantske populacije; pridobili in začeli implementirati projekt Act&Art (program Erasmus+), prav tako namenjen integraciji migrantske populacije, zaključili projekt *Skupni prostori - skupne priložnosti*, ki ga je financirala Evropska Kulturna Fundacija; pridobili projekt MadeIn (program Kreativna Evropa, Veliki projekti sodelovanja), kjer so partnerji v 10-članskem konzorciju. Center Rog se je predstavil na mednarodnem izdelovalniškem seminarju Vulca na Portugalskem, kjer so se domenili, da bo naslednje srečanje mednarodne mreže leta 2023 potekalo v Centru Rog, novembra, v času otvoritvenega obdobja. Obisk so izkoristili za vzpostavitev kontaktov s

sorodnimi organizacijami v Portu in v Lisboni. Center Rog je skupaj z MOL postal član mednarodne mreže Fab Cities, ter nadaljeval sodelovanje z iniciativo francoskega Ministrstva za teritorialno kohezijo *Tiers Lieux d'Europe*.

6. Sistematično povezovanje z vladnimi strategijami:

Programsko–strateško se Center Rog navezuje na Strategijo razvoja Slovenije 2030.

2. cilj: Nadaljevanje dejavnosti pilotnega projekta RogLab

RogLab je poleti 2021 prešel v okvir novoustanovljenega javnega zavoda Center Rog. Program RogLaba je v letu 2022 deloval kot v času pred epidemijo kovida, število obiskovalcev na odprtih terminih se je povečalo za 30% in obiskovalcev na usposabljanjih je bilo 100% več, število uporabnikov tečajev je ostalo enako kot pred epidemijo. Poleti so RogLab z lokacije na Petkovškovem nabrežju premestili na lokacijo znotraj nekdanjega tovarniškega dvorišča oziroma Parka izbrisanih.

10.2 Center Rog

1. cilj: Izboljšanje infrastrukturnih pogojev za ustvarjalce in proizvajalce na področju kulturnega in kreativnega sektorja s ciljem povečanja produkcije na teh področjih in zvišanja kakovosti projektov

Novi Center Rog bo na ciljnih področjih izdelovalništva, urbanega rokodelstva, uporabnih umetnosti, oblikovanja in arhitekture ponudil 7 skupnih proizvodnih laboratorijev na 1.000 m², 25 individualnih delovnih prostorov na 1.250 m², 5 bivalnih delovnih prostorov na 300 m², prireditveno razstavno dvorano s predavalnico na 700 m² ter 7 trgovinic na 450 m² za prodajo izdelkov lokalnih ustvarjalcev in ustvarjalk. Spodbujanje sodelovanja izvajajo tudi z rednimi spletnimi konferencami *Zoom na Center Rog*, kjer predstavljamo možnosti souporabe prostora (partnerstva, najem poslovnih lokalov, individualni studi...) in odgovarjajo na vprašanja zainteresiranih organizacij in posameznikov.

2. cilj: Sistematična podpora in razvoj kreativnih industrij

V delavnici RogLab je Center Rog tudi v letu 2022 pet dni v tednu ponudil usposabljanja in tehnološko podporo uporabnikom in uporabnicam pri razvoju njihovih projektov.

11. REGIONALNO KULTURNO SODELOVANJE

Cilj: Krepitev sodelovanja MOL s 25 občinami Ljubljanske urbane regije na področju kulture

V okviru kandidature Ljubljane za naziv Evropske prestolnice kulture 2025 je dozorela ideja za pripravo posebnega strateškega dokumenta Ljubljanske urbane regije (v nadaljevanju: LUR) na področju kulture. Koordinacijska skupina v sestavi dr. Uroš Grilc (vodja), Dušan Dovč, Metka Štrajhar in Davor Buinjac je v letu 2022 pripravila osnutek Strategije razvoja kulture v LUR 2023–2027, ki ga bo Svet LUR sprejel predvidoma do konca marca 2023. Gre za prvi strateški dokument regionalnega načrtovanja kulturne politike na Slovenskem, ki bo vzpostavil model za prihodnje tovrstne regijske dokumente na področju kulture. Strateška vizija je tesneje povezati LUR preko kulture in tako ustvariti novo kulturno identiteto celotne regije, ki bo mednarodno prepoznavna

ne le po svoji bogati kulturni dediščini in sodobni umetniški ustvarjalnosti, temveč tudi po ustvarjanju enotnega kulturnega prostora, znotraj katerega poteka kontinuiran prenos umetniških in kulturnih vsebin na podlagi načrtnega sodelovanja med različnimi kulturnimi akterji.

Kulturna strategija LUR 2023-2027 predvideva 10 regijskih projektov strateškega značaja, med katerimi je tudi šest projektov, ki so idejno izoblikovani v sodelovanju Oddelka za kulturo z ljubljanskimi kulturnimi producenti. Po sprejetju Kulturne strategije LUR 2023-2027 nameravamo vse projekte, v katere bodo aktivno vključeni ljubljanski producenti, vsebinsko povezati s prednostnimi cilji nove kulturne strategije MOL 2024-2027, kajti krepitev regionalnega kulturnega sodelovanja bo še naprej naš strateški cilj.

12. MEDNARODNO KULTURNO SODELOVANJE

12.1 Sodelovanje z evropskimi mesti in mednarodnimi organizacijami na področju kulture

Cilj: Krepitev mednarodne vloge MOL na področju kulture s ciljem globalne prepoznavnosti Ljubljane kot mesta kulture

Z namenom intenziviranja sodelovanja z drugimi evropskimi prestolnicami na področju kulture in mladine je štiričlanska delegacija OK v novembru 2022 obiskala Dunaj. Študijski obisk je bil namenjen delovnemu srečanju s pristojnimi uslužbenci Dunaja ter izmenjavi izkušenj in praks na področju kulture in mladine. V okviru obiska so bili organizirani naslednji delovni sestanki: s predstavniki dunajskega oddelka za kulturo, z direktorico dunajskega Zavoda za umetnost v javnem prostoru KÖR (*Kunst im öffentlichen Raum Wien*), z direktorjem dunajskega mestnega muzeja (*Wien Museum*) ter s predstavniki dunajskega zavoda za izobraževanje v prostem času *Wienextra*. Študijski obisk je bil koristen, zlasti z vidika primerjave podobnosti in razlik med načinom delovanja našega in njihovega oddelka za kulturo. Načrtno krepimo sodelovanje z mestnimi službami, pristojnimi za kulturo, pomembnih evropskih mest, da bi se seznanili z njihovim načinom delovanja. Na ta način hkrati promoviramo naš pristop k načrtovanju, izvajanju in spremljanju kulturne politike.

Maja 2022 smo se udeležili jubilejnega literarnega festivala in knjižnega sejma v Granadi v okviru sodelovanja Unescovih mest literature. Prireditev je tretja največja te vrste na Iberskem polotoku, Ljubljana pa je bila povabljen kot častna gostja sejma. Organizatorji sejma so bili mesto Granada, regija Andaluzija, s podporo centralne vlade v Madridu, Granada – Unescovo mesto literature, Univerza v Granadi in Zveza založnikov. Na sejmu je sodelovalo 78 založnikov, dogodki pa so dnevno potekali na 31 lokacijah: branja, predavanja, literarna srečanja, razstave in koncerti. Ljubljanski literarni program se je odvijal z naslednjimi avtorji in avtoricami: Carlos Pasqual, v Ljubljani živeči mehiški avtor, dr. Mojca Medvešček, Filozofska fakulteta, UL, prevajalka iz španščine in portugalsščine, sodelovala je s slovansko katedro Univerze v Granadi, predvidena je bila tudi filozofinja dr. Alenka Zupančič v kombinaciji s svetovno znanim argentinskim lacanovskim filozofom Jorgom Allemanom. Žal zaradi bolezni ta del programa ni bil izpeljan. Gostovanje Ljubljane je zaključila v Španiji zelo prepoznavna slovenska pesnica in založnica Anja Zag Golob. Granada je partnersko mesto v okviru Unescove mreže kreativnih mest, sodelovanje med mestoma poteka že več let z izmenjavo praks in literarnih residenc.

Decembra 2022 smo se kot mesto predstavili na knjižnem sejmu v Puli, *Sa(n)jam knjige u Istri*. Ljubljana je od leta 2016, ko je bila *mesto v središču*, redno zastopana na tem knjižnem sejmu, ki je po svojem pomenu in odmevnosti eden najmočnejših v regiji. Prav ta sejem se tudi med slovenskimi založniki uveljavlja kot primer optimalne oblike delovanja literarnega festivala /sejma. Program *Ljubljana bere* je bil predstavljen v treh sklopih:

1. V okviru bralnega programa so sodelovali Goran Vojnović, Andrej Blatnik in Martin Pogačar (ZRC SAZU).
2. V okviru programa sodelovanja z Istrsko županijo smo na željo organizatorjev predstavili Galerijo Cukrarna od ideje do izvedbe, temu je sledila okrogla miza v galeriji Društva istrskih arhitektov.
3. V okviru vizualnega programa je z razstavo sodeloval fotograf Matej Povše, ki je s fotografijami opozoril na tragiko civilnih žrtev vojne v Ukrajini.

Decembra 2022 smo se udeležili vrha županov proti antisemitizmu v Atenah. Udeležilo se ga je 50 županov in drugih predstavnikov iz 23 mest. Soorganizatorji srečanja so bile najpomembnejše organizacije, ki izvajajo zagovorništvo za človekove pravice, izvajajo programe proti antisemitizmu in diskriminaciji Combat Antisemitism Movement (CAM), Center for Jewish Impact (CJI) v partnerstvu z Jewish Federations of North America (JFNA), v sodelovanju z ECCAR (*European Coalition of cities against Racism*). Pri organiziranju dogodka so sodelovali še Judovska skupnost Aten in Skupnost grških judovskih organizacij. Sodelovali so še varnostni strokovnjaki, direktor centra grške ortodoksne cerkve za odnose med vsemi pravoslavnimi skupnostmi, generalna sekretarka evropske zveze cerkva, rabini, preživeli Auschwitz, nevladne organizacije (za pomoč migrantskim skupinam, brezdomcem...) in predsednik Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope. Slavnostna govornica konference grška predsednica Katerina Sakellaropoulou je poudarila, da je boj proti antisemitizmu kot najstarejši obliki sovraštva, ki je generirala vse ostale –izme (rasizme in diskriminatorne prakse), naša moralna dolžnost, da kultiviramo znanje zgodovine z refleksijo na vzroke, ki so povzročili vzpon nacizma, rasizma, antisemitizma in vseh drugih diskriminatornih praks, verskih in socialnih predsodkov.

Oddelek za kulturo že od leta 2012 aktivno sodeluje v mreži *Eurocities - Kulturni forum*, kjer aktivno sodeluje tudi v vlogi podpredsedniškega mesta, z namenom kandidiranja za predsedniško mesto v letu 2023.

S sklepom Mestnega sveta MOL je Ljubljana 21. marca 2011 postala mesto zatočišče za preganjane pisatelje v Mednarodni mreži ICORN. Projekt vodi in koordinira MKL v sodelovanju z Oddelkom za kulturo in Slovenskim centrom PEN. Do sedaj so v Ljubljani bivali preganjani pisatelji in pisateljice iz Maroka, Etiopije, Iraka in Irana. Kot zadnja je v Ljubljani do julija 2022 bivala sirsko ustvarjalka Souzan Ali.

12.2 Kandidatura MOL za pridobitev naziva Evropska prestolnica kulture za leto 2025

Cilj: Pridobitev naziva EPK za leto 2025

Kandidatura MOL za pridobitev naslova EPK 2025 je imela veliko pozitivnih učinkov, ne glede na dejstvo, da Ljubljana sicer ni bila izbrana kot nosilka tega naslova. V okviru večletnega procesa kandidature je med drugim nastalo veliko kakovostnih in izvirnih idej za umetniške in druge kulturne projekte. Proračunske razmere v letu 2022 nam niso omogočale, da bi zagotovili dodatna sredstva za izvedbo posebnega ciljnega razpisa v ta namen. Realizacijo določenih projektov, ki

so v obliki idej razviti v okviru kandidature za naziv EPK 2025, bomo zato poskusili vsebinsko povezati s strateškimi cilji in prioriteta in v naslednjem programskem obdobju (2024-2027).

12.3 Podpora kulturnim projektom, ki so sofinancirani iz proračuna EU

Cilj: Letno sofinanciranje najmanj petih kulturnih projektov, ki so sofinancirani iz proračuna EU

V letu 2022 smo sofinancirali pet projektov, ki so finančno podprti tudi iz EU programa Ustvarjalna Evropa. Gre za projekte naslednjih nevladnih kulturnih organizacij:

1. Nomad Dance Academy: projekt *Pleši, predaj, sanjaj*
2. Zavod Cona: projekt *Vital*
3. Društvo Glej: projekt *ŽUR/Življenje. Umetnost. Revolucija*
4. Kulturno društvo MoTA: projekt *SHAPE PLUS*
5. Zavod Projekt Atol: projekt *Spet divje kulture*

12.4 Mobilnost umetnikov in kulturnih delavcev v evropskem prostoru

Cilj: Okrepiti mobilnost ljubljanskih umetnikov in umetnic prek mednarodnih programov »Artist in Residence«

Ustvarjalni in rezidenčni center Švicarija je osrednji rezidenčni prostor v lasti MOL. V letu 2022 beležijo znatno povečanje gostovanj tujih umetnikov in umetnic v primerjavi z letom 2021. Lani je 51 tujih umetnikov in umetnic imelo svoje rezidence v Švicariji, kar je občutno povečanje v primerjavi z letom 2021, ko je bilo 22 umetnikov in umetnic. Na voljo so trije mednarodni rezidenčni apartmaji, rezidence pa trajajo od enega do dveh mesecev. Švicarija, s katero upravlja javni zavod MGLC, je obenem povezovalna točka z drugimi rezidenčnimi prostori v Ljubljani: JSKD, ICORN itn. Švicarija je temeljni steber za razvoj podpornega sistema za mednarodno mobilnost, ki vključuje različne elemente kot so na primer: povezava s programi financiranja mobilnosti, mednarodnimi servisi za mobilnost, mrežo mednarodnih kulturnih centrov, razvoj kulturne diplomacije itn. V letu 2022 jim je uspelo vzpostaviti rezidenčno izmenjavo Praga–Ljubljana med Meetfactory in MGLC. Na razpis EU programa *Ustvarjalna Evropa* so oddali prijavo *Sustainability is in the AiR* - projekt povezovanja med rezidenčnimi prostori: MGLC, Matadero Madrid, Snehta Atene, MeetFactory Praga. Prijava je bila uspešna, projekt se bo začel izvajati februarja 2023 in bo trajal tri leta.

MGLC Švicarija je v letu 2022 izvedla naslednje umetniške rezidence:

- MGLC: Peter Kuhar (31. 1.–13. 2.), Pavel Brunclik (7. 3.–12. 3.), Anežka Jadlovska (9.–11. 3.), Barbara Mikulaš Burianova (9.–11. 3.), Martina Hajachova (9.–11. 3.), Zuzana Žilkova (9.–11. 3.), Lucija Šutej (29. 3.–1. 4.), Mario Čaušić (25. 5.–29. 5.), Miloš Đorđević (25. 5.–28. 5.), Sara Jassim (29. 6.–7. 7., 3. 10.–14. 10., 5. 12.–15. 12.), Honza Zamojski (27. 9.–30. 9.), Milan Ketiš (16.–18. 12.)
- MGLC / grafična rezidenca bienale: Mario Mu (31. 3.–29. 4.), Ibrahim Mahama (15. 5.–19. 5.; 13. 11.–3. 12.),
- MGLC / In from the margins: Lina Rica (1. 4.–4. 5.), Maja Živko (4. 5.–3. 6.), Azadeh Hashemzadeh (4. 6.–22. 6.), Francisco Tomsich (1. 11.–30. 11.), Qëndresë Deda (1. 12.–29. 12.)
- MGLC & Meetfactory: Lucia Kvočakova (1. 6.–5. 6.), Timur Aloev (6. 6.–6. 8.)

- MGLC & Društvo Igor Zabel, projekt Ekologije kuratorstva: Eszter Erdosi (23.–25. 6.), Alessandra Pomarico (23. 6.–28. 6.), Nikolay Oleynikov (23. 6.–29. 6.), Nicola Feiks (23. 6.–28. 6.), Maximilian Lehner (3. 10.–2. 11.)

V sodelovanju s slovenskimi partnerji so bile izvedene naslednje rezidence:

- Muzej novejšje zgodovine: Ema Ferreira (3.–8. 1.), Claudio Beorchia (7. 2.–12. 2.), Paul Wiersbinski (28. 2.–4. 3.), Smaragda Nitsopoulou (11.–14. 4.)
- Zavod Maska: Martina Ruhsam (15.–17. 3.), Ben Woodard (10.–12. 5.)
- Plesni teater Ljubljana: Suyoung Park (1. 6.–6. 6.), Sander Luuk van der Schaaf (31. 5.–5. 6.), Nastja Bremec, Michal Rynia (1. 12.–31. 12.)
- Forum Ljubljana, projekt Svetlobna gverila: Alessandro Lupi (16.–24. 5.), Moritz Wehrmann (20.–24. 5.), Pascale Dassibat (20.–24. 5.), Bollag Amos (20. 5.–25. 5.), Velibor Borišić (20. 5.–25. 5.),
- Center Rog: Habiba Ačkar (22. 4.–25. 4.)
- Goethe institut Ljubljana: Enis Maci, Mazlum Nergiz (8. 7.–29. 7.)
- Mini teater: Yonathan Esterkin (13. 8.–6. 9.)
- Kino Šiška: Vivianna Maria Stanislavska (18. 9.–9. 10.)
- Viga vaga knjige: Patrick Wirbleit (13. 10.–18. 10.)
- Zavod Kersnikova: Alizee Armet (19. 10.–3. 12.)
- Ljubljana, mesto Literature / Zavod Divja misel: Enis Čehić (1. 9.–30. 9.), Anna Cieplak (4. 11.–30. 11.)
- Mestno gledališče Ljubljana: Nela Vitošević (19. 12. 2022.–2. 3. 2023)

V Švicariji so prav tako gostili Delavnico za promotorje mednarodne mobilnosti v kulturi (15 udeležencev), ki jo je organizirala mednarodna mreža *On the Move*, v sodelovanju z Zavodom Motovila. Gre za letno tradicionalno sodelovanje med rezidenčnim centrom MGLC Švicarija in Zavodom Motovila, s katerim spodbujamo mednarodno mobilnost in razvoj rezidenčnih programov.

13. DIGITALNA PREOBRAZBA V KULTURI

Cilj: Večja dostopnost kulturnih vsebin v digitalnem okolju

Dostopnost kulturnih vsebin v digitalnem okolju postaja čedalje pomembnejša, saj zlasti mladi konzumirajo ne samo informativne in zabavne, temveč tudi kulturne vsebine večinoma prek spleta: *streaming*, *downloading* ipd. Obseg projektov in programov tako javnih zavodov kot nevladnih organizacij na področju kulture, ki so dostopni na spletu, se je v letu 2022 dodatno povečal. Čedalje več kulturnih izvajalcev namreč omogoča ogled svojih projektov na hibriden način, to je hkrati v fizičnem in digitalnem okolju.

V naslednjem strateškem obdobju (2024–2027) bomo posebno pozornost namenili spremljanju spletnega obiska programov in projektov, ki se financirajo iz proračuna MOL. Brezplačen dostop kulturnih vsebin prek spleta je najboljši način promoviranja kakovostne umetnosti in kulture.

14. DELEŽ ZA UMETNOST

Cilj: Vzpostavitev sistema, ki bo omogočil izvajanje t.i. »umetniškega deleža« pri investicijskih projektih MOL

Ne glede na to, da je t. i. *delež za umetnost* v javnih investicijskih projektih za občine zgolj zakonsko priporočilo, se je MOL odločil, da bo vzpostavili lasten sistem za izvajanje tega instrumenta. To pomeni, da bo MOL pri gradnji novih objektov, kakor tudi pri obnovi obstoječih objektov v njegovi lasti, del sredstev namenil za opremo teh objektov ali njihove okolice z umetniškimi deli. Rok za uresničitev tega cilja je leto 2023. Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana se je lani odločil, da bo *delež za umetnost* kot pilotni projekt vključen v stanovanjsko gradnjo soseske »Novi center« na Povšetovi. Sam postopek izvedbe *deleža za umetnost* določa Pravilnik o izvedbi javnega natečaja za izbiro umetniških del v javnih investicijskih projektih (Uradni list RS, št. 9/18), ki ga je Ministrstvo za kulturo RS sicer pripravilo brez posvetovanj in predlogov lokalnih skupnosti. Oddelek za kulturo se je v novembru 2022 dogovoril z Javnim stanovanjskim skladom Mestne občine Ljubljana, da bo sodeloval pri vsebinski pripravi in izvedbi postopka. Oddelek za kulturo je predlagal imenovanje petčlanske komisije, ki bo opravila izbor najboljših umetniških rešitev. S tem je MOL začel v praksi izvajati shemo financiranja, po kateri bo delež vsake investicije MOL namenjen za nakup umetniških del. Na podlagi pilotnega projekta bomo preverili učinkovitost dela komisije, ki bo izbrana na podlagi omenjenega pravilnika.

15. STATISTIKA KULTURNEGA DOGAJANJA

Cilj: vzpostavitev sistema zbiranja in analize podatkov o kulturnem življenju na območju MOL

Z namenom vzpostavitve novega sistema zbiranja in analize podatkov smo v letu 2022 naročili metodološko študijo z naslovom »Projekt prenove in izboljšanja metodologije zbiranja in analize podatkov s področja kulture na območju MOL«. Študijo je v novembru 2022 izdelal Center za proučevanje kulture in religije, Fakulteta za družbene vede Ljubljana. Pri izdelavi študije so sodelovali: izredni profesor ddr. Aljoša Pužar, asistentka mag. Teja Kosi in zunanja sodelavka Amra Bajrektarević. Študija predstavlja uvodno obravnavo problematike zbiranja podatkov o kulturnem sektorju na območju MOL. Podaja kratek kritični pregled obstoječe kulturne statistike na območju MOL, in sicer v kontekstu aktualnih nacionalnih in evropskih razprav o kulturni statistiki. Na kratko so predstavljeni preliminarne predlogi za izboljšanje sistema zbiranja podatkov o kulturnih dejavnostih, ki se financirajo iz proračuna MOL. Predlagana je tudi vrsta vprašanj za morebitno nadaljnjo kvalitativno raziskavo o stanju sektorja z vidika različnih udeležencev in akterjev. Izsledki študije so analitična podlaga tudi za pripravo nove kulturne strategije za obdobje 2024-2027.

Obrazložitev

Poročila o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027 za leto 2022

Pravni temelji za sprejem akta

Za sprejem Poročila o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027 za leto 2022, predstavljata pravno podlago naslednja predpisa: Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22–ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: ZUJIK) in Statut Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21 – uradno prečiščeno besedilo).

V skladu s prvim odstavkom 9. člena ZUJIK se javni interes za kulturo določa z zakoni ter nacionalnim in lokalnimi programi za kulturo.

Lokalni program za kulturo je opredeljen v 14. členu ZUJIK, ki v prvem odstavku določa, da lokalna skupnost sprejme svoj lokalni program za kulturo za obdobje štirih let, pri čemer lahko program vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Glede vsebine lokalnega programa za kulturo se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o nacionalnem programu za kulturo, kar napotuje na določbo 10. člena ZUJIK.

V prvem odstavku 10. člena ZUJIK je opredeljeno, da je nacionalni program za kulturo strategija kulturne politike, ki izhaja iz zgodovinsko doseženega položaja kulture, s katero se ugotovi vlogo kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo, opredeli področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in predvidi usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo.

Statut Mestne občine Ljubljana v 27. členu določa, da Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejema plane razvoja Mestne občine Ljubljana in druge akte Mestne občine Ljubljana, torej tudi dokumente, ki se nanašajo na poročanje o uresničevanju planov razvoja.

Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben, ter ocena stanja na področju, ki ga akt ureja

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je na 16. seji dne 19. oktobra 2020 sprejel Strategijo razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027.

Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027 je četrti strateški dokument na področju kulture MOL, ki določa cilje, ukrepe in prednostne naloge do konca leta 2023. Delovanje na podlagi strateškega dokumenta ni zgolj demokratična oblika oblikovanja in izvajanja kulturne politike, temveč tudi najpomembnejši dejavnik načrtnega doseganja rezultatov na področju kulture v MOL.

Strategija določa, da Oddelek za kulturo vsako leto najpozneje do konca aprila pripravi poročilo o izvajanju strategije v preteklem letu za obravnavo na Mestnem svetu MOL. Poročilo vsebuje oceno rezultatov za vsak cilj posebej, vključno z navedbo razlogov zaradi morebitnega odstopanja od načrtovanih ciljev in ukrepov (str. 77).

Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027 za leto 2022 je tretje poročilo v tem strateškem obdobju.

Poglavitne rešitve

Poročilo vsebuje opis ključnih dejavnosti in oceno rezultatov za vsak strateški cilj posebej.

Ocena finančnih in drugih posledic sprejema akta

Finančne posledice izvajanja Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana v obdobju 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027 so opisane v dokumentu, št. 610-36/2020-1 (Predlog Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023 z usmeritvami do leta 2027), ki ga je Mestni svet MOL sprejel na 16. seji dne 19. oktobra 2020.

Finančna sredstva, ki so bila potrebna za uresničevanje posameznih strateških ciljev, vključno z investicijskimi projekti, so bila usklajena s proračunskimi možnostmi in letnimi proračuni MOL do konca leta 2022.

Ljubljana, marec 2023

Poročilo pripravili:

Davor Buinjac, Saša Ogrizek, Vanda Straka - Vrhovnik, Dejan Tešović, Ksenja Š. Ferkulj, Jerneja Batič, Semira Osmanagić, Špela Knol, Dario Seraval, Miljana Butina Smrdel, Urška Pleše, Mateja Veble, Kristina Ferk, Petra Gorenc Kaplan, Katarina Gorenc in Mateja Demšič.

Mag. Mateja Demšič
sekretarka – vodja oddelka